

Obet za gradnjo novega mostu v Brežicah

Most čez Savo in Krko v Brežicah ne bo več dolgo vzdržal sedanje obremenjenosti. Vsak dan pelje čezenj nekaj tisoč vozil, med katerimi so težko naloženi tovornjaki s prikolicami. Občane nadvse zanima, kdaj je predvidena gradnja novega mostu. Kaže, da ni več daleč.

V republiški skupščini je direktor cestnega sklada Lojze Zokalj pojasnil poslancema Mirku Kambiču in Milanu Šepetavcu, da bodo gradnjo zastavili verjetno že prihodnje leto. Novi most naj bi bil dokončan leta 1970.

Tovariš Zokalj je v odgovoru na poslanski vprašanje nadalje izjavil, da je republiški sklad za ceste pripravljen sodelovati s sosednjo hrvaško republiko pri gradnji mostu čez Sotlo na cesti Bizeljsko-Klanjec. Čez ta most avtomobili zdaj sploh ne morejo in cesta je zaprta za vsa vozila.

Dolenjska reprezentanca za Kranj

Določena je atletska reprezentanca Dolenjske, ki bo v nedeljo, 13. oktobra, nastopila na četverboju pokrajinskih reprezentacij Gorenjske, Dolenjske, Primorske in Zasavske. V reprezentanci so naslednji atleti: Hribernik, Božič, Somrak, Isenič, Košar, Grličar, Brinc, Kolenc, Bučar, Kristan, Suštar, Strumbej, Virant, Potrč, Smodej, Suhaj in Simičič (Novo mesto), Hočvar, Divjak, Zužek, Sega, Knavs (Kočevje), pri delitvi pa: Henigman, Gazv in J. Kše, Jurečič, Bratoviš, Lavrin, Perše, Janežič, Puček, Mervar, Sajc, Ferfija, Bajc, Zagorc, Facija, Hummer (Novo mesto) in Debeljak ter Zagorjan (Kočevje).

Naslonil se je na mizo in umrl

V ponedeljek, 7. oktobra ob 8. uri jutraj, je umrl Alojz Mežnar iz Hrušice pri Stopičah v delikatesi Mesno prehrabnenega podjetja na cesti kom. Staneta v Novem mestu. Pokojnik je prišel na sejmico, da bi proizvedel o cenah živine. Ustavil se je v delikatesi, kjer je za mizo sede pojedel obrok vampov. Nato se je naslonil za mizo in tako obstal. Ko je bil nekaj časa nepremičen, so gostje postali nanj pozorni. Prišli so in se zasledili komaj zaznaven utrip žile na roki, srce pa mu ni več bilo. Pokojnega Alojza Mežnarja, ki je bil srčni božnik, je zadela možganska kap. Umrl je v 61. letu starosti.

VREME

OD 10. DO 20. OKTOBRA

Nekako od 14. do 18. oktobra nestalno vreme, včasih tudi deževno, vendar brez večjih količin dežja, obenem se bo močno ohladilo. V ostalem lepo vreme in po 18. oktobru večkrat jutranja slana.

Dr. V. M.

Gostje, med njimi predsednik zvezne skupščine Milentije Popovič, predsednik sabora Hrvatske dr. Vladimir Bakarić in predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič med slavnostno sejo v Sečkovem domu (Foto: Jože Prime)

OB 25-LETNICI KOČEVSKEGA ZBORA

Enotno zbrani okoli Tita in SZDL

Na slavnostnem zasedanju v Kočevju sta govorila Janez Vipotnik in Sergej Kraigher - Pozdravna brzojavka predsedniku Titu

3. oktobra ob 11. uri se je v Sečkovem domu v Kočevju začela republiška proslava, posvečena 25-letnici Zbora odposlancev slovenskega naroda. Na skupni seji so na tej proslavi zasedale delegacije vseh zborov republiške skupščine, preživeli odposlanci Kočevskega zbora, delegacije zvezne skupščine in republiških skupščin, delegacije družbenopolitičnih organizacij in drugi.

V delovnem predsedstvu so sedeli isti ljudje kot pred 25 leti in nekateri časni gostje.

Na slavnostnem zasedanju je najprej spregovoril o pomenu Kočevskega zbora predsednik republiške konference SZDL Slovenije Janez Vipotnik, ki je navzoče tudi sezna-

ni s tem, da je republiška skupščina sprejela predlog SZDL Slovenije, naj se 27. april - dan ustanovitve Osvobodilne fronte - proglasi za republiški praznik. Poudaril je poseben pomen in značilnost OF, da je iz nje zrastle na eni strani narodnoosvobodilna vojska, na dru-

gi strani pa se je oblikovala v demokratično obliko ljudske oblasti. Nato je spregovoril še predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher, ki je poudaril, kakšne uspehe je Slovenija dosegla v povojnem obdobju na področju gospodarstva, zaposlovanja, osebne potrebnosti, na gospodarskih področjih in drugod. Opozoril pa je, da se kljub uspehom pojavlja še precej nasprotij, slabosti in drugih nerešenih vprašanj, ki jih je najbolj odkrila reforma. Menil je, da se je kljub zavidljivim rezultatom na področju družbenega samoupravljanja treba pogosto spoprijemati s preživelin, pa tudi z novimi slabostmi.

S slavnostnega zasedanja so odposlali pozdravno brzojavko predsedniku Titu, ki jo je zbranim prebral predsednik mladine Slovenije Milan Kučar.

Ob zaključku slovesnosti se je tovariš Janez Vipotnik zahvalil navzočim za udeležbo in pozval, naj bomo tudi v bodoče enotni, zbrani okoli Tita in SZDL, ter tudi v bodoče odločno pomagamo graditi boljše življenje naroda in človeka.

Prvi diplomanti višje šole za organizacijo dela v Trebnjem

9 izmed 36 slušateljev višje šole za organizacijo dela iz Kranja je že dobilo diplome

V soboto, 5. oktobra, smo segli v roke prvim devetim slušateljem trebnjskega oddelka višje šole za organizacijo dela iz Kranja, ki so dobili diplome in s tem postali inženirji za organizacijo dela, kot se imenuje poklic, ki so si ga pridobili.

Med 36 slušatelji, ki so pred 2 letoma znova sedli v šolske klopi in kljub redni zaposlitvi trdno sklenili, da si bodo pridobili to šolsko izobrazbo, so šole prvi končali: Frano Zidar, Stane Velikonja, Lojzka Kek, Janez Tratnik, Ivan Gole, Ciril Pungartnik iz Trebnjega ter Jožica Kovačič, Matina Becele in Lojze Urbanč iz Novega mesta.

Ko jim je direktor šole Mitja Kamušič čestital za doseženi uspeh, je poudaril, da je praksa že dokazala, da so si šole, na katerih poučujejo teoretične osnove sodobne organizacije dela v nenehnem razvoju znanosti, tehnike in tehnologije, že zagotovile pomembno mesto.

Kot je dejal, tudi sam ni bil prepričan, da se bo oddelek tako dobro obnesel v Trebnjem, ki je razmeroma majhen kraj, zato je uspeh toliko večji. Znova je dokaza-

Lojze Urbanč, direktor trgovskega podjetja DOLENJKA, sprejema diplomo. (Foto: M. Legan)

POZDRAV SLAVISTOM

Zborovanje slovenskih slavistov se bo pričelo v soboto, 12. oktobra, ob 9.30 v Domu kulture v Novem mestu - Izredno veliko udeležencev iz vseh slovenskih kulturnih središč

Slovenski slavisti, včlanjeni v Slavističnem društvu Slovenije, imajo vsaki dve leti svoje širše zborovanje, posvečeno različni problematiki slovenskega jezika in književnosti. Zadnje tako zborovanje so imeli v Mariboru, kjer so obravnavali vprašanja slovenskega jezika v javnem življenju in njegove enakopravnosti tudi v najvišjih (zveznih) političnih in upravnih telesih. Tedaj je bilo domnjeno, da bo prihodnje zborovanje v Novem mestu in naša podružnica Slavističnega društva Slovenije je to skrb tudi prevzela.

Poudarek letošnjega zborovanja slavistov je na 50. letnici smrti Ivana Cankarja in pa na deležu, ki ga ima Dolenjska v naši književnosti. Zato je naša podružnica pripravila predavanje o tem deležu Dolenjske (predaval bo prof. Jože Sever), Cankarju pa je posvečenih dvoje predavanj. Akademik dr. Bratko Kreft bo govoril o Cankarju v zvezi z nacionalnim vprašanjem, univ. prof. Franco Petre pa o strukturi Cankarjeve proze. Popoldne bo še občni zbor Slavističnega društva Slovenije, naslednji dan pa izlet v Belo krajino in na področja Roga.

Za to zborovanje se je prijamilo od drugod 130 slavistov in učiteljev slovenskega jezika (brez področja ožje Dolenjske). Vsem izrekamo tako v našem mestu kot na Dolenjskem in v Beli krajini pristrčno dobrodoščilo. Naj se lepo in prijetno počutijo v teh krajih, ki so za slovenski jezik in za književnost opanomani s tako pomembnimi imeni. In vsem želimo, da tuda iz Dolenjske in Bele krajine odnesli s seboj kar najlepše vtise in spomine!

Naša podružnica naj se tudi javno zahvali občinski skupščini Novo mesto kakor tudi sindikalnemu svetu, ki so nam omogočili, da moremo udeležencem pripraviti izlet in prijetno počitje med nami.

Prebivalce Novega mesta lepo vabimo, da bi se udeležili v soboto popoldne zborovanja oziroma predavanj, ki so prav tako namenjena javnosti, ne samo slavistom.

Podružnica Slavističnega društva Slovenije
Novo mesto

Našim kmečkim ljudem dajmo vse priznanje!

V nedeljo je bilo v Ljubljani veličastno slavlje ob stoletnici prvega slovenskega labora, na katerem je govoril član sveta federacije in predsednik CK ZKJ tovariš Edvard Kardelj. Govornik je med drugim poudaril, da je taborsko gibanje pred 100 leti v precejšnji meri demokratičiziralo in tako rekoč smoderiliziralo celoten politični ustroj slovenskega naroda. Se je revolucija 1941 pa je vpostavila temelje za razvoj socialistične, samoupravne in demokratične družbe, ki jo zdaj dograjujemo.

Ko je govoril tovariš Kardelj o zasebnem kmetijstvu, je opisal njegovo prehojeno pot po končani vojni ter posebej poudaril, da je prav kmetijstvo bilo glavna opora pri povojni obnovi naše države. Tudi vrsto let potem se je še marsikateri dinar - v obliki nizkih cen kmetijskih pridelkov ali drugače - iz kmetijstva pretil kot pomoč nastajajoči mladi industriji naše države. »Našim kmečkim ljudem gre vse priznanje za trdo delo in odrekovanje, ki je spremljalo njihovo življenje v prvem obdobju graditve,« je dejal tov. Kardelj.

Med drugim je govornik tudi poudaril, da zadržištvo in kooperacija tudi ob velikih uspešnih družbenih pose-

stev ne moreta biti preživele stvar. »Popolnoma jasno je, da si kmetije lahko povečajo svoj življenjski standard samo s pogojem, če bodo povečali produktivnost svojega dela bodisi v sami kmetijski proizvodnji ali pa s dopolnilnim delom v okviru celotnega socialističnega gospodarstva. To pa bodo lahko dosegli izključno v kooperaciji bodisi z zadrugami ali s direktnim sodelovanjem s velikimi kmetijskimi ali drugimi gospodarskimi ter negospodarskimi organizacijami, s specializacijo svoje proizvodnje, v povezovanju s turizmom in drugimi dopolnilnimi dejavnostmi,« je nadaljeval govornik. Dejal je tudi, da mora družba zagotoviti, da bodo kmetje v svojem vsakdanjem življenju res popolnoma občutili pravice, prednosti in odgovornosti, ki jih nalaga samoupravljanje kot sistem dela in sožitja med ljudmi.

Že prvi dan sulec

Že prvi dan lova sulca na Krki so številni ribiči preizkušali srečo v dokaj ugodni vodi. Prijemov je bilo precej, uspešen pa je bil samo ribič Ivan Arsenik iz Soteske, ki je ujel 5,90 kg težkega in 87 cm dolgega kralja vodca.

Tipokajeni letalski general LeMay, ki ga je tretji ameriški kandidat za predsednika ZDA rasist George Wallace določil za svojega podpredsednika se čudi, zakaj se Američani tako zelo boje uporabiti atomske bombe.

»Kar se mene tiče, bi v Vietnamu rajši umrl od jedrske eksplozije kakor od zarjavelega noža...« Kar se njega tiče, najbrž misli, da bodo umirali drugi, medtem ko bo on na varnem... Neki ameriški bralec revije »Newsweek« je poslal uredniku tole pismo v zvezi s predvolilno kampanjo rasista Wallacea: »Zdaj se nam ne smejejo več — pravi George Wallace. Popolnoma res. Tudi Hitlerju se niso smejali...«

Prva sovjetska letalonosilka za helikopterje in lovska letala z navpičnim vzletom se je pridružila drugim sovjetskimi plovnicami v Sredozemlju. Glasilo KP Italije »Unitas« piše, da si sredozemski narodi ne želijo sovjetske flote v Sredozemskem morju. Želijo si, da bi obe floti — sovjetska in ameriška odpluli domov... Tisk varšavske peterice piše, da je stoko imenovana enotnost ljudstva CSSR nekaj zlogonega in škodljivega. Po mnenju tega tiska je potrebna diferenciacija oziroma razredni spopad. Po mnenju češkoslovaškega ljudstva pomeni to polne zapore in trpinčenje nedolžnih ljudi, ki so krije samo tega, da ljubijo svojo domovino in svojo svobodo... Bolgari zdaj uradno izjavljajo, da nimajo nanihan ozemeljskih zahtev do drugih držav na Balkanu, med katere sodi tudi Jugoslavija. Te zahteve si je menda izmislila hudobna jugoslovanska propaganda... Američani urijo v Saigonu stvari jate gosti, ki naj bi ponocni opozorile prave stražarje mostu, če bi se hotel sovražnik utihotapiti v mesto. Take sponje stražarje baje že z uspehom uporabljajo na Tajvanu. Gosi z gaganjem opozorijo na usakega vsiljivca in zato ni čudno, če ponocni stražijo tudi neko žganjarno viskija na Škotskem.

Preveč pričakovani od zjamčenih cen

Ali bo družba hotela ali zmogla uresničiti želje kmetovalcev? — Pripombe kmetov k sedanjim in predlaganim cenam — Enotno kmetijstvo naj ima enotne odkupne cene

»Kako je z zjamčenimi cenami za živino?« me je pred dnevi vprašal kmet, ki ima večje posestvo blizu Gornje Radgone. »Ko smo razpravljali o osnutku stališč in sklepov, ki jih je dala v razpravo skupščina naše republike, smo vsi zahtevali, naj se zjamčena cena za pitana goveda zviša na 7,50 din za kilogram žive teže. Pravijo, da imajo na družbenih posestvih pri sedanjih zjamčenih cenah najmanj en dinar izgube pri kilogramu. Koliko izgube

pa potem imajo kmetje — kooperanti, ki dobijo za lepo mlado pitano živino največ 5,00 din za kilogram? Ali bomo prodajali živino vsi po enakih cenah, če bodo sprejeti sedanji predlogi?«

Vprašanje je bilo povsem umestno. Čeprav veliko razpravljamo o kmetijskih vprašanjih, kmetje še ne morejo razumeti vsega. Kadar kolektivni kmetijski organizacij zahtevajo višje cene za kmetijske pridelke in živino, jih sicer radi podprejo. Ne le v radgonski občini — povsod. Kmetje ne težko prepričati, da bi tudi oni dobili za svoje blago več, če bi bila na trgu višja cena. Tako prepričevanje pa marsikje prikriva resnejša vprašanja, ki niso odvisna le od trga.

Poglejmo nekaj primerov! Medtem ko so na posestvu o kmetijskih vprašanjih v Kočevju zahtevali, naj bi zjamčena cena za prašiče pri manjši kakovosti bila 6,70 din za kilogram, ali ko mesokombinat »Perutnina« v Ptujju zahteva, naj mu občinska skupščina dovoli zvišati ceno svinjskega mesa, češ da so prašiči pri kmetijskem kombinatu Ptuj po 6,10 din kilogram, kmetje še vedno ne dobijo za kilogram svojega prašiča 5 din. Zjamčene cene toraj ne veljajo za vse prašiče, čeprav so lepi, prvovrstni, niti za vsa goveda enake kakovosti. Saj še ne veljajo niti za pšenico, čeprav naj bi jo letos odkupovali po zjamčeni ceni — kilogram mehke 80 par. trde pa en dinar — tudi od kmetov. Nekateri kmetijske organizacije še vedno odkupujejo mehko pšenico po 85 par ali ceneje. Tega sicer niso krive same, a tak je sistem zjamčenih cen.

Za govedo in prašiče veljajo zjamčene cene le za družbeno proizvodnjo: iz družbenih hlevov in iz kooperacije. Ker je kooperacije vse manj, imajo kmetje manj možnosti

Italijansko-ameriška filmska diva Anna Moffo zavezuje kravato jugoslovanskemu igralcu Bekim Fehmiu, ki je zaslovel po svetu v svoji vlogi v našem filmu »Zbiralci perlas«. Takole sta v torek stopila pred kamere za film »Pustolovci«, ki ga te dni snemajo v Rimu.

TELEGRAMI

LONDONDERRY — Že nekaj dni trajajo v Severni Irski hudi politični in verski nemiri. Protestantska večina, ki ima vso oblast v rokah, skuša zatreti odpor katoliškega prebivalstva, ki je prikrajšano pri stanovanjih, službah in pred sodišči.

HAVANA — Na letališču pri kubanskem glavnem mestu je spet masovno pristalo potniško letalo, ker je eden izmed potnikov prispil pilot, da je spremenil smer poleta in pristal na Kubi.

BUKARESTA — V Romuniji se je priprtila huda železniška nesreča, pri kateri je bilo 22 potnikov mrtvih in še več ranjenih. Nesreča se je zgodila, ko se je brzovlak zaletel v potniški vlak.

RIM — Italijanska vlada je obdržala uslužbenca sovjetskega veleposlanstva Genadina Roškova vohunstva in bo moral nemudoma oditi iz Italije. Dva uslužbenca italijanskega zunanjega ministrstva in dva poslovna človeka so zaprli.

HELSINKI — Stranke vladne koalicije so na občinskih volitvah na Finskem izgubile 5,9 odstotka glasov. Pridobili sta kmečka stranka in konservativci, ki sta nabrali skupaj 50,1 odstotka glasov.

SAIGON — V Vietnamu potekajo zdaj krvavi boji na območju jugozahodno od Da Nanga, kjer enote ameriške pomorske pehote skušajo rešiti iz klešč osvobodilnih si taborišč posebnih sil saigonskega režima.

NEW YORK — Sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko je govoril na zasedanju generalne skupščine OZN in izjavil, da imajo države varšavske zveze vsi pravico »brantii socializma« v CSSR in intervenciji. Ilkrtati je predlagal, da bi druge države čim prej podpisale spornico o prepovedi širjenja atomskega orožja, kakor da sovjetska okupacija CSSR ni prav nič prestrašila drugih in povzročila, da se številne države zdaj obotavljajo podpisati ta sporazum.

kot včasih, da bi dobili plačane svoje pitance po zjamčeni ceni. Celu kooperanti ne dobijo vedno, kar bi morali dobiti za svoje blago. To pa je odvisno od kmetijske organizacije. Zato kmetje ne morejo veliko pričakovati od zjamčenih cen. Iskati bodo morali še druge poti, da bi za svoje pridelke in živino dobili več.

Pod vtisom sedanjih razprav o kmetijstvu kmetje radi vprašujejo: »Zakaj ne bi uvedli ustrezni zjamčenih cen za vse kmetijske pridelke in živino?« Če odštejemo trg, je stvar zelo preprosta. Vpliva trga pa ni moči kar tako izločiti. Ne domacega in ne svetovnega. Zato bo treba najprej marsikaj urediti in prilagoditi, sicer bi si družba, ki bi tarnela višje cene, nakopala prehuho breme.

Slabosti sedanjih razprav o zvišanju in razširjenju zjamčenih cen za kmetijske pridelke in živino se najbolj odražajo v pomanjkljivem iskanju poti do cilja. Vsi poudarjajo svoje želje, premalo pa razmišljajo in predlagajo, kako bi jih uresnili. Zato v bližnji prihodnosti še ne moremo veliko pričakovati od sedanjih predlogov. Zlasti ne kmetje. J. PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

»Vsi ste videti nekam žalostni.« je dejal premier češkoslovaške vlade Oldřich Černík reporterju praškega radia, ki ga je prišel na letališče Ružino pri Pragi intervjuvat po vrnitvi partijske delegacije iz Moskve. Delegacija, ki se je dva dni »pogajala« v Kremlju — v resnici je poslušala zahteve sovjetskih voditeljev — je vodil prvi sekretar KPC Aleksander Dubček. V delegaciji je bil tudi član predsedstva KPC in prvi sekretar slovaške partije Gustav Husak.

Cernikova pripomba na letališču je razumljiva sprčo dejstva, da je javnost dobro razumela, kaj se skriva za posplošenimi frazami, ki jih vsebuje uradno sporočilo po moskovskih pogovorih. Najbolj jo skrbi to, da je češkoslovaška stran sprejela vse obveznosti, medtem ko sovjetski voditelji niso objubili nič drugega kakor to, da bodo vsestransko pomagali češkoslovaškim tovarišem uresničiti njihove načrte.

Češkoslovaška delegacija se je zavezala, da bo krepila vodilno vlogo KP, da bo krepila boj proti antisocialističnim silam, da bo zagotovila, da bodo sredstva za množično obveščanje v celoti prišla v službo socializma, in da bo utrdila partijski in državni aparat z ljudmi, ki tedno stoji na pozicijah marksizma-leninizma in proletarskega nacionalizma.

Javnost v CSSR — a tudi v tujini — ne potrebuje nobenih tolmačev ne komentatorjev, da bi razumela, kaj pomeni zahteva, da morajo biti sredstva za informacije v službi socializma. To pomeni, da je treba povsod uesti cenzuro in tako prepričati, da ne bi — bogvedaj — kdor koli kritiziral pet bratskih partij ali celo Sovjetske zveze same. Utrjevanje partijskega in državnega aparata z novimi ljudmi pa pomeni začetek odslavljanja tistih priljubljenih partijskih in javnih delavcev, ki so Moskvi trn v peti prav zato, ker so med ljudstvom priljubljeni.

Ljudje so potemtakem upravičeno videti »nekam žalostni«, kakor je dejal Černík. Kritiki Moskve se stopnjuje, ta pritisk pa ima očitno namen prisiliti partijsko in državno vodstvo k takšni politiki, ki bi bila čedalje bolj neprijetna, in tako zabiti

klin med vodstvo in ljudstvo. Skratka, namen Moskve je razbiti tisto enotnost v CSSR, ki je po besedah voditeljev CSSR »naše najmočnejše in edino orožje«.

V britanskem obmorskem letovišču Blackpoolu je bila prejšnji teden letna konferenca laburistične stranke, 67. konferenca po vrsti. Bila je v času, ko si je stranka nekoliko opomogla od katastrofalnih porazov na krajevnih in pokrajinskih volitvah v

Privijanje vijaka

zadnjih dveh letih, toda še vedno v času, ko so gospodarske težave slej ko prej velike.

Delegati na konferenci so jasno pokazali, kaj si mislijo o vladni politiki nadzorstva nad plačami in cenami: ko so v razmerju 5 proti 1 glasovali proti tej politiki kljub obupnim pozivom vladnih govornikov, naj odobrijo vladno politiko.

Sicer pa se je konferenca odvijala precej tako, kakor se odvijajo take letne konference. Nekateri ljudje se sprašujejo, čemu jih sploh sklicujejo, saj sklepi in resolucije s konference nikakor ne zavezujejo vlade. O konferencah te vrste je mogoče trditi samo to, da so izraz razpoloženja članstva v stranki in da dajejo voditeljem splošen napotek pri oblikovanju vladne in strankarske politike.

Tudi v zunanji politiki je vodstvo pretrpelo nekaj neuspehov na konferenci. Delegati so zahtevali od vlade, naj neha prodajati orožje Nigeriji, ki je s tem orožjem pripravila odcepljeno Biafro na kolena, in naj zavzame odločnejše stališče do Rodezije. Oba poraza sta za vlado neprijetna, ker ta ne misli prekiniti svoje pomoči Nigeriji in ker so prav zdaj na vidiku diplomatski poskusi, da bi obnovili pogajanja med Wilsonom in premijerom rasistične odcepljene Rodezije.

Konferenca je seveda ostro obsodila okupacijo CSSR in poudarila, da se je treba zanašati na atlantski pakt in ga še bolj krepiti. Ob taki sovjetski politiki v CSSR ki je vzbudila strah po vsej zahodni Evropi, tudi ni bilo kaj drugega pričakovati!

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **POSVETOVANJE NA REPUBLIKIŠKI KONFERENCI SZDL SLOVENIJE** — Predsedniki občinskih odborov SZDL in predsedniki volilnih komisij so na posvetovanju ocenili javno razpravo o spremembah v ustavi in volilnem sistemu. Po njihovi oceni je javna razprava menila, da je bil rok za temeljito preučitev tež prekratek. Skoraj ni bilo pridržkov do predloga o popolni osamosvojitvi zbora narodov zvezne skupščine, menili so le, da mu je treba določiti jasne pristojnosti. Glede predloga, da bi v strukturi zvezne skupščine ohranili tri zbere delovnih skupnosti, je javna razprava bila narazen — mnenja so se razhajala. Eni so menili, da bi zadoščal samo en zbor, drugi so zagovarjali tri. Vsi pa so soglašali glede tega, da bi moral biti skupščinski sistem bolj preprost in poceni. V skupščini je preveč poslancev. Bolje bi bilo, da bi jih bilo manj, a ti naj bi bili profesionalci, da bi se lažje posvečali delu v skupščini in sodelovanju z volivci.

■ **ZAPOSTAVLJENA SLOVENŠČINA V DIPLOMATSKIH PREDSTAVNISTVIH** — Po zvezni ustavi bi morali vsi zvezni organi občevati v jezikih narodov in narodnosti Jugoslavije. Nekateri zvezni organi, kot na primer zvezna skupščina in Vrhovno sodišče — so že ukrepali, da bi uskladili svoje poslovanje z ustavnimi določbami o enakopravnosti jezikov. Državni sekretariat

za zunanje zadeve tega ni storil. Na to opozarja Ustavno sodišče Slovenije v pismu, naslovljeno predsedniku Skupščine SRS Sergeju Kraljgerju. V pismu je rečeno, da tudi v krajih, kjer je veliko slovenskih izseljencev in delavcev, ne morejo govoriti v svojem jeziku. To je pereč problem.

O spremembah v ustavi in volilnem sistemu

zakaj v tujini živi skoraj 400.000 Slovencev, ki jim je treba omogočiti, da bodo v naših diplomatsko-konzularnih predstavništvih lahko govorili v svojem jeziku.

■ **KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV V DRUGI POLOVICI 1970** — Tako so sklenili na seji koordinacijskega odbora za pripravo konference samoupravljavcev. Za daljše priprave so se odločili predvsem zato, da bi konferenca kar se da dobro pripravili. To mora biti delovni dogovor, obračun vsega, kar smo v 20 letih dosegli.

■ **OŠTAVKE V HRVATSKI** — Afera Mičković (glavni urednik za-

grebskega časopisno-založniškega podjetja »Republika«, ki je poneveril milijone) je potegnila za seboj tudi nekaj odstopov vidnih funkcionarjev. Na 14. seji OK ZK Hrvatske so sprejeli ostavko Ivana Krajačića in Slavka Sedjaka. Ivan Krajačić je povezoval svojo zahtevo po razrešitvi z afero. Tudi predsedstvo republiškega odbora ZB NOV Hrvatske je zahtevalo, da republiški odbor na svoji prvi seji razreši svojega predsednika.

■ **ZBOROVANJE V KOZINI** — Poleg veličastnih zborovanj v Kočevju in Ljutomeru so praznovali tudi v Kozini na Primorskem. Na velikem zborovanju v počastitev množične vstaje je govoril podpredsednik republiške skupščine dr. Jože Brilej. Ob tej priložnosti so odkrili spomenik padlim v NOV. Predsednik Tito je odkrival istrski odred z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem.

■ **23.000 NOVIH, MLADIH ČLANOV ZK V SRBIJI** — Na zborovanju v Arandjelovcu je govoril predsednik CK ZK Srbije Petar Stambolić. Ob tej priložnosti je dejal, da so zadnje čase sprejeli 23.000 novih, mladih članov v ZK Srbije. To so ljudje, ki so se rodili v času, ko se je odprla fronta v boju proti etatistično-dogmatskim konceptom socializma in za enakopravno sodelovanje med socialističnimi državami.

O združevalnih procesih v gospodarstvu in družbi

Delovne organizacije postajajo čedalje bolj nosilci sredstev in odločitev o razširjeni reprodukciji. Zato postajata vlaganje družbenih sredstev in prelivanje akumulacije bistvena cinitelja nadaljnjega ekonomskega in družbenega razvoja

KO GOVORILJO TEZE o idejno-političnih osnovah za izdelavo programa nadaljnjega razvoja SR Slovenije med drugim tudi o integracijskih gibanjih v gospodarstvu in družbi, poudarjajo, da so taka gibanja in tokovi znotraj naše družbe kot tudi naše povezovanje v okvirih mednarodne delitve dela za naš nadaljnji razvoj sila pomembni. Pospešila jih je gospodarska reforma, ki daje ustrezne družbene in ekonomske pogoje za hitrejšo in uspešnejšo povezovanje delovnih organizacij

PREK ZDRUŽEVANJA POSTOPOMA PREMAGUJEMO zaverovanost vase in zaprtost delovnih organizacij. Če se začnejo oblikovati proizvodno-ekonomske celote, ki razen organiziranja proizvodnega in poslovnega sodelovanja vedno bolj zajemajo tudi skupno določanje razvojne moči. Zaostrovanje pogojev gospodarjenja je k takemu napredku največ pripomoglo. Kljub temu pa združevalni procesi v Sloveniji zaostajajo za vzpostavljenimi ekonomskimi pogoji doma in v svetu

NERAZČISČENA POJMOVANJA O ZDRUŽEVANJU predvsem vplivajo na počasen tok povezovanja in sodelovanja gospodarskih organizacij tako v preteklosti, kot tudi zdaj. Pri tem nam škoduje promocijski enostranski pogled na to vprašanje, saj v praksi vedno znova vidimo, da pojmujejo združevanje le kot »problem volje in pripravljenosti gospodarskih organizacij, ki se izraža v miselnosti — čim večjo fizično združitve dosežemo, tem popolnejša je integracija«. V mnogih tako združenih tvorbah in velikih gospodarskih organizacijah, ki so nastale na takšnih izhodiščih, so največje ekonomske težave, ker niso razčiščeni medsebojni odnosi, dostikrat nimajo ekonomske osnove, ali pa niso ustrezno organizirane in strokovni kadri ne obvladajo položaja.

EKONOMSKO ZDRUŽEVANJE mora odstraniti ovire, ki zožujejo tok reprodukcije in s tem učinkovitost gospodarjenja na domačem in tujem trgu. Zato je treba zagotoviti, da bodo med podjetji doseženi dogovori o sodelovanju glede delitve dela, specializacije skupnih raziskav itd. Če se gospodarske organizacije medsebojno borijo za majhnimi zmogljivostmi ter širokimi in pogosto enakimi proizvodnimi programi, to zmanjšuje njihove gospodarske uspehe, v celoti pa tudi konkurenčno sposobnost našega gospodarstva. — Tudi razni drugi vzroki se vplivajo na počasnost združevalnih procesov, vse to pa je treba hitreje proučevati in odpravljati vzroke, hkrati pa se truditi, da bi vse oblike medsebojnega sodelovanja delovnih organizacij res zaživele. Pri tem je bistvenega pomena tudi miselnost in strokovna usposobljenost sedanjih vodstvenih delavcev.

PETINDVAJSET LET SLOVENSKE DRŽAVNOSTI so počastili še živi odposlanci nekdanjega Kočevskega zbora in številni gostje prejšnji četrtek v Kočevju. Z zborovanja so poslali pozdravno pismo predsedniku Titu, v katerem je med drugim zapisano: »Strnjeni okrog Tebe in Zveze komunistov bomo vztrajno in učinkovito še dalje gradili etno skupnost jugoslovanskih narodov ter nadalje, k višji

stopnji hitreje razvijali vse oblike odnosov med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Samo v samoupravni socialistični skupnosti jugoslovanskih narodov je zagotovljena in varna prihodnost slovenskega naroda.« — Na sliki: zborovanje v zgodovinskem Šeškovem domu, pozdravni govor Janeza Vipotnika. (Foto: M. Vesel)

Resolucija naj ujame naš trenutek in perspektive

Priprave na 6. kongres ZK Slovenije so v polnem teku, v njihov krog pa sodi tudi delo posebne komisije, ki pripravlja osnutek resolucije kongresa — Pisana in ujeta bo morala biti v sodobni čas in v sedanje razmere, ki terjajo konkretno in oprijemljivo delo

VI. kongres ZKS bo predvidoma 9. do 13. decembra letos. Na njem bodo razpravljali o viogi, mestu in nalogah Zveze komunistov pri nadaljnjem razvoju SR Slovenije. Poudarek bo torej na nalogah komunistov v idejno-političnem boju za hitrejši, intenzivnejši in skladnejši družbeno-politični in gospodarski razvoj Slovenije. Mi-mo tega, ali bolje, skozi to bo kongres, kot pričakujejo, poudaril potrebo po nadaljnji afirmaciji vloge slovenskih komunistov v okviru Zveze komunistov Jugoslavije in v svetovnem delavskem gibanju. Kongres naj bi sklenil določeno fazo oblikovanja Zveze komunistov v sodobno, idejno-politično homogeno, demokratično in učinkovito politično organizacijo.

Priprave na kongres so že v teku. Zanimivo je, da je bilo že nekaj plenarov centralnega komiteja ZKS posvečeno obravnavanju kongresnih tem: o mladini, izobraževanju in kulturi ter reorganizaciji Zveze komunistov. Zadnji, ponedeljski plenar je obravnaval idejne in politične osnove snovanja programa dolgoročnega razvoja Slovenije. Pred kongresom bo še en plenar, ki bo obravnaval osnutek poročila o delu centralnega komiteja med V. in VI. kongresom ZKS, osnutek statuta itd. Pred vsakim plenarjem so bile objavljene teze, ki so bile predmet široke in žive javne razprave ne le med komunisti, temveč tudi med drugimi delovnimi ljudmi.

Dialog in akcija komunistov pred kongresom sta zelo pomembni. Lahko bi rekli, da je to že začetek kongresa. Le-ta bo namreč takšen, kakršne bodo priprave nanj — nič boljše in nič slabše. Kongres bi lahko tudi zrežirali, toda sadov ne bi dajal, če ne bi stredil ustvarjalni, demokratični razpravi komunistov, razčiščevanju dilem in odprtih vprašanj in seveda — akciji.

V sklop širokih priprav sodi tudi delo posebne komisije, ki pripravlja osnutek resolucije VI. kongresa ZKS. V dosedanjem delu komisije se je oblikovalo dokaj enotno stališče, da bi morala resolucija opredeliti naloge ZKS za prihodnja štiri leta ne le problemsko, temveč tudi časovno z določljivo prednostjo posameznih nalog. Situacija,

v kateri smo, zahteva konkretno in oprijemljivo izpolnjevanje nalog, s čimer naj bi resolucija delovala močno mobilizacijsko. Resolucija naj bo torej pisana za krajše obdobje in naj vsebuje sintezo resnične podobe in vrsto konkretnih nalog, ki sodijo v ta čas in prostor. Izhodišče za resolucijo mora biti tudi prizadevanje za skladnejši družbeni in ekonomski razvoj, brez ločevanja posameznih sfer, kajti družbeni konflikti pogosto izvirajo iz tega, ker so posamezne sfere preveč ločene druga od druge. Resolucija mora biti prizadevanje za skladnejši družbeni in ekonomski razvoj, brez ločevanja posameznih sfer, kajti družbeni konflikti pogosto izvirajo iz tega, ker so posamezne sfere preveč ločene druga od druge. Resolucija mora biti, skratka, pisana in ujeta v sodobni čas, sedanje razmere, odpirajoč obnovo perspektivo humanizacije, nadaljnje razvijanje proizvodnih sil, perspektive socializma kot svetovnega procesa.

Resolucija bi morala aktualizirati tudi naloge komunistov v luči mednarodnega dogajanja, v luči metode pritijske v odnosih med socialističnimi državami. Jasno bi kazalo pokazati na dimenzije in perspektive samoupravnega koncepta, da bi se ljudje znebili še prisotnih iluzij, češ da je mogoče opirati naš razvoj na moč velikih držav. Med komunisti se več ne moremo nategovati okoli tega, ali smo za samoupravni razvoj socializma ali je mogoče boljše statistični, centralistični sistem. Naš obsevanji razvoj dovolj zgornovo potrjuje, da nobena druga pot, ki ni pot samoupravljanja in neposredne socialistične demo-

kracije, ne more zagotoviti materialne blaginje, kulturnega napredka in razvoja družbenih odnosov, v katerih postaja delovni človek gospodar svojega dela in svoje usode. Res je, da ta pot ni lahka, na njej je potrebno odgovorno merjenje različnih rešitev, potrebni so dialog, sporazumevanje, kompromisi, na njej so tudi ovire, toda le iz takšnih odnosov lahko rase svoboda, s svojo glavo misleč človek, ki ni objekt politike in države.

V resoluciji je treba jasno povedati, da je mogoča rehabilitacija socializma, socializma, ki mu je bil z agresijo nad čehoslovaško zadan hud udarec, predvsem tudi z močjo jugoslovanskega primera, s humanostjo naših odnosov,

z uspehi naše reforme itd. Svetu, predvsem svetovnemu delavskemu gibanju je treba propričljivo dokazati, da nikomur nič ne vsiljujemo. Naj govore raje dejstva. Zavzemati se moramo za takšne odnose med socialističnimi državami, za takšno snotnost med njimi, ki temelji na enakopravnosti, ne pa na dornaciji močnejšega. Spet naš primer: jugoslovanski narodi se niso združili v enotno narodnosvobodilno gibanje zaradi praznega golega o enotnosti, temveč so se združili zaradi svobode. Tako bi morali biti tudi v odnosih med socialističnimi državami. Čehoslovaška drama dokazuje, da žal ni tako.

V priložnem sestavku smo nakazali le nekaj vprašanj, ki naj bi našla svoje mesto v resoluciji VI. kongresa ZKS. V eni prihodnjih števk bomo spregovorili še o drugih vprašanjih, ki zaslužijo pozornost sestavljavcev osnutka tega temeljnega kongresnega dokumenta.

FRANC SETINE

Kdo ne bo dobil potnega lista

Zvezna skupščina je nedavno dobila predlog, da bi po hitrem postopku proučila in sprejela spremembe nekaterih odredb zakona o potnih listih jugoslovanskih državljanov

Gre za spremembe, ki naj natančneje določijo, kdo in pod kakšnimi pogoji ne bo dobil potnega lista ali podaljšanja potnega lista in vizuma. Obenem bo tudi določena dolžnost sodišč oziroma javnih tožilstev, da o prepovedi izdaje potnega lista ali o prenehanju varovov za prepoved to pravice, obveščajo pristojne organe.

V čem je prava sprememba? V predlogu zvezni skupščini je rečeno:

- Potni list in vizum ne bo dobila oseba, proti kateri je določena preiskava ali neposredno izdana obtožnica zaradi kaznivskega dejanja, za katero je predpisana kazen strogega zapor.

Kdo ne bo dobil potnega lista in vizuma?

Potnega lista in vizuma ne bo dobila oseba, kateri je izrečena

Tudi na Koprskem: več kot lani

Do konca avgusta je obiskalo letos slovensko obalo 191.000 turistov, kar pomeni, da jih je bilo za 9 odst. več kot lani v enakem času. Nočitev je bilo letos za 6 odst. več; skupno so zabeležili 900.500 nočitev. Ker je bilo vreme za tujski promet in tudi za domače goste letos sila neugodno, pomeni doseženi uspeh novo priznanje Slovenskemu Primorju

brezpogojna zaporna kazen, ki traja nad tri mesece, ali kazen strogega zapor, undaje oseba, ki je sodišču obljubila, da ne bo zapustila kraj svojega bivanja. Pravica do potnega lista in vizuma bo prav tako odvzeta osebi, ki je med bivanjem v inozemstvu s svojo aktivnostjo škodovala mednarodnim ali drugim interesom Jugoslavije.

Na pismeno zahtevo družbeno-politične skupnosti, državnega organa, delovne ali druge organizacije, potnega lista tudi ne bo dobila oseba, ki ni poravnala svojih obveznosti.

Potni list in vizum ne bo izdan v primeru, ko bi to terjali interesi varnosti ali interesi narodne obrambe.

O neposredno razpisani obtožnici proti določeni osebi ali o drugih razlogih za prepoved izdaje potnega lista in vizuma, bodo sodišča in javna tožilstva obveščila organe uprave, ki je pristojna za izdajanje potnih dovoljenj.

Razem tega bodo sodišča in javna tožilstva obveščala pristojne organe uprave, ko bo prenehal razlog za prepoved izdaje potnih dovoljenj določeni osebi.

Sicer pa bodo ti organi dolžni ravnati v skladu z zahtevami sodišča in javnega tožilstva.

Brez različnih potrdil

V predvidenih spremembah o izdaji potnih listov in vizumov bo tudi omogočeno sodišču, da bo na prošnjo obtoženca (seveda v opravičljivih primerih) lahko odobrilo izdajo potnega dovoljenja.

Ti ukrepi so potrebni zato, da bo s temi teksti zakona dobil večjo ekonomičnost v delu organov, ki so pristojni za izdajanje dovoljenj. Najpomembnejša pa je vsekar to, da državljanom ne bo več treba iskati in predlagati različnih potrdil o tem, da niso v preiskavi. O vsem tem bodo pristojne organe namreč obveščala sodišča in javna tožilstva.

M. S.

Kmetijski nasveti

Bolezni kuncev

Reja kuncev (zajcev) pripomore marsikateri družini, da se z manj stroški prehrani z zadostnimi količinami živalskih beljakovin, dragoceno surovino pa daje tudi usnjarski in tekstilni industriji. Marsikateri rejec pa je izgubil veselje z rejo, ker so živali zelo občutljive, poginjajo, imajo pikasta jetra, jedo svoje mladice.

Kuncem, ki jih po namenu reje delimo na pasme za meso, pasme za krmo, pasme za volno (angoree) ter kombinirane pasme, moramo najprej preskrbeti zdrave kunicnice, stajice, od katerih je v veliki meri odvisen uspeh reje. Lahko so preprosto zgrajene, morajo pa biti zavarovane pred talno vlago, vetrovi, vročino in padavinami. Najbolje je, da so kuncel na mrežah in so tako varni tudi pred iztrebki.

Glede prehrane so živali zelo skromne, saj se zadovoljujejo s plevci, različnimi odpadki, celo listje dreves ali žaganje se jim ne ustavi. Paziti je treba, da jim ne pokladamo sparjene krme. Pozimi jim moramo dati pitje, poleti pa to ni potrebno. Posebno je treba skrbeti za prehrano brejih in doječih živali, ker je dognano, da samica poje svoje mladice, če ji manjka beljakovin in apna.

Marsikateri navdušen rejec pa opusti rejo zaradi bolezni, ki lahko na hitro uničijo ves zarod. Najbolj nevarna je kokcidioza, na katero odpade skoraj devet desetletnih vseh obolenj. Povzroča jo praživalica, ki jo živali zaužijejo hkrati z okuženo hrano ali iztrebki bolnih kuncev.

Poznamo tri vrste te bolezni: črevesno, jetrno in nosno kokcidiozo. Jetrna je najbolj pogostna, poznamo jo po pikastih jetrih. Bolezni se varujemo s čistostjo, razkuževanjem stajic s klorovim apnom, živalim pokladamo večje bora, jelke ali smreke, osušene živali pa prenehamo krmiti s svežo krmo. Meso je kljub bolezni užitno.

Poznamo še nekatere druge bolezni: nalezljiv nabod, sliavost, garje, metljivost, napanjanje, zapako itd. Obširnejše nasvete o zatiranju bolezni in reji kuncev nasproh najdete v knjigi veterinarja Stanka Arka.

Ing. M. L.

„USPEH REVOLUCIJE JE ODVIŠEN OD TEGA, KOLIKO V NJEJ SODELUJEJO ŽENSKÉ“

»Žensko gibanje si postavlja za glavno nalogo boj za gospodarsko in družbeno, ne samo za formalno enakost žensk. Pritegniti žensko v družbeno delo, iztrgati jo iz 'domačega suženjstva', osvoboditi jo podrejenosti – duhomorne in ponižujoče – večnemu in izključnemu okolju kuhinje in otroške sobe – to je glavna naloga. Iz izkušenj vseh osvobodilnih gibanj vemo, da je uspeh revolucije odvisen od tega, koliko v njej sodelujejo ženske.«

LENIN

V nedeljo, 20. oktobra, bodo v Dobrnjici pri Trebnjem slovesno počastili 25. obletnico I. kongresa protifašistične zveze slovenskih žensk, ki je bil 16. oktobra 1943. Na sliki levo je prosvetni dom, v katerem je bil kongres, na sliki desno od zgoraj navzdol pa so domačinke Marija Zupančič, Justa Porle in Terezija Žukovec, ki so nam pripovedovale spomine

Tako je bila še od slovenskega ženstva enodušno obsojena izdajalska sodrga v slovenskem narodu in potrjena edino pravilna pot vseh Slovencev, pot OF. Neposredno ob tem so žene izjavile, da imajo prav tako za izdajalsko tudi pobeglo bivšo jugoslovansko vlado, ker je v najusodnejših dneh zapustila narode Jugoslavije.

Delegatke so zahtevale v imenu vseh žena slovenskega naroda od zastopnika britanske oborožene sile majorja Jonesa, ki je bil prisoten na kongresu, da Anglija vrne to izdajalsko vlado slovenskim materam, da ji bodo one sodile, ker je dejansko skrivala smrti toliko njihovih otrok. Po udarile so, da take vlade ne morejo in ne bodo nikdar in nikoli sprejele, da bi vladala njim in njihovim otrokom. Zase in za svoj rod zahtevajo pravico svobodnega izbora svojega vodstva iz vrst svojega naroda.

Poročilo o I. kongresu SPZZ v Dobrnjici, ki ga je priobčil Slovenski poročevalec.

Četrto stoletje bo minilo, ko so se slovenske žene po kapitulaciji Italije zbrale na I. kongresu SPZZ v Dobrnjici. Okrog 220 delegatk iz vse Slovenije je od 16. do 18. oktobra 1943 v dvorani prosvetnega doma razpravljalo o nalogah žene v borbi, o vzgoji otrok in o nadaljnjem delu. Od angleškega majorja Jonesa, ki je bil tudi prisoten, so zahtevale, naj zahodne sile takoj vzpostavijo drugo fronto. Kmalu po kongresu je nova nemška ofenziva potegnila naše ljudi v vrtnice boja, trpljenja in smrti, iz katerega se mnogi niso več vrnili.

Dobrnjica – značilno kmečko središče, stisnjeno med polja in rodovitne njive, z veliko cerkvo na sredi, obsežnim trgovim in lipo, Zraven trgovina, krajevni urad, prosvetni dom, krog in krog pa poslopja, stara in nova, vendar že zdaj lepo preurejena za bližnjo slovesnost. Po hribih nad Dobrnjiško dolino so razmetane vasi, stisnjene v grape med pobočja, nekatere pa so našle svoj življenjski prostor više na sončnih rebreh med šmarnico. Težko je priti do njih po ozkih kolovoznih poteh, razritih od nalivov; težko za nas, ne pa za domačine, ki so navajeni na trdo življenje na skopi polkraški zemlji. Utrip vsakdanjega kmečkega življenja daje temu svetu svoj pečat.

Spomini na dogodke pred četrto stoletje se živijo v glavah ljudi, čeprav precej obledeli; so bolj utrinki, ki se zdaj pa zdaj pojavijo, pa jih že v naslednjem trenutku prekrijejo čas in vsakdanje skrbi. Leta tečejo, spomini gredo za njimi, pa jih več ne dohajajo.

»MLAJŠE BODO VEDELE KAJ VEČ«

TEREZIJO ŽUKOVEC, 68-letno gospodinjico iz Vavpče vasi, smo zmotili pri pranju perila. Za svoja leta kar živahna in postavna ženica je bila kaj hitro pripravljena na pogovor. Povedala je, da je edini sin polkovnik letalstva v Zemunu in da jo večkrat obišče. Ko je zvedela za naš namen, je rekla: »Če bi prišli kdaj prej, bi vam lahko kar dosti povedala o dobrniškem kongresu žena, tako pa, saj veste, starega človeka spomin hitro zapusti

Vprašajte mlajše, one bodo že kaj več vedele.«

Kljub letom pa je še vedno aktivna, saj se pogosto udeležuje sestankov in konferenc. Pravi, da je vesela, ker še niso pozabili nanjo.

»NEKAJ SE ŠE SPOMINIM, VSEGA PA NE«

JUSTA PORLE, 46-letna gospodinja iz Sahovca, takole obuja spomine na prvi kongres slovenskih žensk:

»V soboto je bilo v Dobrnjici že mnogo delegatk iz vse Slovenije. Treba jim je bilo priskrbeti hrano in prenočišča, prostorov pa ni bilo dosti v samem Dobrnjici. Zbrala sem skupino delegatk, ki se je nastanila v naši vasi. Vaščani Sahovca smo bili že takrat zelo zavedni, saj smo vsi delali za partizane. Ena najbolj prizadevnih je bila Gričeva Cenka, ki zdaj živi v Dalmaciji.

V nedeljo smo šli potem skupaj v Dobrnjico, kjer se je zbralo že ogromno ljudi. Posobna dvorana prosvetnega doma je bila nabito polna. Spominjam se, da je govoril Boris Kidrič, ki je s svojim govorom znal navdušiti ljudi, potem dr. Metod Mikuš in še vrsta drugih.

ZNANA PARTIZANSKA MATI

MARIJE ZUPANČIČ, daleč naokrog znane partizanske matere, ni bilo doma. Sosedje, ki so pospravljali seno pred bližajočo se nevihto, so povedali, da jo bomo našli najbrž v vinogradu. Pa se niso zmotili. V leseni in s slamo kriti zidanci ob kozarcu rdečega je bilo kar prijetno vedrati in kramljati z 72-letno Zupančičevo mamo. Človek bi ji prisodil vsaj deset

let manj. Živahna govornica šegavih besedi, delavna zavzetost, prijeten nasmešek – ne pozna se ji, da je toliko prestala. Od peterih sinov so bili trije v partizanih. Sedaž so vsi po svetu. Ostala je sama doma. Njen vinograd ji pomeni veliko zadovoljstvo in kljub letom jo še vedno korajžno mahne v gorco.

IN KAKO SE PRIPRAVLJAJO V DOBRNIČU?

Ob koncu obiska pri prijaznih ljudeh iz okoliških vasi nas je zanimalo, kako se v samem Dobrnjici pripravljajo na proslavo. Kdo bi kaj vedej povedati? »MILAN KASTELIČ iz Preske, tajnik krajevnih skupnosti, so si enotni domačini. Mladega in postavnega kmetovalca smo po dolgem iskanju našli v Dobrnjici pri odkupu živine. Takoj je bil pripravljen na pogovor.

»Naša krajevna skupnost je kar precej delavna. Letos smo popravili pot v Preski, Lokvah in Sahovcu, v načrtu pa imamo še Vavpčo vas. V Dobrnjici so prebivalci obnovili pročelja, krajevna skupnost pa je dala pobudo, da bi okrog lipe napravili šestorokotnik, zasajen z rožami.

S trgovino smo kar zadovoljni, saj Mercatorjeva poslovalnica dobro posluje. Nužno bi potrebovali prodajalno kruha. Preskrba z mesom, ki ga vožjo iz Žužemberka, je sicer dobra, toda meso je glede na odkupno ceno živine občutno predrago in ga bodo morali poreniti.

Za bližnje praznovanje bo treba še marsikaj storiti. Skupnost bi morala bolj pomagati, posebno še, ker so domačini že pokazali dosti dobre volje in obnovili hiše.«

JOZE KRZIC
MARJAN LEGAN

Milan Kastelic je tajnik krajevnih skupnosti v Dobrnjici

Načelo vsesplošnega ljudskega odpora in naša pripravljenost

Sedanje razmere v svetu ponovno dokazujejo, kako upravičena je naša koncepcija o vsesplošnem ljudskem odporu proti morebitnemu napadalcu in kako taka koncepcija povsem ustreza našim potrebam. Izhaja pa iz naše družbeno-politične ureditve in gospodarske moči ter geografsko-strateškega položaja, politike miroljubnega sožitja z vsemi deželami, ne glede na njihovo družbeno-politično ureditev, kakor tudi iz naših bogatih izkušenj iz narodno-osvobodilnega boja, pa tudi iz izkušenj alžirskega, vietnamskega in drugih ljudstev pri njihovem boju za svobodo in neodvisnost.

Bistvo naše koncepcije je v organiziranem in uskladenem angažiranju vseh sil in sredstev pri preprečevanju sovražnikove agresije, to pa tako na fronti kakor tudi v lastnem in sovražnikovem zaledju. Za vsesplošen ljudski odpor je potemtakem značilno uskladeno delovanje operativnih enot na fronti, partizanskih in teritorialnih enot v nasprotnikovem zaledju in splošen odpor vsega prebivalstva proti sovražniku. Za uspešno obrambo pred napadalcem in izboritev končne zmage je torej tak vsesplošni ljudski odpor nujnost.

Operativne sile, ki delujejo na fronti, so ne dvomno glavna sestavina vsesplošnega ljudskega odpora. Njihova naloga v začetnem obdobju vojne je v tem, da preprečijo in onemogočijo sovražniku globoke prodore, hkrati pa v sodelovanju s partizanskimi in teritorialnimi enotami zdrobe sovražnikovo ofenzivno moč.

Delovanje v sovražnikovem zaledju je posredno ali neposredno povezano z delovanjem na fronti. Partizanske, teritorialne in druge enote začno delovati v nasprotnikovem zaledju takoj po napadu, z vsakim nadaljnjim dnem pa je njihovo delovanje obsežnejše in za sovražnika občutljivejše. To pa zato, ker se v te enote vključuje vse za orožje sposobno prebivalstvo, ki je ostalo na začasno zasedenem ozemlju. V sovražnikovem zaledju pa lahko delujejo po načelih partizanskega vojskovanja tudi posamezne enote redne vojske.

Enotnega in zavednega ljudstva ni mogoče premagati!

Silno pomembna pa je tretja prvina vsesplošnega ljudskega odpora — udeležba vsega prebivalstva v obrambnih naporih. Tu gre ne le za organizirano izvajanje priprav na vseh področjih družbenega življenja z namenom, da za odpor proti morebitnemu napadalcu izkoristimo vsa razpoložljiva sredstva in sile, temveč tudi za aktivno udeležbo v neposrednem boju s sovražnikom na začasno okupiranem ozemlju, in sicer v najrazličnejših oblikah — z diverzijami, oboroženim bojem, propagandno dejavnostjo, obveščevalno dejavnostjo za potrebe zalednih in operativnih enot itd. Dobro organizirano celotno ljudstvo utegne v vsesplošnem ljudskem odporu celo ob sovražnikovi okupaciji celotnega državnega ozemlja odigrati odločilno vlogo. Ljudstva, ki je enotno, in pod sposobnim vodstvom, ni mogoče prisiliti k pokorščini in ne premagati. To nam dokazuje primer iz

naše narodnoosvobodilne borbe, kakor tudi boj alžirskega ljudstva, ki je po sedemletni vojni pripeljalo sicer bogato Francijo na rob gospodarskega poloma in si naposled priborilo svobodo, dalje primer ciprskega ljudstva, ki ga tisočkrat močnejša Velika Britanija tudi ni mogla prisiliti k pokorščini, pa vietnamsko ljudstvo, ki s svojim odločnim odporom povzroča tako mogočni državi, kot so Združene države Amerike nepremostljive težave, in še mnogih drugih ljudstev.

Že prve ure in dnevi so najvažnejši —

V vsaki vojni je odločilnega pomena začetno obdobje oziroma prve ure in dnevi vojne. Napadalec si vselej prizadeva, da odločitev izsili že v začetnem obdobju, na katerega se je načrtno in vsestransko pripravil. Da je res tako, nam ne dokazujejo le »bliskovite vojne«, do katerih je prihajalo pred četrst stoletja, temveč tudi lokalne »bliskovite vojne« iz neposredne preteklosti, med njimi tudi napad Izraela na arabske dežele.

— zato pa potrebujemo pravočasne, vsestranske in temeljite priprave!

Prehod dežele v vojno stanje poteka v silno težavnih okoliščinah, ki zahtevajo izredno organiziranost in velike napore vsega prebivalstva in vsakega posameznika. Zato pa morajo biti tudi priprave pravočasne, vsestranske in temeljite. Namen takih priprav pa je v tem, da s čim manjšimi motnjami in žrtvami prebrodimo in preživimo začetno obdobje vojne, zlasti pa sovražnikov prvi iznenadni udar, nato pa zagotovimo čim smotrnejšo uporabo vseh obrambnih zmogljivosti. S tem bomo nenadni udar, v katerem bo njegova ofenzivna moč — ne glede na številčno krepitve in naraščanje okupacijskih in operativnih enot — z vsakim dnem vse manjša, hkrati s tem pa bo tudi pod čedalje hujšim pritiskom svobodne javnosti, katere simpatije so vselej na strani napadenih narodov. Tudi to nam dokazujejo primeri iz Alžirije, Vietnama in drugih dežel.

Narodna obramba zadeva slehernega izmed nas!

Priprave civilnega sektorja bodo vsekakor zadovoljivo potekale in uspešne le v primeru, če bo vsak občan, vsaka družbeno-politična skupnost in vsaka družbeno-politična, delovna in druga organizacija dojela, da obrambne

priprave niso le zadeva operativne armade in upravnih organov za narodno obrambo — temveč, da v enaki meri zadevajo tudi nje, in če bo temu ustrezno ukrepala. To pomeni, da se mora miselnost naših ljudi temeljito spremeniti. To pa ne le takrat, kadar se razmere v svetu zaostre, kot je to

in vse tisto, kar je povezano z njimi, vsekakor ni so poceni. Stroški za zaščito, oborožitev in opremo teritorialnih, mladinskih in drugih enot, vzpostavitev sistema za alarmiranje in sistema za zveze, obrambno vzgojo prebivalstva in urejanje enot, ustvarjanje rezerv v

Piše Rudolf Hribernik-Svarun

bil, na primer, lani ob napadu Izraela na arabske dežele in pred kratkim ob dogodkih na Češkoslovaškem, kajti takrat utegne biti že prepozno. Le v tem primeru lahko računamo na zavestno sodelovanje ljudi v obrambnih naporih in na razumevanju odločujočih dejavnikov glede materializacije obrambnih priprav.

Obrambne priprave

krvni plazmi, sanitetnem materialu itd. gredo samo v Sloveniji v milijarde. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da je vojna, okupacija in izgubljenost svoboda še dražja. Znano pa je, da se napadalec le težka odloči — če se sploh odloči — za napad na deželo, za katero ve, da je za obrambo dobro pripravljena. Potemtakem lahko trdimo, da so v te namene nalo-

Z GOLIMI ROKAMI NAD TANKE? Tudi to se je zgodilo: letos avgusta, ko so oborožene čete petih držav varšavske zveze vdrlje v Češkoslovaško in jo zasedle (na sliki: sovjetski tank na praških ulicah). Spričo enotnega vseljidskega odpora Čehov in Slovkov je pritisk okupatorjev popustil, okupatorjevi vojaki pa so se umakli. — VPRASAJMO PA SE KONKRETNO: Kaj bi naredili mi v podobnem primeru? S »prijateljskim prepričevanjem« in z golimi rokami tankov in letal ne moreš zaustaviti. Naš načrt za vseljidsko obrambo obsega široke materialne, organizacijske in strokovne priprave. Glede teh zaostajamo za politično, moralno in psihološko pripravljenostjo ter zrelostjo naših ljudi, ki zahtevajo, da vsa naša skupnost vprašanje VSELJIDSKE OBRAMBE pospešeno rešuje. Obramba svobode in neodvisnosti je sestavni del našega narodnostnega in neposrednega družbenega razvoja.

»Delajmo, kot da bo vedno mir, a pripravljajmo se, kot da bo jutri vojna!« — TITO

ženi milijoni in milijarde skoraj nesljivo jamstvo naše neodvisnosti.

Vsak mora poznati svoje naloge za primer vojne

Materialna stran tega vprašanja je sicer silno pomembna, ni pa edina in odločujoča. Obseg in kakovost obrambnih priprav sta v marsičem odvisna tudi od ustreznih organizacijskih, kadrovskih in še raznih drugih ukrepov. Predvsem mora vsak prebivalec vedeti, kakšna je njegova naloga v pripravi vojne, in se nanjo že sedaj pripravljati. Mnogo obveznikov bo odšlo v operativne, partizanske, teritorialne in druge vojaške enote, toda še vedno je mnogo tistih, ki začasno ne bodo imeli vojaškega razporeda. Ti pa so ali pa se bodo razporejali v razne druge organizacijske oblike vsesplošnega ljudskega odpora proti napadalcu oziroma okupatorju, od enot civilne zaščite do oboroženih mladinskih odredov, diverzantskih skupin, enot industrijske milice itd. Da pa bi se te enote v primeru potrebe lahko takoj organizirale in delovale, morajo njihovi pripadniki imeti opremo in orožje doma ali pa v neposredni bližini svojega bivališča oziroma na delovnem mestu.

Obrambne priprave

zajemajo tudi vse gospodarske, družbene in druge organizacije ter dejavnosti. Vsaka izmed njih ima vsa potrebna navodila in načrte o tem, kakšne so njene naloge ob prehodu v vojno stanje ter kako in s katerimi ljudmi jih bo izvajala.

Brez vzgoje tudi tu ne bo šlo

Razne dejavnosti in posamezniki morajo poznati ne le naloge, ki jih čakajo v primeru vojne, temveč morajo biti tudi strokovno dovolj usposobljeni, da jih lahko čim hitreje in lažje izvajajo. To pa je naloga dejavnikov obrambne vzgoje, ki mora zajeti celotno prebivalstvo, še v večjem obsegu pa pripadnike raznih enot in organov, ki so jim v morebitni vojni namenjene še posebno težavne in odgovorne naloge. To pa ne more biti izključna naloga upravnih organov za narodno obrambo, temveč morajo biti ta vprašanja prisotna v programih in delu vsake skupnosti in organizacije. Za uspešno izvajanje ob strokovni pomoči ustreznih upravnih organov za narodno obrambo in koordinacijskih odborov za vprašanja narodne obrambe pri konferencah SZDI, pa so odgovorna vodstva teh skupnosti in organizacij, prav tako kot za vse druge svoje naloge.

Izreden pomen obveščanja in seznanjanja z dogodki

Splošne obrambne vzgoje si ni mogoče zamisliti brez vsestranskega sodelovanja tiska, radia, televizije. Tu ne gre le za objavljane boji ali manj strokovno organizacijskih prispevkov ali navodil, temveč predvsem za tako prikazovanje raznih dogodkov v svetu in doma, da bo bralec, poslušalec ali gledalec dojel, da moramo biti vselej pripravljeni in da se lahko v takem primeru počuti varnega. K takemu prepričanju ga bodo navajali tudi primeri iz naše narodnoosvobodilne borbe, ki jo vse preveč zapostavljamo, in iz osvobodilnih gibanj drugih dežel. Strah, da s »pretiranima« obravnavanjem obrambnih zadev vznemirjamo ljudi in povzročamo paniko je torej odveč. Če se pripravljamo na odstranjevanje posledic potresov, ki so mnogo manj nevarni kot vojna, če ljudi opozarjamo nanje, potem je tudi povsem normalno in pravilno, da jih učimo in opozarjamo na vse, s čimer se je mogoče vojni kot najhujši katastrofi, ki nas lahko prizadene, izogniti ali pa vsaj njene posledice skrajšati na čim manjši obseg.

Da je takšna obramba na taktika stvarna in uresničljiva, nam med drugim dokazuje tudi razpoloženje ljudi, ki so pripravljene ne samo na materialne, temveč — če bo potrebno — tudi na človeške žrtve, samo da si ohranijo svobodo in človeško dostojanstvo.

(Po »KOMUNISTU« od 6. sept. 1968)

Dve panogi sta nad povprečjem

Celotni dohodek gospodarstva v novomeški občini je bil v prvem polletju letos za 27,1 odst. večji od onega v enakem razdobju lani. To povprečno povečanje, ki velja za vse gospodarstvo, sta presegle edino industrija, ki je povečala celotni dohodek za 46,8 odst. in je ustvarila 53,3 odst. vsega celotnega dohodka v gospodarstvu, ter stanovanjsko komunalna dejavnost, ki je povečala celotni dohodek za 27,3 odst., ustvarila pa je 1,2 odst. vsega celotnega dohodka v gospodarstvu občine Novo mesto. Vse druge panoge so pod povprečnim povečanjem, manjši celotni dohodek kot lani pa je imelo edino kmetijstvo (za 7,4 odst.).

Otroški vrtec bodo preselili

Otroški vrtec v Žužemberku, ki ga obiskuje 19 malčkov, se bo v kratkem izselil iz sedanje občinske stavbe v nov Iskrin blok. S tem bo verjetno tudi krajevna skupnost Žužemberk končno prisla do ustreznega prostora.

Lačni imajo raje večje porcije ...

Besediča mini izšarava neko posebno prilačnost. Imamo mini modo, mini bifjeje, mini zabavišča, mini plače in tudi mini cene. V Krakem so je v zadnjih dneh udomačil irac mini porcije. Pravijo, da je v temi zvezj z mini cenami v novi gostilni, ki jo je odprlo domače trgovsko podjetje. Zato se tisti, ki so hudo lačni, raje napotijo drugam, pa četudi je račun večji.

V prvem polletju za 4.505.000 din izgub

Pokazatelji, ki pričajo o ugodni rasti gospodarstva v prvem polletju, ne veljajo za vse delovne organizacije. Bil je tudi nekaj takšnih, ki so poslovale z izgubo. Mednje štajajo: INIS, KZ Novo mesto, hotel Grad Otočec, Cevljarstvo Straža ter Gradbeno obrtno podjetje Novo mesto. Našteta podjetja so imela skupaj za 4.505.000 din izgube, vendar gre pretežno del (3.802.000 din) na račun INISA. Vsa druga podjetja, razen KZ Novo mesto, so izgubo že doslej pokrila ali pa jo bodo pokrila do konca leta.

Število tujih gostov raste

Medtem ko število domačih gostov in počitov v črnomaljskem hotelu Lahinja upada, pa očitno vse več tujcev prihaja v Belo krajino. Tako je bilo avgusta 1967 v hotelu Lahinja 1471 domačih in 187 tujih gostov, letos pa v istem času 1232 domačih in 231 tujcev. Podobno so ugotovili tudi v kampu na Vinici. Letos se je prijavilo na kempiranje že 55 domačih in 213 tujih gostov, nočevalo pa je 155 domačih in 374 tujih gostov. K.W.

Koncert za pionirje

Pionirski dan so na metliški šoli lepo praznovali. V lepi solski avli so imeli starši pionirji že dopoldne koncert. Na elektronski harmoniki je predvajal dela velikih mojstrov Silvo Mihelič, zatem pa so počastili 25-letnico Kočevskega zboru. Popoldne so se slavju pridružili še mlajši pionirji in izvedli pionirsko konferenco. O bogatem delu v preteklem šolskem letu je poročal Dare Malešič, nakar so določili tudi naloge, ki jih bodo uresničili letos. Za novo predsednico organizacije je bila izvoljena Marija Jakljevič.

Svojci padlih borcev, delegacije in pionirji so položili na kostnico vence, šopke cvetja in prižgali sveče (Foto: M. Vesel)

Odkrili so spomenik padlim

Tudi zaradi padlih smo se dolžni upreti vsakemu, kdor bi ogrožal našo pot v socializem

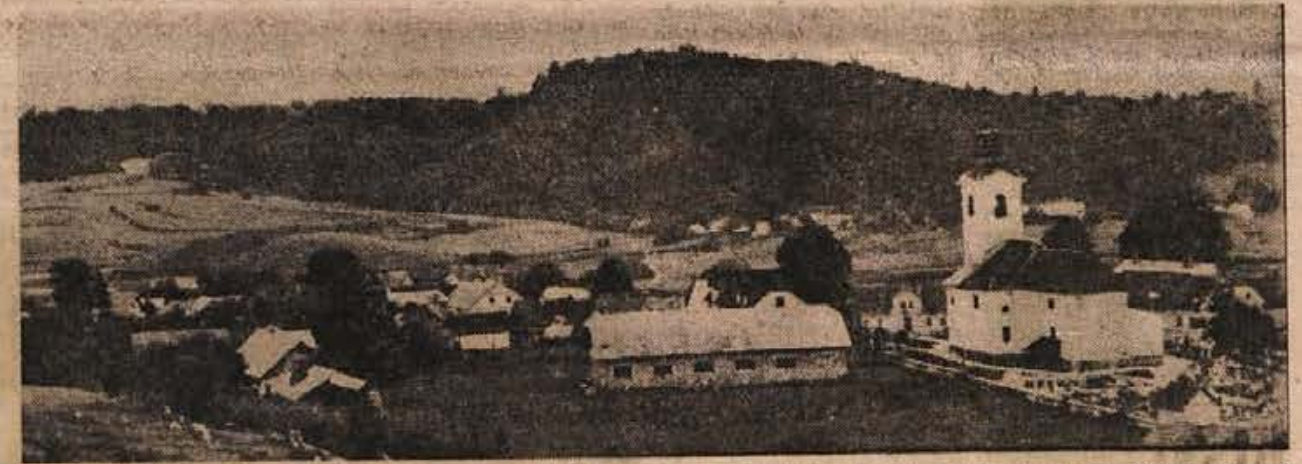
Odkritje spomenika in kostnice padlim borcem NOV v Kočevju je bila ena največjih svečanosti v okviru praznovanj občinskega praznika. Slavja, ki se je začelo 3. oktobra ob 9.30 na novem pokopališču, se je udeležilo več tisoč občanov, gostov in svojcev padlih.

Pred odkritjem spomenika in kostnice je govoril sekretar občinske konference SZDL Kočevje Nace Karničnik. Poudaril je, da leže v novi kostnici posmrtni ostanki 167 znanih in neznanih borcev, ki so žrtvovali za to, kar imamo danes, najdražje, svoja življenja. Ko je govoril o današnjem položaju v svetu, je posebno poudaril, da se bomo tudi v bodoče, kot že v NOB, uprli vsakemu, kdor bi ogrožal našo pot v socializem. To smo dolžni storiti ne le zaradi sebe, ampak tudi zaradi vseh, ki so v NOB žrtvovali svoja življenja.

Spomenik in kostnico je odkril narodni heroj Jože Boldan-Silni. Vod vojakov je izstrelil častno salvo, godba ljudske milice je igrala žalostinke, nastopili pa so tudi recitatorji.

Delegacije, svojci padlih in pionirji so nato položili na kostnico vence, šopke cvetja in prižgali sveče. Marsikateremu svojcu padlega borca so

se na prsni slovesnosti orosile oči. Slovesnosti ob odkritju spomenika so se udeležili tudi predstavniki republiških organov in organizacij ter gostje iz nekaterih ostalih republik.

Pogled na Dobrnjč, kjer je bil pred 25 leti prvi kongres Profašistične ženske zveze Slovenije. (Foto: Legan)

ogledalo

Hm, gasilci

Turobno zavijane sirene me zbudi sredi noči. Nekje gori, ljudje so v stiski. Po cestah že odmevajo trdi koraki gasilcev, slišati je močan hrup avtomobila.

Ze gredo, nam, nočnom, menda ni treba. Obrnem se v topli postelji in sen počasi prežene nadležne misli. Zjutraj vprašam, kje da je gorelo. Nekateri ljudje, med njimi predvsem preprosti delavci in kmetje, morajo bolj potrebni počitka, so vstali, tekli, gasili in reševali. Minila je noč, izginil je strah, sirena je obmolčala.

Malone vsak dan pa sedimo na sejah, konferencah, sestankih, zborovanjih. Pogovarjamo se o de-

lu, družbeni koristi, domovinski vzgoji, konkretni odgovornosti, zaslugah itd. itd.

Redko, preredko se spomnimo na moše, ki so tekle ponoči (urmeje kot jim teče beseda), ki niso za to prejeli ničesar razen zavesti, da so pomagali, da so obvarovali naše skupno imetje ali še kaj več.

Kadar so kje dobili novo brizgalno, nismo mogli dojeti njihovega veselja. Pogosto, prepogosto smo njih delo podcenjevali, večkrat so bili deležni celo rahlega posmeha.

Na to pomislimo tudi takrat, ko ne gori, ko ne grozi poplava, ko ni bojazni za letalski napad...

M. LEGAN

Tov. Tito naj bo predsednik CK ZKJ!

Občinska konferenca ZK Novo mesto je 2. oktobra na seji razpravljala o predlogu možnih kandidatov za vodstvene organe ZKS in ZKJ, ki ga je izdelal IK CK ZKS po predhodnih posvetovanjih v občinah. V demokratični razpravi so prebrali predlagane kandidate in listo dopolnili s predlogi.

Člani konference so menili, da je med predlaganimi kandidati premalo žensk, kar ni prav, saj so se mnoge uveljavile kot politične delavke. Soglasno so predlagali, naj tov. Tito vnovič kandidira za predsednika CK ZKJ. Glede predlogov za vodstvene organe ZKS so ugotovili, da je v njih premalo zastopano območje celotne Dolenjske.

Predlog možnih kandidatov za vodstvene organe ZKJ vsebuje z dopolnitvami na konferenci: 9 kandidatov za predsedstvo CK ZKJ (v Sloveniji se jih voli 7), 13 kandidatov za stalni del konference ZKJ (voli se jih 10), 4 kandidate za kontrolno komisijo CK ZKJ (volijo se 4) in 2 kandidata za revizijsko komisijo CK ZKJ (volita se 2). Predlogi so bili dopolnjeni tako, da je bila dodatno kot kandidat v predsedstvo CK ZKJ predlagana Olga Vrabčič, predsednica ObS Celje, v stalni del konference ZKJ pa namesto Frančke Štermole predlagana dr. Ruža Segedin.

Suha krajina brez bencina

Na Dvoru imajo edino bencinsko črpalko v Suhli krajini. Ker pa je ustrejni organ ugotovil, da črpalka ne ustreza vsemu predpisom, so jo pred dnevi zaprli. Potrošniki goriva morajo sedaj po bencin v Novo mesto ali Ivančnoro gorico.

V CK ZKS je bilo skupaj z dodatnimi predlogi konference predlaganih 55 kandidatov (voli se jih 41), v stalni del konference ZKS 69 kandidatov (voli se jih 60) ter

26 kandidatov v častno razpisniško komisijo. Predlog izvršnega komiteja CK ZKS je bil dopolnjen tako, da je bil Jože Knez, direktor NOVOLESA, namesto v stalno konferenco ZKS predlagan kot kandidat za CK ZKS, Dragica Rome pa predlagana namesto Jožeta Kneza kot kandidatka v stalno konferenco ZKS.

Enim nudimo celo roko, drugim pa en sam prst

Mlada fanta sta istih let, sedita v isti klopi in oba bosta čez leto dni postala avtomehanika. Njuna pot do poklica je enako dolga, ni pa enako težka. Prvi je štipendist in prejema 500 din štipendije na mesec, druga pa vzdržujejo starši. Ko sta končala osnovno šolo, je prvemu uspelo dobiti štipendijo, drugi pa je obsejal doma praznih rok. Vajenskih mest je bilo premalo in njegovi starši, ki so si prizadevali, da bi prišel čimprej do kruha, so prosili obrtnika, da ga je vzel v uk. Pristali so na vsakršne pogoje. Kadar fant dela v mojstrovi delavnici, dobi va nagrado, kadar je v šoli (18 tednov na leto), pa ga vzdržujejo starši. Ne gre drugače. Samo kadar jim učitelj govori o nagrajevanju po delu, postaja drugi fant otožen in tih...

Ze nekaj let se pri nas

vključujejo mladi ljudje v uk na tri načine. Nekateri imajo učne pogodbe, delodajalci pa jih nagrajujejo tako, kot zahtevajo občinski predpisi, ki niso povsod enaki. Višina nagrad se giblje med 100 in 200 din na mesec. Nekateri z delodajalci nimajo take sreče. Kadar delajo, so plačani, če so v šoli, ne dobijo nič. Zanje je najvažnejše, da jim delodajalec zagotovi, da pri njem opravljajo učno prakso. Najbolj srečni so tisti, ki prejemaajo štipendije. Vsa večja podjetja valence lepo nagrajujejo, plačajo pa jim tudi dopust.

Neusklajenost in neurejenost predpisov je stara stvar, izigravanje predpisov pa tudi ni nova igra. Ni čudno, če ostanejo mladi ljudje zagrenjeni, ko to spoznajo, in da jim govoričenice ne seže do srca.

M. PADOVAN

Dobrnjč pričakuje več tisoč ljudi

20. oktobra bo ob 25-letnici prvega kongresa PZZS govoril Janez Vipotnik - Nastopili bodo: invalidski pevski zbor, godba milice in harmonikarji iz Ljubljane - Odkrit bo doprsni kip heroja Jožeta Slaka

V nedeljo, 20. oktobra dopoldne bo v Dobrnjču pri Trebnjem svečana proslava prvega kongresa Profašistične ženske zveze Slovenije, ki je bil v tem kraju pred 25 leti. Priprave vodi poseben odbor v sodelovanju z republiško konferenco za družbeno aktivnost žena. Prvotni program je bil delno spremenjen.

Izredno bogat kulturni program bo obsegal nastop priznanega invalidskega pevskega zbora, nastop godbe milice in harmonikarjev iz Ljubljane ter pevcev in recitatorjev. V sobi združnega doma bo odprta spominska razstava dokumentov in fotografij iz tistih težkih dni.

Ob tej priložnosti bo pred združenim domom odkrit doprsni kip padlega narodnega heroja domačina Jožeta Slaka - Silva, ob 11. uri pa bo veliko zborovanje, na katerem bo govoril predsednik repub-

liške konference Socialistične zveze Janez Vipotnik.

Prvotno predvidena mladinska oddaja »Pokaži kaj znaš« o prvem kongresu PZZS, Kočevskem zboru in zasedanju AVONJE, je bila zaradi pomanjkanja gradiva prestavljena na 29. november, zaradi izredno bogatega kulturnega sporeda na dan proslave v Dobrnjču pa je odpadla tudi prvotno predvidena svečana akademija na predvečer slavja.

Dobrnjč pričakuje več tisoč ljudi. Nadrobnosti o prevo-

zih ter časovno natančnejši spored bomo še sporočili.

M. L.

Proslava 50-letnice smrti Ivana Cankarja

V ponedeljek, 7. oktobra, se je v Ljubljani pod vodstvom akademika Josipa Vidmarja sestel odbor za proslavo 50-letnice smrti slovenskega književnika-revolucionarja Ivana Cankarja. Na seji so sklenili, da bo osrednja proslava v Ljubljani 10. decembra, to je na predvečer Cankarjeve smrti, in dan kasneje na Vrhniki, v njegovem rojstnem kraju. Odbor bo zaprosil tovariša Edvarda Kardelja, da bi govoril na proslavi.

Proslave naj ne bi bile samo v republiškem središču in na Vrhniki, temveč v vseh večjih krajih Slovenije. Pripravila jih bo Socialistična zveza v sodelovanju z drugimi dejavniki.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz naših oglasov, priložite vaše mu vprašanje dopisnic ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Pet vprašanj za KZ Novo mesto

Vodstvo KZ Novo mesto molči na moj članek, ki sem ga pod naslovom »Ali so vprašanja dolenskega kmetijstva nerešljiva?« objavil pred tedni v Dol. listu. To mi potrjuje, da so bila našta dejstva v mojem pismu točna. Imam pa še nekaj dodatnih vprašanj v zvezi z gradnjo vikendov na Trški gori in s prodajo stanovanj. Zanima me:

1. Kako se zdaj na našlašč račun uspešno rentabilnost?

2. Na kateri gumb je treba pritisniti, da se dobi gradbeno in lokacijsko dovoljenje, če je to urejeno? To vprašanje bo zanimalo predvsem tiste, ki že leta robatijo po občini in Podjetju za stanovanjsko izgradnjo ter urejanje naselij, da bi take dokumente dobili.

3. Kdaj je bila izvršena licitacija o prodaji stanovanjske hiše na Trški gori? To zanima predvsem nosilce stanovanjskih pravic v združenih stanovanjih.

Rad pa bi vprašal še nekaj glede nadaljnje politike pospeševanja kmetijske proizvodnje:

1. Ali smo pred novo agrarno reformo? Tako vprašanje se mi vsiljuje zato, ker ugotavljam, da na vasi znova nastajajo fevdalni odnosi. Novinar Lojze Jakopič ugotavlja v članku, ki je izšel v eni zadnjih številk Nedeljskega dnevnika, da družina Korene redi za svoje trojčke kravice, a nima niti loliko zemlje, da bi pridelala kilogram sena. Takih družin pa je še več in mi umestnosti gornjega vprašanja ni treba posebej utemeljevati.

2. Svoječasno je bil sprejet zakon o agrarminimumu, ki je bil naperjen proti tistim, ki zaradi kakršnikoli razlogov niso obdelovali svoje zemlje in je tudi niso hoteli odstopiti kmetijski organizaciji. Vprašujem se, če zdaj velja ta zakon tudi za KZ ali pa zadruga misli, da zakon ni več potreben.

Vprašanj je sicer še več, toda zaenkrat bi bilo dovolj. Upam, da so dovolj jasna in da bo nanje lahko odgovoriti.

Zastavljena vprašanja sicer posegajo v samoupravne zadeve te gospodarske organizacije, vendar pa imajo ukrepi, ki so tesno povezani z njimi, važen pomen tudi za tiste, ki ne morejo vplivati na ta dogajanja.

JOZE BEG
Družinska vas 56
p. Bela cerkev

Tovariš Daki se je rad odzval vabilu šmihelskih šolarjev, in kot vidite na sliki, so se zgrnili okoli njega in zavzeto poslušali njegove spomine na revolucijo

Ven z mrharji in zgararji!

Lani je šentruperski lovec s kroglo iz risane oobi v nočnem času ustrelil jelena, pred mesecem dni pa je lovec s Trebelnega s štirimi obstrelil konja na paši, misleč, da strelja na jelena ali medveda. Pripovedujejo, da je to storil član LD Trebelno — in to celo funkcionar. Konj resda ni poginil, ker je bil začet v nogo, kmet pa je nendar imel veliko stroškov s zdravljenjem. Zadevo zdaj preučuje milica. Ljudje menijo, da je škoda treba povrniti, plača naj jo storilec ali pa lovska družina, ki ima take člane.

Mislim, da je še skrajni čas prečistiti vrste članov lovske organizacije in izključiti nepredvidne pri lovu, mrharje in zgararje, ki škodujejo ugledu lovske družine. Tudi lovci na meso ne spadajo v pravo lovsko bratovščino!

Stanko Plesković
Mokronog

Stališča strokovnega odbora za obrt

V vašem listu številka 33 ste objavili članek z naslovom »OBRTNIKI, IZBIRAJTE SI OBCINO!«, ki je vzbudila v javnosti, posebej pa med obrtniki, precej razprav.

Z ozirom na to, da se je strokovni odbor za obrt GZ Novo mesto vse od svoje ustanovitve v svojih akcijah ločeval in zavzemal za pošteno reševanje perečih vprašanj obli, za dosledno spoštovanje zakonitih določil tako v odnosu do zasebnih obrtnikov kakor tudi do oseb, ki opravljajo dovoljeno ali nedovoljeno tako imenovano popoldansko obrt, sodimo da je potrebno, če povemo svoje stališče do omenjenega članka.

Strokovni odbor za obrt GZ se strinja v celoti s pisemem članka, kar zadeva probleme v obrti, ki so načeti v tem članku. Ne moremo pa se strinjati z interpretacijo in pomanskljivim načinom prikazovanja bogatenja obrtnikov le na osnovi doseženega prometa in plačanega prispevka. Nepoučen bralec lahko na osnovi tega enostavno pride do sklepa, da lete vsem obrtni-

kom v žepu brez truda težki milijoni. Zato smatramo, da je pisec članka v tem pogledu enostranski, ker ni navedel, koliko predstavljajo v doseženem prometu materialni stroški, osebni dohodki zaposlenih in prispevki, davek na promet, ostale predpisane davčne in ostale stroške poslovanja, ker je od primera do primera in za posamezno stroko različno. Kolikor pa gre za izigravanje predpisov s strani posameznih obrtnikov, potem pomenimo, kateri izigravajo predpise, ne moremo pa postaviti na zatožni klopi tistih obrtnikov, ki ustvarjajo večji promet in izpolnjujejo predpisane obveznosti do družbe.

Prav gotovo obstajajo na tem področju določene anomalije in izigravanja, vendar za to niso krivi vsi obrtniki pač pa posamezniki, družba in pristojni organi, ki omogočajo, da prihaja do takih pojavov.

V članku pisec sploh ni načel vprašanja nekontrolirane obrtne dejavnosti le-ta in plačuje nikahkih družbenih ob-

veznosti) in izigravanja predpisov na področju tako imenovane »popoldanske obrti« sušmarstva, ki povzročajo mnogo negotovanja med poštenimi obrtniki in zavira razvoj obrti.

Strokovni odbor smatra, da bi Dolenski list lahko mnogo več prispeval k reševanju obstoječe problematike, če bi pisal konkretno o tistih, ki kršijo in izigravajo predpise, o tistih, ki se izogibajo družbenim obveznostim, pa tudi o tistih konkretno, ki so dolžni urejati in skrbeti za red in dosledno izvajanje predpisov na tem področju.

Novo mesto, 2. 10. 1968

Strokovni odbor za obrt
Gospodarske Zbornice
NOVO MESTO

Obiskal nas je tovariš Daki

Na šmihelski osnovni šoli so mu zvesto sledili. Vrstale je bilo 1. oktobra zelo živahno. Učenci so nestrno pričakovali četrto učno uro, saj so vedeli, da bodo doživeli nekaj novega. Pred nekaj dnevi je pionirska organizacija šole povabila lovčarisa Staneta Semiča-Dakija, narodnega heroja, naj obišče šolo in ob priložnosti 25. obletnici Kočevskega zbornice spregovori nekaj besed o tistih slavnih dneh naše zgodovine, o letih, ko si je tudi naš mali, dotlej zatirani narod, začel pisati nove strani v zgodovino šlovestva. Rad jim je ustregel in prišel je. Skromen kot je, je naš Daki sedel med učence in prisluhnil besedam mladih. Na obrazu se mu je bralo, da so mu misli ob recitacijah vasovale v mladosti, v dneh, ko je kot mlad fant vodil svoje partizane od zmage do zmage.

In o tistih dneh je spregovoril. Preproste, prisrčne so bile njegove besede. Se enkrat se je za mladi rod spreobil po Barju, po Mokronu, napadel Lož v domači dolini, spodbujal borce, ki

so mu zvesto sledili. Vrstale so se zgodbe: vesele in žalostne, smešne in vesela. Pionirji so plili njegove besede. Z obraza si jim lahko prebral: tudi mi bi šli v boj s takim vodjo, če bi nas poklicala domovina.

In prav je tako. Dogodil se naše velike revolucije ne smejo utoniti v pozabo, posredujejo pa jih mlademu rodu res najlepše tisti, ki so doživljali krvavi plis. In Daki je bil med tistimi, ki so se borili vedno v prvih vrstah.

Ob odhodu je objubil, da bo še prišel in še pripovedoval o slavnih dneh naše preteklosti, saj se je med namit dobro počutil.

Tovariš Dakiju se za lepo uro prisrčno zahvaljujemo.

Sonja Kocuvan

Proslavili smo pionirski dan

29. septembra je bil dan pionirjev, ki smo ga praznovali v vsej naši domovini. Učenci sevniške osnovne šole smo se zbrali v telovadnici. Na steni je visela jugoslovanska zastava, na njej pa slika Sava Kladičnik, po katerem ima naš odred ime. Ko smo bili vsi zbrani, smo začeli s programom. Vodila ga je učenka 7. razreda Paula Mandeljc, sodelovali pa smo tudi drugi. Ob tem smo imeli tudi konferenco ter izvolili za predsednico Pavlo Mandeljc, za tajnico Ireno Ogorec, za blagajnika pa Lojzeta Konca in Gito Gabrič. Sestavili smo tudi delovni program za letošnje šolsko leto.

Po konferenci smo šli gledat sevniški JUGOTANIN, kjer nam je vodja obrata Franci Arsee razkazal, kako pridobivajo lanin iz hrastovega in kostanjevega lesa.

Dopisni krožek osnovne šole v Sevnici

Krški AGROKOMBINAT: prosimo za dobre predloge!

V Dolenskem listu je bil 1. avgusta objavljen prispevek tov. Zofke Vahčić pod naslovom »Mar so cene mesa v naših mesnicah primerne odkupnim cenam?« in nato 12. septembra še prispevek na isto temo »Zakaj ni nobene odgovora?«. Kot je v člankih navedeno, je v obeh primerih mišljen in imenovan Agrokombinat Krško, problematika pa je vsekakor mnogo širša in zanimiva za širši krog bralcev.

Bralcem Dolenskega lista, zlasti pa člankarju, se vsekakor takoj uvodoma opravičujemo, ker zaradi preobčutice drugega nič manj važnega dela nismo mogli na omenjene članke odgovoriti že prej. Vsekakor pa zakasnitev ni posledica »nečistih računov« ali kakšne mahinacije, ki bi nam jo člankar rad naprtil. Da bi to bilo bolj razumljivo, naj povemo, da Agrokombinat Krško ni nikakršno zasluzarsko mezarsko podjetje, ki posluje v nasprotju s pozitivnimi predpisi in podobno, ampak je poleg prometne, zlasti in predvsem proizvodna organizacija in na svojem področju opravlja celo vrsto nalog s področja kmetijske dejavnosti, ki se zdalec vse niso dobičkonosne. Med drugim ima podjetje v

svojem sestavu tudi živinorejo s 1000 stojišči in je vsa leta nazaj in tudi letos s precejšnjimi zneski regresiralo ravno nerentabilno živinorejo, nerentabilno zato, ker so povprečne prodajne cene živine tudi pri naj sodobnejši tehnologiji prenižke. Agrokombinat pa po svojih močeh spodbuja in organizira tudi vse vrste kooperacijske proizvodnje, tako da je na svojem področju vsekakor aktiven dejavnik in organizator, o čemer pa so bili bralci Dolenskega lista že in še bodo obveščeni. Da dejavnost Agrokombinata ni posebej akumulativna, priča pa najbolj nazorno podatek, da znaša pri Agrokombinatu osebni dohodek agronoma približno 1200 din, medtem ko v drugih panogah tehnik zasluži 2.000 in več.

Kot je bilo že omenjeno, Agrokombinat posluje in prodaja meso v skladu s predpisi. Tako so tudi prodajne

cene mesa odvisne od odkupnih cen. Ker nihče ne objavlja svojih kalkulacij, pa naj si bo to trgovina ali elektro-gospodarstvo, ki bo, ne da bi potrošniki razpravljali o njihovih kalkulacijah, podražilo električno energijo za približno 60 odstotkov, tudi mi ne bomo objavili kalkulacij prodaje mesa. Pa ne zato, ker želimo skriti ali s tem kaj pridobiti, ampak zato, ker se v tem trenutku prodajne cene mesa sploh ne formirajo na podlagi naših kalkulacij, temveč na podlagi faktorja, ki ga po pooblastilu republiškega izvršnega sveta določa republiški zavod za cene, uporabo faktorja pa kontrolira in določa pristojni občinski upravni organi. Bralcem, ki jim je problematika naše živinoreje znana, je verjetno razumljivo, da problema cen mesa ni mogoče tako preprosto rešiti, da bi lahko na ceno vplivala poslovna politika Agrokombinata Krško, ampak je to problem, ki ga rešujejo in republike in federacija. Kot že prej navedeno, pa cene mesa v prodaji na drobno in tem trenutku niso odvisne od poslovne politike prodajalca, temveč se določajo več ali manj administrativno, ne glede na to, ali so ekonomske ali ne. Zato

gotovimo pa lahko, da se ome-

njena določila o formiranju cen tako z naše kot s strani občine v celoti izvajajo. Se celo več. Meso prodajamo še po nižjih cenah, kot bi nam to bilo določeno po prej opisanem postopku. Tako npr. bi govedino I. kvalitete smeli prodajati danes po 11,80 din kilogram, pa jo prodajamo po 11,00 din. Podobno je pri ostalih kvalitetah in vrstah mesa. Povemo lahko še, da se o takih nižjih kot predpisanih cenah doovarjamo tudi s pristojnimi upravnimi organi in je vsako aludiranje na onemogočanje dela tem organom neupravičeno in leudenciozno, kar dokazuje tudi pravkar opisani primer formiranja cene in tudi dejstvo, da smo v letošnjem letu že dvakrat znižali prodajne cene mesa.

Kar se kvalitete tiče, se trudimo, da bi nudili potrošniku čim boljše meso, ker je to predvsem v našo korist. Zaradi tega tudi prodajamo meso mlade pitane živine, ki ga večina potrošnikov že želi in ceni, poleg tega pa tudi volovsko meso, ki pa ne gre več tako v promet. Tudi vnajprej bomo potrošnikom omogočili nakup najkvalitetnejšega mesa, to je mesa mlade pitane živine, medtem ko bomo meso starejših živali prodajali ločeno.

Tudi drobovine bi želeli prodati čimveč, vendar le-te ni na pretek. Zaradi tega jo celo uvažamo iz sosednjih preselbivalnih centrov na domače področje, vendar jo lahko dobimo po znatno višjih cenah, kot jo imamo v prodaji sami, tako da predstavljajo cene precejšnjo zapreko za dobavo drobovine od drugod. Nikakor pa ni res, da bi drobovino prodajali na tuja področja.

Kako je z drobovino, najbolj dokazujejo naslednji podatki: od 56 volov, ki smo jih dali v promet v zadnjem času, smo morali prodati 37.792 kg mesa in samo 1.176 kg drobovine, od tega samo 168 kg jeter in 560 kg vampov, ostalo so bila pljuča, jeziki, srca. Ali drug primer: od 500 glav mlade pitane živine smo lahko dali v promet 200.000 kg mesa in samo 600 kg drobovine, od tega zopet samo dva tisoč kilogramov vampov, še manj jeter, pljuč, src in jezikov. Iz tega sledi, da je željam po cenejšem blagu težko zadostiti.

Na koncu želimo poudariti, da bomo vedno imeli posluh za strokovno utemeljeno kritiko in v tem smislu tudi prošim potrošnike za predloge, ki bodo v korist nam in potrošnikom.

AGROKOMBINAT
KRSKO

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste agrobničkov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

20 let novomeškega učiteljsišča

Nastanku učiteljsišča v Novem mestu, ki mu letos poteka 20 let od ustanovitve, je botrovalo več faktorjev. Med najvažnejšimi je brzokone ta, da je nova Slovenija potrebovala več učiteljev, kot jih je imela, še posebno, ker jih je mnogo padlo med NOB. Drugi razlog je v tem, da je hotela nova družba sprevrednotiti stare vrednote. To pa bi lahko delala le z učitelji, ki so bili že prej navdušeni za nove vrednote, ali pa z novimi učitelji, ki naj jih novo mlado učiteljsišče oblikuje tako, da jim bodo vrednote nastajajočega socializma svete.

Nastanku učiteljsišča na Dolenjskem je verjetno pomagal že l. 1944 ustanovljeni partizanski tečaj za učitelje v Dobljčah in drugi podobni tečaji na Dolenjskem in Beli krajini. In ne nazadnje: nova družba je v svojem začetku kot vsaka revolucionarna družba na prehodu v nov red priznala izreden pomen izobrazbi in vzgoji. Učiteljsišče naj bi izoblikovalo učitelje, ki bi odhajali v najbolj zahtevne in zapuščenosti vasi tega geografskega območja, še posebno, ker je hotela izobraziti vsakogar in kjerkoli. Pri ustanavljanju učiteljsišča je imel torej tudi geografski položaj. Novega mesta določen vpliv. Vse to je pripomoglo k temu, da je bilo v Novem mestu ustanovljeno učiteljsišče že l. 1945. Ker so v istem času delovali tudi pedagoški tečaji, se je precej učiteljsiščnikov, odločilo za te tečaje, drugi pa so morali na učiteljsišče v Ljubljano. Že ta prvi razred učiteljsišča, ki je bilo kadrovsko vezano na gimnazijo, prostorsko pa na osnovno šolo, je dejansko izšel iz krajev, ki so bili ves čas šolski okoliš novomeškega učiteljsišča, in sicer so bile v njem naslednje občine: Črnomelj, Metlika, Kočevje, Ribnica, Sevnica, Krško, Brežice, Trebnje in Novo mesto. Tak šolski okoliš je ostal vse do zadnjega letnika učiteljsišča v letosnjem letu.

Pravi začetek učiteljsišča beležimo v l. 1948, ko sta bila vpisana dva prva letnika. Od tedaj dalje je bilo z majhnimi izjemami vsako leto približno enako število vpisanih dijakov. Ustanavljanje učiteljsišča v Novem mestu je pokazalo na vse tiste težave, ki jih običajno kaže vsak začetek.

Te težave so bile najprej kadrovske narave. Manjkalo je profesorjev. Svojih rednih profesorjev učiteljsišče ni moglo imeti zaradi majhnega števila ur. Pomagali so si z gimnazijskimi profesorji. Ta pomoč je bila občutna najbolj v začetku in na koncu obstoja učiteljsišča.

Prvi ravnatelj učiteljsišča je bil tov. Ljudez Nečimer, ki je okusil vse težave ustanavljanja in urejanja zavoda. Njegovo delo prav gotovo ni bilo lahko. Vsako leto je učiteljsišče pridobivalo nov kader in se počasi kadrovsko osamostanilo.

Novomeški zdravniki v Kopru

V soboto, 5. oktobra, je 30 članov novomeške podružnice Slovenskega zdravniškega društva vrnilo obisk članom koprške podružnice SZD, ki so bili v Novem mestu letos maja. Po dogovoru so tokrat pripravili strokovna predavanja novomeški zdravniki. Domačinom in gostom so na Debelem rtiču predavali:

dr. Erna Pramožič o organizaciji in delu novomeške antidiabetične ambulante, dr. Alojz Boh o alkoholni hipoglikemiji pri otrocih, dr. Albin Pečaver o nepredvidenih primerih zastrupitve s svincom v avtomobilski industriji, primarij dr. Mijan Adamič pa je projiciral nekaj zanimivih in redkih dermatoloških primerov. Dr. Tone Sa-

mosvajalo. Ko se je poslovilo od učiteljsišča prvih 34 diplomantk (1952), je bil učiteljski zbor kompleten. Vodila ga je tov. prof. Muserjeva, znana politična in družbena delavka na Dolenjskem. Od 1958 do 1965, ko je bilo učiteljsišče še samostojna izobraževalna ustanova, ga je vodil prof. Milan Smerdu, ki je spremljal razvoj učiteljsišča vse do konca.

V dvajsetih letih je novomeško učiteljsišče dalo okrog 600 učiteljev. Večina le-tih danes dela v Beli krajini, na Dolenjskem, v Zasavju, na Kočevskem, nekateri pa še drugod, tudi v Srbiji in Bosni.

Poleg izredne skrbi, ki jo je učiteljski zbor na učiteljsišču posvečal oblikovanju lepote slovenskega jezika in ljubezni do literature, umetnosti in pedagoškemu usposabljanju učiteljsiščnikov, je nadvse pomembna težnja oblikovati učiteljsiščnike tudi kot zavedne družbene in kulturne delavce. Ta težnja je bila uresničena z mnogimi dejavnostmi, v katerih so učiteljsiščniki delali (dramatski krožek, literarni krožek, glasilo NASA MISEL, folklorni kro-

katerih so bili učitelji aktivni člani.

Za strokovno oblikovanje učiteljev kina neprecenljiv pomen osnovna šola v Novem mestu, ki je s svojimi odličnimi učitelji služila kot vadnica vse od 1950. Nekaj časa je vadnica delala v sklopu učiteljsišča. Nekateri učiteljsišče so ves čas od nastanka učiteljsišča nudile nastope in instrukcije učiteljskim kandidatom. V zadnjih letnikih so učiteljsiščniki obvezno učno prakso opravili najprej na nižje organiziranih šolah, pozneje pa tudi na popolnih šolah. Šole so dale na voljo najboljše učitelje in učiteljice, da so jim praktično prikazali vso težavnost in lepoto učiteljevega dela v neposredni praksi. Nobena šola ni nikoli postavljala vprašanja plačila za svoje mentorsko delo. To delo lahko ocenimo kot izredno stanovsko tovarištvo.

Ves čas obstajanja je učiteljsišče doživljalo kvantitativne in kvalitativne spremembe. Reformiranje osnovne šole je vplivalo tudi na reformo oblikovanja učitelja. Zato se je učiteljsišče najprej povečalo od štirih na pet letnikov, kar je prav tako sprožilo notranjo

spremembo v življenju učiteljsišča, dokler nismo spoznali, da se v okviru učiteljsišča ne da rešiti kriza, ki je obstajala v tem, da učiteljsišče zaradi izredno širokega profila kandidatov, ki naj jih oblikuje, ne more rešiti zahteve po višji splošni izobrazbi in bolj kvalitetni pedagoško-metodni izobrazbi. Ta zahteva, ki ni nova, je postajala čedalje aktualnejša. Postajalo je očitno, da učiteljsišče ne more biti kos tej zahtevi med drugim tudi zato, ker jo je možno realizirati na višji stopnji z bolj kvalificiranimi kadri ter kulturnimi in znanstvenimi institucijami, kar pa lahko daje le večja in bolj razvita mesta.

Kar je muno, je manj boleče. Ob dvajsetletnici učiteljsišča in njegovem koncu se zavedamo, da je opravilo svoje poslanstvo tako v strokovnem kot kulturnem pogledu. Zato pozdravljamo začetno delo, ki ga že sedaj bogate izkušnje učiteljev, ki so izšli iz novomeškega učiteljsišča.

Srečanje 19. oktobra naj da le skromno obeležje temu poslanstvu.

VELJKO TROHA

74-letni Jakob Pretnar iz Loke pri Sentjerneju Steje med redke preživele borce — prostovoljce za severno mejo. Zaradi nesreče je priklenjen na posteljo in zelo mu je bilo hudo, ker se ni mogel udeležiti slavnosti v Novem mestu in sprejema pri predsedniku občine. Rad bi z nekdanjimi borci obujal spomine na boje, v katerih so bili pripravljeni žrtvovati življenje. Vsem preživelim borcem za severno mejo pošilja Jakob lepe pozdrave! (Foto: Polde Miklič)

OB 50-LETNICI BOJEV ZA SEVERNO MEJO

Izbrani program je navdušil

Svečana akademija v počastitev 50-letnice bojev za severno mejo so se v nedeljo, 6. oktobra razen preživelih borcev iz občin Bele krajine, Dolenjske in Spod. Posavja udeležili tudi številni predstavniki in občinstvo. Predsednik Obs Novo mesto Franci Kuhar je najprej pozdravil zbrane preživele borce, nato pa je o pomenu iz zgodovini bojev za severno mejo govoril podpredsednik Združenja borcev za severno mejo Rudolf Stauder. Sledil je izbran kulturni program, v katerem so sodelovali pevski zbor »Dušan Jereb«, orkester DFD Svobode Dušan Jereb, dramatski krožek in pevski zbor osnovne šole »Katja Rupena« ter novomeški Odred mladitve. Vsem, ki so sodelovali v kulturnem delu programa akademije, moramo za lepo in doživeto podajanje čestitati. Po akademiji je predsednik Obs Novo mesto Franci Kuhar pri-

redil v prostorih šolskega centra za gostinstvo sprejem borcev za severno mejo.

Manjša ekonomičnost poslovanja

Merilo, s katerim izračunavamo ekonomičnost poslovanja, je celotni dohodek v primerjavi s porabi oziroma sredstvi. V prvi polovici leta je novomeško gospodarstvo na vsakih 100 dni porabljenih sredstev ustvarilo 147 dni celotnega dohodka, letos pa je 140 dni. Ekonomičnost poslovanja se je torej zmanjšala za 7 dni ali za 4,8 odst. Na večanje porabljenih sredstev so vplivali letos najbolj izdatki za storitve, ki so bili za 40,5 odst. večji kot lani, izdatki za nabavljeno trgovsko in drugo blago ter odpadke, ki so bili večji za 47,1 odst., ter stroški za prevoz, nakladanje in razkladanje, ki so bili za 118,8 odst. večji kot lani.

Nekdanji ravnatelj učiteljsišča Milan Smerdu, direktor medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo Slavko Vute in ravnatelj gimnazije Veljko Troha med letošnjim podeljevanjem spričeval zadnji generaciji novomeškega učiteljsišča (Foto: M. Vesel)

žek, lutkovni krožek, taborniki, strelci, športno društvo, vodenje pionirske organizacije, marksistični krožek, foto krožek itd.). Nedvomno ni majhna zasluga učiteljsišča, da so vsi, ki so končali novomeško učiteljsišče obiskovali plaivalno-taborniški tečaj, nekateri tudi smučarske tečaje. Skoraj je ni bilo proslave v Novem mestu, da učiteljsiščniki ne bi na njej sodelovali. Pri teh dejavnostih se je močno izražala dejavnost zbora kot celote in delo mladinske organizacije. Da to delo ni bilo samo sebi namen, so pokazala mnoga, kulturno-umetniška društva in politične organizacije na področju, pri-

VSEM, KI NAMERAVAJO GRADITI STANOVANJSKO HIŠO

Ne kupujte zemlje po 35 din meter!

Z razlastitvijo in z licitacijsko prodajo gradbenih zemljišč bo konec nenehne dražitve parcel — Zazidalnih načrtov je zdaj že toliko, da je beganje za parcelami nepotrebno — Razgovor z direktorjem Stanovanjskega podjetja Novo mesto, Miho Hrovatičem

Do zdaj je bilo v Novem mestu na voljo premalo prostora za gradnjo enostanovanjskih hišic. Ali se graditeljem, teh je veliko, obeta v prihodnje kaj boljšega

— Naše podjetje je zadolženo za pravico celotne urbanistične dokumentacije v občini. Ta se izdeluje postopoma: najprej se izdelata urbanistični program za območje vse občine, nato urbanistični načrti za posamezna naselja in nato še o zazidalni načrti, ki so osnova za gradnjo. Zaradi splošnega pritiska, ki je bil očiten tako v sredstvih informiranja kot tudi na zborih občanov — ljudje so zahtevali, naj se njihove prošnje za gradnjo rešujejo hitreje — smo se odločili sporazumno z občino za preskok normalne poti izdelave urbanistične dokumentacije in se pospešeno lotili izdelave zazidalnih načrtov.

Našej, prosim, to, kar je že narejenega!

— Ze sprejetim zazidalnim načrtom so se letos pridružili še naslednji: zazidalni načrt za Ragovsko cesto, na katerem je prostora za 354 stanovanj, od tega bo 60 enostanovanjskih hiš; zazidalni načrt za Mačkovec, v kate-

rem je prostora za 67 enostanovanjskih hiš (vrstne hiše tam niso predvidene); zazidalni načrt za Prečno, v katerem je prostora za 45 enostanovanjskih hiš na družbenem zemljišču; zazidalni načrt za Žužemberk, v katerem je prostora za 15 enostanovanjskih hiš in je licitacija že razpisana, zemljišče je družbeno; zazidalni načrt za Sentjernejo, v katerem je prostora za 56 enostanovanjskih hiš na družbenem zemljišču, in zazidalni načrt za Stražo, v katerem je na Kregarjevem Hribu prostora za 25 enostanovanjskih hiš.

V vseh krajih v občini, ki so predvideni za urbanizacijo, imamo zdaj po en izdelan in sprejet zazidalni načrt, v katerem je mogoče graditi, v Novem mestu pa jih je celo več: Ragovska, predel med Gotno vasjo in Zabjo vasjo, Smihel, Regerčeva vas (območje med Regerčev vasjo in Smihelom), Mačkovec in Prečna.

Edino območje na mestnem predelu, za katero ni zazidalnega načrta, je Bučna vas, kjer doslej nismo smeli delati zazidalnega načrta zaradi vode (zazidalni načrt obstaja tam samo za NOVOTEKSOVE delavce), zdaj pa je tudi tam rešeno vprašanje oskrbe z

vodo in že pripravljamo načrte za veliko zazidalno zemljišče za vse zainteresente.

Drugi kraji v občini, kot so Žužemberk, Dol. Toplice, Straža, Mirna peč, Otočec in Sentjernejo pa že imajo zazidalne načrte s prostimi, zazidljivimi parcelami.

— Po tem, kar si povedal, bi se dalo soditi, da se je pritisk za lokacijska dovoljenja, ki so osnova za gradbeno dovoljenje, že zmanjšal?

— To bi bilo logično, res pa ni. V Sentjerneju na primer so se ljudje grozno razburjali zato, ker ni bilo zazidalnih načrtov sprejet, so ostali samo trije resni zainteresenti za gradnjo na zazidalnem okolišu, prostora pa je za 56 hiš. Podobno je v Prečni. Naselja se bodo širila samo na območju zazidalnih načrtov, ljudje pa tega ne morejo razumeti, radi bi gradili kjerkoli in iščejo luknje ter skušajo izsiljevati.

— Morda pa se stvari zatikajo tudi zaradi denarja. Koliko zaračunavate svoje storitve na zemljiščih, za katera ste izdelali zazidalne načrte? — Graditelj mora plačati stroške prijave zemljišča in stroške komunalne

Živina se je pocenila

Krompir ne gre v promet

Po podatkih občinske službe za cene se je živina v novomeški občini letos znatno pocenila. Krompir je toliko kot lani, jajca pa so se podražila. Primerjali bomo odkupne cene lanskega in letošnjega septembra.

Na odkupnem trgu so veljale letošnji september te odkupne cene (v oklepaju cene v lanskem septembru): za prvovrstno govedino 5 dinarjev kilogram žive teže (lani 5,7 din); govedo druge vrste 4,3 din (lani 4,6); govedo tretje vrste 3 din (lani ceneješe — 2,6); teleta so bila po 6 din kilogram žive teže (lani 7,5), bekoni 5,7 din (lani 6), prašiči 5 din (lani 10 par dražji), odojki 6 din (lani pol dinarja dražji) itd.

Krompir ima letos enako ceno kot lani — 50 par za kilogram — s tem, da velja taka cena tudi za odkup od zasebnikov, ki je bila lani za 10 par nižja.

Jajca so se podražila za 15 par v družbenem in za 10 par v zasebnem odkupu. Jajca so bila lani po pol dinarja, letos pa jih prodajajo po 65 par.

Suhokranjski kmetje se pritožujejo, da ne bodo mogli prodati krompirja, ki ga v Suhi krajini po oceni naprodaj 300 do 400 ton. Kmetijska zadruga Žužembek se trudi, da bi prodala dobre sorte krompirja — Igor, cvetnik, tolminec, nima pa srečne roke. Največ krompirja imajo kmetje v Sadini vasi, nekateri celo 6 do 7 ton.

3. in 4. oktobra je bil v Trebnjem republiški seminar o gojenju intenzivnih gozdnih nasadov, katerega se je udeležilo čez 60 gozdarskih strokovnjakov iz vse Slovenije. Gozdarji Dolenjske so v praktičnih primerih v intenzivnih nasadih na Mlakah pri Črnomlju, na Vahti in Koritih pri Dobriču pokazali svoje izkušnje. (Mlakar)

LIK: nova žaga in ivernica

Zaradi različnih težav se je gradnja obeh zavlekla — žaga bo začela delati letos, tovarna ivernih plošč pa sredi prihodnjega leta

Lesna industrija Kočevje dokončuje opremljanje nove žage in dograjuje tovarno ivernih plošč. Novo žago grade v zameno za staro, ki je pogorela januarja letos. Veljala bo 4.750.000,00 din, ivernica pa okoli 10 milijonov din.

Nova žaga bi morala biti dokončana prihodnji mesec. Stroje so že začeli montirati. Vendar bo inozemski doba-

vitelj zakasnil z dobavo transportnih naprav za približno mesec in pol, zato bo tudi žaga začela obratovati predvidoma šele konec novembra. Inozemski dobavitelj bo zaradi zakasnele dobave plačal penale.

Značilnost nove žage LİK so: sodobna zgradba in oprema, transport materiala do posameznih delovnih mest bo avtomatiziran, razlagala bo 35.000 do 40.000 kubikov hlodovine (stara žaga 30.000 do 33.000 kubikov) in zaposlovala približno polovico ljudi manj. Kasneje bodo mehānizirali tudi skladišče žaganega lesa.

Žago grade in opremljajo s krediti republiškega sklada skupnih rezerv, inozemskega dobavitelja in kočevskih delovnih organizacij ter zavarovalnico za pogorelo žago.

Tudi nova tovarna ivernih plošč bi morala po prvotnih predvidevanjih že obratovati, vendar bo začela delati šele v drugi polovici prihodnjega leta. Dela so se zavlekla, ker jim je neka inozemska firma izdelala načrt za novo tehnologijo, s katero bodo dosegli boljše kvaliteto ivernih plošč. Seveda bodo za to potrebni nekateri novi stroji in

naprave. Tehnološki projekt je izdelan tako, da bo ivernica v prvi fazi proizvajala 12 do 13.000 kubičnih metrov plošč (ta investicija bo veljala skupaj z obratnimi sredstvi okoli 10 milijonov din), v drugi fazi z dodatno investicijo 2 do 3 milijonov din pa bo proizvajala 23.000 kubičnih metrov več. Z montažo strojev v ivernici bodo začeli še ta mesec, trajala pa bo 5 do 6 mesecev.

Sejmišča

Na sejmju v Novem mestu

7. oktobra je bil na novomeškem sejmišču večji sejem, na katerem je bilo na prodaj 931 pujskov in 141 glav govedi. Medtem ko so predali 760 prašičkov, pa je šlo v promet le 92 goved. Puški so veljali 90 do 250 din, voli 4 do 440 d'n kg, krave 2 do 240 din kg, mlada živina pa 4 do 430 din kg.

Brežice: spet živahno sejmišče

Na brežiskem sejmišču je bilo 5. oktobra naprodaj 723 mladih in 30 več kot tri mesece starih prašičev. Prvih so prodali 486 po 5,5 do 6,2 din za kilogram žive teže, drugih pa 17 po 5,5 din in manj za kilogram žive teže.

Stroje v novi žagi LİK so pred kratkim že postavili, medtem ko jih bodo v novi tovarni ivernih plošč začeli montirati te dni

ureditve zemljišča. V pripravo zemljišča stejemo: geodetska dela s posnetki, zaključbami in zamejčenji, zazidalni načrt s projekti komunalnih naprav, lokacijska dokumentacija, plačilo zemljišča za ceste in skupne površine, komisijski ogledi, stroški pridobitve soglasij in premoženjskopравnih zadev. Vse to zneso 1100 do 1900 din na parcelo.

Stroški se povečajo, če je pred gradnjo potrebna odstranitev kakšnih stavb ali na primer sadnega drevja. V takšnem primeru je treba odšteti za pripravo zemljišča na parcelo 2500 do 3000 din.

Komunalna ureditev (kanalizacija, cesta in javna razsvetljava) zahteva še več denarja. Če je dovolj interesentov in če se odločimo za komunalno ureditev zemljišča pred gradnjo, potem mora graditelj odšteti še več: za pripravo zemljišča in za komunalno ureditev skupaj pride na parcelo 9000 do 12.000 din, lahko pa tudi več.

Cena gradbenega zemljišča, ki ga oskrbimo mi, pa je 2,50 do 6,50 din kvadratni meter; k temu pa je seveda treba prišteti še stroške za pripravo in komunalno ureditev, ki sem jih pravkar razčlenil.

— Kako je mogoče, da prodajate vi zemljišče po 2,50 do 6,50 din kvadratni meter, ko plačujejo graditelji zasebnikom zemljišča od 25 do 35 din meter?

— Ljudje iščejo luknje: redki srečniki najdejo parcelo na že zazidanem in urejenem zemljišču, plačajo zemljo lastniku po 35 din meter, odštejejo našemu podjetju za pripravo zemljišča 400 do 800 din, kanalizacijo, vodovod in elektriko priključijo na obstoječe napeljava in zidajo.

Takšni graditelji mislijo, da so pri-

šli poceni do gradnje, dejansko pa so zemljo lastniku, ki ni za njeno komunalno ureditev prispeval prav nič, preplačali. Za parcelo odštejejo 17.500 din, našemu podjetju za pripravo zemljišča recimo 400 din, to pa je skupaj 21.500 din ali toliko, kot pača graditelj nam za zemljišče, na katerem se se komunalne naprave na novo urejajo.

Poglavje zase so prodajalci, ki trdijo, da so njihove parcele zazidljive in jih cenijo v Novem mestu 25 do 35 din za meter. Takšni prodajalci vzamejo od kupcev ali predujem ali celo kupnino, vendar kupec pogodbe, čeprav je na sodišču overovljena, ne more zemljiškoknjžno sprovesti, brez tega pa ne more graditi.

V takšnih primerih gre največkrat za fiktivno parcelo, za 500 ali 550 kvadratnih metrov zemljišča na lastniku prodajalca, vendar kupec ne ve, kateri del zemljišča je njegov.

Ob tem se odpira problem razlastitve. Zvezni zakon o razlastitvi ni natančneje doočil odškodnine in je za to pooblastil republiko. Ta je pripravljala le predpis o prednostni pravici lastnika, v najk... n času pa bo na pritisk občin izdala še predpis o merilih za določitev pravične odškodnine (kmet bo npr. lahko dobil za svojo zemljo 3-krat večji znesek kot drug lastnik).

Ker tega predpisa še ni, cenijo uradni cenilci vsa zemljišča od 2,50 do 6,50 din, kar je veliko manj kot prej, ko so bila zemljišča v prosti prodaji. Lastniki zato ne marajo prodajati zemljišča našemu podjetju, pač pa raje lovijo zasebne kupece.

— Kaj bo s tistimi, ki so zemljišča že kupili in preplačali sedanjim lastnikom?

— Doseči želimo to, da bi gradbena

zemljišča v občini prodajalo samo naše podjetje. Samo s tem lahko preprečimo neupravičeno dviganje cen gradbenih zemljišč in zberemo denar za komunalno urejanje. Naše podjetje prodaja zemljišča samo na licitacijah. Kakšne so naše cene, sem že povedal.

Glede graditeljev, ki so zemljo že kupili, je na voljo več rešitev: tudi te parcele lahko damo na licitacijo in razlastimo prejšnjega in novega lastnika. Novemu lastniku lahko priznamo prednostno pravico, parcelo lahko oddamo novemu lastniku s posebno pogodbo.

Enotnega stališča o tem ni, kolikor je pravnikov, toliko je različnih mnenj. Odločili smo se za razlastitev prejšnjih lastnikov, kredit za plačilo zemljišča smo že dobili in občinski skupščini že predlagali razlastitev.

V zazidalnem okolju na Ragovski na primer bodo tisti, ki so zemljo že plačali lastniku po 25 din meter (če bodo svoje kupoprodajne pogodbe lahko zemljiškoknjžno sprovedli), in tisti, ki bodo zemljo dobili na licitaciji po 5,50 din meter, plačali za pripravo in komunalno ureditev zemljišča našemu podjetju 10.000 din.

Iz tega torej sledi, da se parcel ne splača kupovati po svoje, ampak je bolje počakati na zazidalni načrt in licitacijo! Graditelji naj ne kupujejo zemlje pri zasebnikih, ker ti zdaj že prihajajo k nam na podjetje in jo ponujajo! Glede prispevka za komunalno ureditev zemljišča pa bi dodal še to: pri tem ne vztrajamo v vseh primerih, ampak samo tam, kjer gre za strnjeno gradnjo. V nasprotnem pa se pogovorimo, da graditelj ne plača našemu podjetju stroškov za komunalno ureditev in da si jo uredi sam.

M. JAKOPEC

Upravni odbor podjetja »KRKA«, tovarna zdravil, Novo mesto,

razpisuje

v smislu zakona o stipendijah in posojilih za izobraževanje (Uradni list SRS št. 26/67)

posojilo za študij

na naslednjih šolah:

1. ekonomska fakulteta	4 študijska posojila
— zunanjetrgovinska smer	1 študijsko posojilo
2. medicinska fakulteta	1 študijsko posojilo
3. strojna fakulteta	1 študijsko posojilo
4. pravna fakulteta	1 študijsko posojilo
5. FNT	
— matematično-fizikalni oddelek	1 študijsko posojilo
— oddelek za kemijo	4 študijska posojila
— oddelek za farmacijo	4 študijska posojila
6. srednja tehnična šola	
— oddelek za kemijo	3 študijska posojila
— oddelek za strojništvo	1 študijsko posojilo
7. ekonomska srednja šola	1 študijsko posojilo

Posojilo lahko dobijo le dijaki oziroma študenti, ki izpolnjujejo naslednja pogoja:

— najmanj prav dober uspeh v šoli in
— da nimajo na družinskega člana več dohodka kot 500,00 Ndin.

Prednost imajo prosilci višjih letnikov in otroci članov kolektiva, če izpolnjujejo navedena pogoja. Vse prispelle prošnje, ki so jih prosilci dostavili podjetju že pred objavo tega razpisa, bodo obravnavane skupaj s prošnjami, ki bodo prispelle po objavi razpisa.

Prošnje z dokazili o uspehu v šoli in dohodku na družinskega člana naj prosilci pošljejo v roku 14 dni od razpisa kadrovskemu oddelku tovarne.

VELIKAN MED DETERGENTI NAGRAJUJE

ZA SNEŽNO BELO ROČNO PRANJE

Golo „frociljanje“

»Izd Kataloga v okviru Problemov je nesmiselnost in pubertetna nezrelost in neodgovornost privedel do vrha in ob vsem ropotu, ki je spremljal dolgo preprečevano in razkričano rojstvo tega ista, razgalil vso revščino do kraja. Kakor je morala zares biti škoda slehernega dinarja za tako norčevanje iz resnih stvari, pa tudi dovolj težkih, v katere je postavljen današnji človek, je bilo vredno zaradi hrupa in propagande zastran očitkov neke nesvobode, da si neka generacija na to stran izpoje svoj slabodijni spev. Na to stran, od tod dalje namreč ne vodi pot nikamor več razen v golo »frociljanje«, če smem porabiti to besedo, ker primernejše ne najdem. Od tod dalje je namreč možno samo še, da se količkaj nadarjeni mladi ljudje in taki, ki še niso zgubili vse vere v širjenje, čim prej poslovijo od nenadarnih sprememb, kateri naj bi po svoje seve služili z vsem srcem in poštenjem, kakor so to po svoje počeli predniki in kakor to še dandanašnji počno mnogi ne ravno nepomembni umetniki širom po svetu, čisto postavljeni tudi v najneprijetnejše in težke okoliščine, ki pa še niso zgubili spoštovanja do življenja, spoštovanja do človeka in se prek svoje umetnosti z njim resno pogovarjajo, kakor la človek to tudi zasluži, ne pa da bi norce brili iz njega.

Vzrok za nastajanje take umetnosti pa tudi filozofije, ki se z njo sprepleta to prizadevanje, je več kot dovolj, poleg mladostnega prehodnega razočaranja tudi neka prenasličnost vsega. Ne mislim, da je treba vsakršni pojav, ki se z njim ne moremo in tudi ne smemo sprijazniti, kar preganjati. Gre — vsaj večinoma — za še mlade ljudi, ki so tudi člani naše jugoslovanske resničnosti in ki smo jih morali v nekem obdobju preveč prepustiti samim sebi in ki jim je treba zdaj pomagati, da prebrodijo krizo, ki so zabredli vanjo. In treba je, da rešujemo in rešimo umetnost pred popolnim razprednotenjem. To pa ni več naloga samo naših komunistov, temveč vseh tistih pisateljev, kritikov, esejistov, ki se ta dan verujejo v sveto poslanstvo umetnosti, ki je bila vekomaj in ki naj bi vekomaj ostala v službi človeka, ki se iz vsakoprstnih težav pa tudi iz razočaranj, navkljub še tako težkim svetovnim pretrpim, prebija nekam dalje v svetlejšo prihodnost. Ker če bi bilo vse nesmisel — počemu potem še živeti v xivni brezupnosti?

MISKO KRANJEC
(Iz zadnje 40. številke KOMUNISTA)

»Bela krajina« na plošči

Založba Mladinska knjiga je pred kratkim poslala na trg gamotonsko ploščo, na kateri je v celoti posnela »Bela krajina« Marjana Kozine. Nedavno je to lirično simfonijo predvajala tudi ljubljanska televizija.

Akademski slikar POLDE OBLAK razstavlja še do 15. t. m. v Lamutovem likovnem salonu. Umetnik se je predstavljal z vrsto velikih oljnih podob, ki so po izvedbi povsem nova in z njimi izpoveduje svoje vodilo, ki bi ga na kratko lahko označili z besedami: TIŠINA, LJUBEZEN IN GROZA NEMIRNEGA ČASA. Zgoraj njegovo olje na platnu »POMLADNE SANJE«. Oglejte si to zanimivo razstavo nadarjenega ustvarjalca

OB 50-LETNICI CANKARJEVE SMRTI

Spominska razstava v študijski knjižnici

Posebna zanimivost: rokopisni »Kurent« z ilustracijami Božidarja Jakca — Razstava bo odprta od 12. oktobra do sredine novembra

V soboto, 12. oktobra popoldne, bo študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu odprla razstavo v počastitev 50-letnice smrti Ivana Cankarja. Razstava bo lepo vsebinsko dopolnilo zborovanja slovenskih slavistov, ki bo dopoldne istega dne v Domu kulture in na katerem bo eden med številnimi referati posvečen ustvarjalnosti slovenskega pisatelja Ivana Cankarja in njegovemu pomenu za slovensko in jugoslovansko slovstvo.

Razstava bo predstavila Ivana Cankarja kot pisatelja, pesnika, dramatika, esejista, publicista in prevajalca, prikazala bo širok izbor dramatisiranih Cankarjevih spisov in Cankarjevih dela v glasbi, razen tega pa bo poskusila predstaviti pisatelja kot človeka, kakor so ga vi-

deli fotografska kamera, karikaturni in slikarji. Študijska knjižnica bo za to razstavo pripravila kar najbolj obsežen izbor, seveda kot ga lahko pripravi v majhnem prostoru svoje avle. Tako bodo obiskovalci videli na razstavi 37 zvezkov knjižnih izdaj Cankarjevih del, 4 zvezke posmrtnih izdaj in 60 ponatisov raznih pisateljev, ki Cankarja v prevodih bo predstavilo 66 knjig, razstavljen pa bodo predvsem pisateljeva dela, prevedena v srbohrvaščino, makedonsko, češčino, slovaščino, poljščino, ruščino, nemščino, francoščino, angleščino, finščino, ma-

Ključavnica iz 13. stoletja

Arheolog dr. Vanko Stribar je pri odkrivanju srednjeveškega mesta Gutenwerth izkopal več predmetov, ki potrjujejo, da je bilo to mesto ob Krki po napredku in kulturi enakovredno drugim evropskim mestom tistega časa. Med izkopanimi predmeti je zanimiva ključavnica (obešanka), ki so jo skoval najkasneje v začetku 13. stoletja. Drugi najdeni predmeti (ključki, noži, kleščice) dokazujejo, da so v Gutenwerthu poznali tudi natančno izdelovanje drobni predmetov in odlično obvladali tehnologijo pridobivanja in predelave železa.

Mali kulturni barometer

KOSOVELOVI INTEGRALI V IZVEDBI ODRA MLADIH. Odr mladih pripravljajo večer Kosovelove poezije, ki je izšla v knjigi integralis. Zamisel, ki je stara več kot pol leta, bodo prav kmalu uredili. Odr mladosti se v zadnjih nekaj mesecih je redko pojavila v javnosti, saj se zaradi akop odmerjenih detarnih sredstev in časa niti ni mogel udeležiti letošnje revije amaterskih gledališč, ki je bila na jesenski.

NAJVIČ BUDO RAZSTAVLJALI V PIRANU. V piranski Mostni galeriji bo v petek, 18. oktobra, odprta razstava slikarskih del Antona Repnika iz Muze v Dravski dolini (Repnik se je udeležil prvega tabora slikarjev naletov v Trebnjem), kipov Petra Jovanovića iz Poljanske doline (udeležena letošnjega mednarodnega kiparskega simpozija Forma Viva v Kostanjevici na Krki) ter kiparskih del Janka Dolencja iz Vrsnice.

PIRKOVIČEVO ZNANSTVENO DELO O STAROSELCIH V NAŠIH KRAJH. Ivo Pirkovič je napisal študijo o Langobardih. Ivo Pirkovič že vrsto let raziskuje

Podaljšane počitnice (zaradi razpadajoče šole)

V osnovni šoli Brezje v Krški občini do 7. oktobra še niso imeli pouka. Šola je podružnica Podbočja in v njej ni mogoče več delati. Obiskuje jo 35 otrok. Zdaj jo popravljajo. Za adaptacijo bo morala občina odšteti okrog 70.000 din.

pragovotvino Dolenske, posebno pa se posveča svetu pod Gorjanci.

PRVA ABONMAJSKA GLEDALIŠKA PREDSTAVA v sezoni 1968/69 bo 28. oktobra ob 19. uri Nastopili bodo igralci Slovenskega gledališča iz Celja z dramo »Srebrne vane« (Djordje Lebovič). Delo Srebrne vane je drama o človeški plemenitosti, o človekovem obnašanju v najbolj kritičnih položajih, ko morajo postaviti na kocko svojo varnost, da bi rešili taja življenja, ki so v nevarnosti. Književnik Lebovič se je rodil 1928 v Somboru. Med vojno je bil v nemških koncentracijskih taboriških v Mauthausnu in Auschwitzu.

Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu ima še na voljo abonmajske vstupnice. Dobiti jih je mogoče do 28. oktobra.

PREDAVANJE OB OBČNEM ZBORU SLAVISTICNEGA DRUŠTVA SLOVENCE. Bodo udeležili razen slovenskih, ki poučujejo v novomeških in bližnjih šolah, tudi dijakih šestih razpisov novomeške gimnazije. V soboto, 12. oktobra dopoldne, bodo predavali prof. Jože Sever, akad., prof. dr. Bratko Kreft ter dr. Peter P. B.

V spomin skladatelju - Belokranjcu Antonu Lavrinu

V nedeljo, 13. oktobra dopoldne, bo Belokranjsko muzejsko društvo ob tretji obletnici smrti skladatelja Antona Lavrina na njegovi rojstni hiši na Vinjem vrhu pri Semicu odkrito spominsko ploščo.

Vemo, da se bo marsikdo začudil nad imenom tega skladatelja in glasbenega pedagoga, ki je bil zaradi svoje skromnosti in skritega, tihega dela skoraj neznan v širši javnosti.

Leta 1908 se je rodil na Vinjem vrhu, se šolal v bližnjem Semicu in na gimnaziji v Kranju. Nato je še pred vojno odšel na Dunaj, kjer je študiral na Akademiji za glasbo in dramsko umetnost. Leta 1941, ko je izbruhnila vojna, se je vrnil v rodno Belo kra-

jino in tu ves čas sodeloval v osvobodilnem gibanju. Po vojni je bil nekaj časa profe-

sor na srednji glasbeni šoli v Ljubljani, nato pa je poučeval kot izredni profesor

na akademiji za glasbo v Sarajevu, od leta 1964 pa kot redni profesor za harmonijo in kontrapunkt na mariborski pedagoški akademiji. Toda že po dobrem letu je njegovo intenzivno delo za razvoj mladih glasbenikov pretrgala smrt. Po krajši bolezni je 23. septembra umrl v novomeški bolnišnici, od koder so ga prepeljali v Belo krajino in ga pokopali na semškem pokopališču.

Antona Lavrina so kot glasbenega pedagoga povsod spoštovali in cenili njegovo razgledanost in zavzetost, s katero je svoje znanje prenašal na mlade ljudi. Ti bodo brez dvoma v svetlem spominu ohranili podobo svojega glasbenega mentorja.

Velika ljubezen pokojnega Lavrina pa je veljala tudi glasbenemu ustvarjanju. Ze v letih 1944 in 1945, ko je sodeloval pri godbi Glavnega štaba NOV in POS, je ta izvajala dve njegovi partizanski uverturi. Prav tako je radio OF predvajal njegov preludij in fugo na temo »Ključavica«. Proti koncu vojne je Lavrin napisal marče tunebre z naslovom »Mrtvim tovarišem«. Zanosal je opero »Krst pri Savici«, napisal godalni kvartet in več manjših skladb. Po vojni je ustvaril nadaljnje zanimive kompozicije: samospelve, klavirske in komorne skladbe, simfonijo v g-molu itd.

Ko je služboval v Sarajevu, je pričel vnašati v svoja dela južnjaške ljudske elemente, ki pa jim je vedno skušal najti individualen izraz.

Pokojni Anton Lavrin sicer ni zapustil za sabo velikega glasbenega opusa, toda kar nam je dal, je lapoved čutečega svojstvenega oblikovalca, katerega stvaritve imajo cenno in bodo živele v sodobni slovenski glasbi.

J. D.

Darila študijski knjižnici

Direktor Inštituta za zgodovino de.avskega gibanja v Ljubljani Bogdan Osolnik je podaril novomeški študijski knjižnici »Mirana Jarca« Program ZKJ, preveden v tri tuje jezike: v burmansko, hebrejščino in grščino.

Viniški rojak dr. Oton Berkepec iz Prage pa je poklonil študijski knjižnici tiskano gradivo, ki so ga pripravili za letošnji slavistični kongres v Pragi.

Razstava Jakčevih grafik v Kočevju

V počastitev občinskega praznika in 25-letnice kočevskega zbora so 28. 9. odprli v likovnem salonu v Kočevju razstavo grafik Božidarja Jakca. Pred otvoritvijo razstave je bil še večer partizanske lirike Mateja Bora, ki je številnim poslušalcem prebral več svojih pesmi.

Jakčeva dela na razstavi v Kočevju — 38 po številu — so časovno razpeta med leti 1921 in 1966 in prikazujejo razvoj Jakčeve umetnosti, predvsem njegove grafike in Jakčeve osebnosti nasploh skozi dolgo polstotno razdobje. Pred nami je tako celovit, tjejno in duhovno bogat umetnik, ki od grafike do grafike, od leta do leta nenehno raste, bogati svoj izraz in tisto, kar ho-

ce povedati človeštvu. Umetnik po svoje odgovarja na številna srečanja, bodisi z ljudmi, pokrajini ali dogodki, včasih kot radoveden zapisovalec, drugič spet duhovno močno pričadec. Vsak trenutek pa je za umetnost goreč ustvarjalec, zvest samemu sebi in svojemu umetnostnemu priprisanju.

Posebno pozornost zasluži jo na tej razstavi nekateri partizanski portreti, ki jih je ustvaril v najtežjih dneh naše zgodovine, pa najsi bo to podoba Ivana Ribarja ali preprostega istrskega bombaša.

Narava je bila od nekdaj mnogim umetnikom, Jakcu pa še toliko bolj, neusahljivi vir navdihla, ne nazadnje tudi zaradi dolgoletnega partizanov-

nja po naših gozdovih. Prav to ga je ponovno zbujalo z zakonitosti življenja in smrti, o katerih razmišlja ob številnih umirajočih drevesih. Leta so mu postala simbol smrti in porajanja novega življenja, prav v teh skrivnostnih, trpečih oblikah razpadajočega drevesa je znal poskati s pravo zavestjo odgovore na številna vprašanja o smislu bitja in nebitja.

Jakčeva pričevanja oziroma pričevanje njegovih grafik o minulih dogodkih je lep prispevek k praznovanju 25-letnice prvega zbora odposlancev slovenskega naroda. Razstava, ki je vzbudila med občinstvom veliko zanimanje, bo odprta do 20. oktobra.

— nec

PRED GLASBENO SEZONO V NOvem MESTU

Koncertni abonmaji naprodaj

Poročali smo že, da je ljubljanski festival ponudil Novemu mestu za sezono 1968/69 več koncertov vrhunskih slovenskih glasbenih umetnikov in skupin.

Ponudba je padla na plodna tla, tako so se novomeški kulturni, zlasti pa glasbeni delavci, prejšnji teden že dogovarjali s predstavniki festivala za podrobnejši načrt takih prireditvev v dolenski metropoli.

Ob tem je bilo sliki predlog, naj bi bile koncertne prireditve za Novim mestom še onstran Gorjancev, v Metliki in Črnomlju, ter v Trebnjem, kjer imajo malo

kičaj prilobnost slišati res kvaliteno izvedbo glasbenih del.

Skrb za organizacijo glasbenih prireditvev ljubljanskega festivala na dolenskih tleh je prevzel novomeški Zavod za kulturno dejavnost, ki mu je sicer naložena dolžnost za organizacijo drugih kulturnih prireditvev v novomeški občini.

Kot dodatno skrb si bo novomeški zavod naložil tudi posredovanje koncertov, ki jih bomo slišali v Novem mestu, prek občinskih meja.

Prireditve, ki jih ponuja ljubljanski festival, so raz-

meroma poceni, saj bi bil najdražji nastop umetniške skupine (Slovenski oktet) le 1000 dinarjev.

Za osem predvidenih koncertnih prireditvev bi bilo treba odšteti koncentrantom (za honorar in potne stroške) nekaj več kot 5000 dinarjev.

Koncertne prireditve v Novem mestu naj bi bile abonmajske. Delovnim organizacijam bodo predlagali, naj odkupijo posamezne abonmaje in tako sploh omogočijo nastop glasbenih umetnikov pred novomeškim občinstvom.

Novomeščani se uveljavljajo

Zadnje čase smo pričeli prebujanja novomeških nogometašev, ki so začeli z novo solo. S takšnim poletom in disciplino upravičeno pričakujemo, da bodo zabeležili še kakšen uspeh. Celulozarji so vili strah v kosti tudi mariborskemu Braniku in so mu odšepnili dragoceno točko. Z malo več sreče bi pobrali lahko celoten izkupicek. Mirenčani so se maščevali za dva krepka poraza v zadnjih dneh, tokrat nad ekipo Odrada iz Ponove vasi. Belokranjci so počivali in so lahko istilli pristo nedeljo za merjenje moči z mladinci. Senovčani so porazili celjski Olimp in ponovno dokazali, da so solidna ekipa. Breščani so z neodločenim izidom v tekmi z Vojnikom še bližje vrhu.

Branik : Celulozar 0:0

V prvem polčasu so igralci Celulozarja silovito napadali vrata domačinov, vendar jim ni uspelo usnje poriniti v mrežo. Sodnik je v tem delu igre tudi prosi 11-etrovko v korist Krčanov. V drugem polčasu pa so pobudo prevzeli domačini, vendar so Celulozarjevi igralci branili svoja vrata pošteno, posebno vratar Yukušič. Celulozarjevo moštvo je imelo nekaj minut pred koncem te

kme izredno smolo, saj je napadalec Faunović streljal v vratnico. Zaradi neodločenega rezultata, ki je za Celulozarja uspeh, so se Krčani znašli na četrtem mestu s enakim številom točk kot drugo uvrščeni Steklar.

Medvode : Elan 1:2

Nogometaši Elana so to nedeljo zabeležili pomembno zmago v Medvodah. Proti koncu tekme so

Mirna : Odred (Ponova vas) 2:0

Fred 100 gledalci so mirenški nogometaši v nedeljo porazili Odred iz Ponove vasi z 2:0. Najboljši izstrel na terenu Šmuc je dosegel tudi oba zadetka. Mirenčani imajo stalno smolo, saj so tudi tokrat čakali na sodnika, ki je prišel s polurno zamudo. V četrtek pojdejo v Jevnicko k Enostnosti na tekmo, ki jo morajo ponoviti, ker ni bilo sodnika.

Rudar (Senovo) : Olimp (Celje) 4:0

Bivši član vahodne coneke lige Olimp iz Celje je 6. oktobra dočel na Senovem zaslužen poraz v prvenstveni nogometni tekmi. Senovski RUDAR je znano moštvo iz Celje odpravil z rezultatom 4:0 (2:0). Omeniti moramo, da je bil sodnik Fink iz Celje naklonjen gostom in da je s pristranostjo delal vtis dvanajsetga igralca celjskega moštva.

Tekma je v začetku potekala precej živčno, kmalu pa so domačini urodili svoje vrste in bili več časa boljše ekipa na igrišču. V ekipi Senovega se je zelo dobro obnesel postrvovalni novinec Pavle Čizmek. Gole so dosegli: Švajer 2, Pieterski in Zuperc po enega.

Bela krajina (člani) : Bela krajina (mladinci) 5:1

V nedeljo so bili črnomlanski nogometaši prosti, zato so odigrali prijateljsko tekmo z mladinci in jih premagali s 5:1. V prvem polčasu so bili člani boljše in so dosegli tri zadetke. V drugem polčasu, ki je potekal v enakovredni igri, so člani dosegli še dva zadetka, mladinci pa so imeli več priložnosti za zmanjšanje rezultata, vendar jih niso izkoristili.

Brežice : Vojnik 3:3

Z vodčjo ekipo celjske nogometne podzveze so Breščani doma igrali neodločeno 3:3. Glede na potek srečanja bi bil rezultat lahko tudi drugačen.

ROKOMET

Brežičanke so se predramile

Ko pri rokometiških Brežic opazimo krizo, je pri dekletih vidna stalen vzpon. Igrajo zelo dobro in nizajo zaslužene zmage. Fantje, ki so se znašli na repu razpredelnice, bodo morali drugače obrniti kompas. drugače lahko pride najhujše. Dolenjski derbi v Krmelju je pokazal, da imamo dobre in postrvovalne rokometiške, ki bi uspeli igrati tudi v zahtevnejših tekmovanjih. Rokometiški Novoga mesta so tokrat našli sami sebe in zabeležili prvo zmago, ki jim bo ulila novih moči. Omeniti moramo tudi lepo zmago Dobovčanov nad odlično ekipo Smarjencev.

Ribnica : Slovan (Lj) 15:30

V Ribnici smo gledali tekmo dveh enakovrednih moštvo — fizično močnejših in tehnično boljše igralcev Slovana ter mladih in neizkušenih Ribničank, ki so imeli vrhu vsoga še slab dan. Igra sama je bila enakovredna samo prvih deset minut, nato pa Ribničani vse do konca prvega polčasa niso dosegli niti enega zadetka. Tudi drugi del tekme ni bil za Ribničane nič boljši. Slovanovi igralci so pridno polnili mrežo domačinov, čeprav je vratar Keranič kot po navadi dobro branil. Pozne Ribničanke bi bil nedvomno manjši, če bi bila obramba zanesljivejša.

Novo mesto : Zagorje 20:19

Teško pričakovana prva zmaga novomeških rokometiške je prišla koraj in nedeljo. Tokrat je bila gost pri Novomeščanih povprečna ekipa Zagorjancev, ki je tesno izgubila. Morda bo ta zmaga pomagala Novomeščankam, da bodo došli vena v svoje sposobnosti.

Slovenj Gradec : Brežice 19:17

Cesar Brežičani niso dosegli pretežno nedeljo proti Ribnici, bi kot gostje skoraj v Slovenj Gradcu. Brežičani so prikazali eno od svojih boljših iger; posebno se je odlikoval vratar Berglez.

Krmelj : Krško 24:16

Važno srečanje nedeljskega kola LCRL se je končalo z zasluženom zmago domačinov, ki so bili pramočni. Igra je bila sicer povprečna, vendar ni manjkalo nenadnih preobratov, zlasti v drugem pol-

Kje, kdaj in kdo?

V republiški rokometni ligi bodo v nedeljo naslednja srečanja: Brežice : Topol (Bistrska Bistrica) in Piran : Ribnica. Dekleta Brežic bodo imele doma srečanje z vodilnimi Selcami. V ljubljanski coneški rokometni ligi bodo v Krškem gostovali Radovljčani, v Krmelju pa bo drugi dolenjski derbi Krmelj : Novo mesto. V republiški ženski odbojarski ligi bo v Brestanici gostovalo drugo uvrščeno Celje. V drugi republiški ligi bodo Kočevjarji gostovali v Kamni gorici, Trebanjci v Senturju, Novomeščani pa bodo prosti, ker so Jelšane odstopile.

V drugi republiški nogometni ligi bo Celulozar imel doma srečanje z Velenjem.

Našemu dopisniku Andreju Arku iz Kočevja, ki je prejšnji teden prejel Seškovo nagrado, čestitamo v imenu športnega uredništva Dolenjskega lista!

Kranj : Brežice 5:13

Brežičanke prihajajo od kola do kola v boljše formo. V Kranju njihova zmaga ni bila ogražena, s lahkoto so porazile sadnjo ekipo na lestvici.

Dobova : Šmartno 14:11

V nedeljo so Dobovčani slavili zasluženo zmago nad vodčo ekipo zasavske rokometne lige — Šmartnim. Za zmago je zaslužen napadalec Logar, ki je sam dosegel 7 zadetkov.

Novo mesto : Zagorje 20:19

Kje, kdaj in kdo?

V republiški rokometni ligi bodo v nedeljo naslednja srečanja: Brežice : Topol (Bistrska Bistrica) in Piran : Ribnica. Dekleta Brežic bodo imele doma srečanje z vodilnimi Selcami. V ljubljanski coneški rokometni ligi bodo v Krškem gostovali Radovljčani, v Krmelju pa bo drugi dolenjski derbi Krmelj : Novo mesto. V republiški ženski odbojarski ligi bo v Brestanici gostovalo drugo uvrščeno Celje. V drugi republiški ligi bodo Kočevjarji gostovali v Kamni gorici, Trebanjci v Senturju, Novomeščani pa bodo prosti, ker so Jelšane odstopile.

V drugi republiški nogometni ligi bo Celulozar imel doma srečanje z Velenjem.

Rokometno srečanje, polno lepote!

Nedeljsko prvenstveno rokometno srečanje med Krmeljem in Krškimi je bilo vredno ogleda. Rokometiški obeh ekip so prikazali igro, ki je zadovoljila številne gledalce. Pokazali so se v najboljši luči in s svojo postrvovalnostjo izvali odobravanje navijačev. Takšnih napadov in balestnih kretnih, kot jih vidite (na spodnji sliki), je bilo na tej tekmi veliko. Zlasti so uprizarjali takšne slike napadalec Krmelja Zaman, Papež in Damjan. Pa tudi veliki borec Šule iz Krškega je bil nezadržan. Sledil jim je vratar domačih Vili Logar, ki je branil brez napake.

Marjan Zaman (slika levo) je trener in tehnični vodja krmeljske ekipe. Po splošni oceni gledalcev ob igrišču je bil poleg Šule najboljši igralec na terenu. V razgovoru s našim sodelavcem je povedal: »Z današnjo igro sem zadovoljen. Meni je ostalo najbolj v

NAŠ RAZGOVOR

Marjan Kos, predsednik občinskega strelskega odbora Novo mesto trdi, da smo pred leti zapravili priložnost za strelšiče.

Če bi se vsi zavedali...

Z znanim strelcem in delavcem v strelski organizaciji MARJANOM KOSOM, ki je tudi predsednik občinskega strelskega odbora, je te dni tepla beseda o problemih strelcev. Ne bo napak, če na začetku tega pogovora povem, da je v času vseljudske obrambe napočel čas, da se tej organizaciji in skromnim delavcem na tem področju pomaga.

Preberimo, kaj nam je povedal MARJAN KOS.

Kako ocenjujete trenutno stanje v strelskem sportu?
»Do nedavnega, leto nazaj, smo imeli v občini 18 strelskih društev, daoes pa jih imamo toliko, da jih lahko preštejemo na prste ene roke. Najbolj delavni so pri Pionirju, Navatekstu, na gimnaziju in v strelski družini Janeza Trdinca.

V čem so glavni problemi?
»Pomanjkanje odprtega strelišča na lokalni ravni in vsajsko puško ter zaprtega stru

lišča za kračno puško je več kot pereče. Razen tega nimamo strokovnega kadra niti finančnih sredstev, imamo samo orožje.

Kaj bi vi postavili za osnovni cilj?

»Urediti moramo strelišča in dobiti nazaj kader, ki je sicer še obupal! Ljudje so odstopili, ker ni bilo pravega odnosa do tega športa.

Zakaj je tako? Ali bi bilo lahko boljše?

»Pred petimi leti smo imeli lepe možnosti; ponujala se nam je priložnost, da dobimo 12 milijonov šdin za ureditev strelišča od republiške strelske zveze. Ta sredstva pa so splavala po vodi, ker nismo dobili pravočasno gradbenega dovoljenja. Če bi se vsi zavedali, da se vseljudska obramba zrcali tudi v strelskih organizacijah, ne bi prišli šele do tam, kjer smo zdaj.

ODBOJKA

Je odločitev že padla?

Nedeljsko odločilno odbojarsko srečanje v Kočevju bo spel pripeljal do tega, da bo za vstop v višje tekmovanje odločala razlika v sedih. Kočevski odbojarski so se v takšnem stanju že večkrat znašli in v dno potegnili kraški konec. Če ne bo posebnih zapletiljakov, se bo i odločitev pomnila. Trebanjci se gladko porazili Kamno gorico, ki ne predstavlja več ekipe kot v spomladanskem delu. Odbojarske Breščance so se hrabro borile v Mariboru in napravile dober vtis. Mladi odbojarski, ki so nastopali v Nov m mestu so pokazali mnoge obetajote igre. Pričakujemo, da bodo Dolenjci čez čas imeli še eno ekipo v republiškem tekmovanju.

Trebnje : Kamna gorica 3:1

To pot razigrani odbojarski Trebnjega so v nedeljo gladko premagali moštvo Kamne gorice, ki je dve koli pred koncem na tretjem mestu prvenstveno lestvice. Gostje so bili domačinom enakovredni le v drugem setu, srečanje pa se je končalo z zmago Trebnjega s 3:1 (15:1, 14:6, 15:3, 15:10). Pri domačinih je treba posebej pomeniti Jožeta Mišnaša in Jožeta Mrvarja. Sodnik Bile je pred okoli 50 gledalci zelo dobro vodil srečanje.

Kljub zmagi pa se zastopstvo Trebnjega ne more več prebiti na tretje mesto. Nekaj kol pred koncem so namreč odstopili od nadaljnjeja tekmovanja odbojarski Jelšan, sodniška komisija odbojarske zveze pa je odločila, da se izbrljejo vsi rezultati doseženi s temi moštviom. Trebnje je tako izgubilo dve mnogi, neposredni konkurent za tretje mesto ekipa Kamne gorice pa en poraz, ki ga je doživela v Jelšanah; zato se je njen položaj na lestvici še okrepil.

Kočevje : Novo mesto 1:3

Teško pričakovano odločilno srečanje je prineslo majhno presenečenje, saj so odbojarski Novoga mesta v Kočevju gladko porazili domačine. V prvem setu so bili Kočevjarji boljši in so zabeležili prvi uspeh zase. V drugem setu so prevzeli pobudo Novomeščani, ki so se odlikovali zlasti z igro ob mreži, in pripravili domače ob zmago. Pri Kočevjarjih se je poznala odsotnost poškodovanega Kurzarja, ki je moral upustiti tekmo. Nedomešiti ga je postrvovalni prof. Bilal, ki je vnesel v igro živahnost in borbenost.

Kočevski gledalci so prišli na svoj račun. Gledali so lepo odbojarsko srečanje, ki se je končalo z zmago boljše ekipe.

Maribor : Brestanica 3:0

Odbojarske Brestanice so gostovale v Mariboru pri ekipi, ki se je pridružila naslov republiškega prvaka. S svojo igro niso razočarale, saj so se dostojno upirale takšnejšim domačinkam, ki imajo v svojih vrstah več reprezentantk. Zlasti uspešne so bile gostje v tretjem setu.

Mati so pasli 300 glav blaga

Mleko so mešali z vodo, da ga je bilo dovolj za vso družino - Mož tesal po Madžarskem in Hrvaškem - Včasih ni bilo toliko medvedov

Ondaj sem obiskal Marijo Lavric iz Zlebič, ki je 15. maja letos dopolnila 90 let. Mati so doma kuhali, vmes pa prebrali mašne bukvice z velikimi črkami, čes ustara sem že, pa se je treba malo pripravljati za na oni svete.

— Kdaj pa ste bili rojeni, mati? — Kaj vem, kdaj. Sem vse pozabila, sem že prevec stara.

Mati so bili rojeni leta 1878 v Zlebič v Loškem potoku, v Zlebič pa se je družina preselila leta 1919, ko je mož dobil službo na železniški postaji kot lesni manipulirant. Do prve vojne so imeli 6 otrok, kasneje pa se dva. Mož

je bil bolj malo doma, saj je moral skupaj z najstarejšim sinom v vojsko, razen tega pa je že 30 zim s penkaco tesal po s'ovenskih in madžarskih gozdovih.

Med prvo vojno so mati in otroci pasli 300 glav blaga (žirina) na Travnih gorah ter prijeli tudi za vsako drugo dobo, da je bilo kaj za v lovec. Največ so pojedli zelja, krompirja, mornika in koruznih jedi. Litru mleka so morali pozostu dodajati najmanj pol litra vode, da ga je bilo dovolj za vsa lačna usta.

— Na to nočem več misliti. Danes pa je vsega dovolj. Ze vsak otrok ima denar. No, pa sem kljub temu že dolgo na svetu... Pokojnina sem najprej dobila dve kroni, potem, po drugi vojni, najprej stavčeni, nato denar, tri in tako naprej, da je prišlo do 7. Potem sem naredila prošnjo in zdaj dobim na dan 30. Ze prei, ko sem dobila 7, je bilo dosti, zdaj pa sploh. Eni dobijo se več, pa niso zadovoljni. Ja, medvojni stvo mora biti, ja, gre, če je še tako težko.

— No, mati, zdaj pa povejte se tisto, ko ste medvede srečali, se je v pogovor vmešal njen sin.

— Po vseh gozdech sem bila, ko sem nabirala gobe, maline in praproti, za me nikoli ni bilo strah. Takrat ni bilo toliko medvedov, zdaj pa prihajajo že kar v vas. No, takrat smo si tri ženske iz Loškega potoka v Jenlenov zleib praproti nabirali. Ze do go smo skarpale po cestih, ko se naenkrat pokaze izza ovinka medved. Givo je dvignil proti nam, bile smo vse trde, potem pa je

Marija Lavric (Foto: Mohar)

Z naših vtov

Pod Gorjanci prsite za rezervno blazino!

Kostanjevci smo zapeli že veliko slavošenov, odkar ji je Dolenjski kulturni festival odprl vrata v svet. To je kraj, v katerem ga polagajo Krcani velike turistične upe, za zdaj res še samo upe. Za osvelitve en dogodek, ki se je 23. septembra primeril v restavraciji pod Gorjanci. Crnska sopranistka Bennie Jean Gillette je dobila sobo, v kateri je bila razbita okenska stpa. (Mimogrede povedano: soba je bila rezervirana tri dni prej, razen tega je čez osto mizarstvo delavnica.) Manjkajočo stpo je gostija zamašila z blazino. Znašita se je, kakor je vedala in najbrž ne bi rada več prenočevala. J.

Velika družina

V neki organizaciji je predpostavljeni v svoji enoti skušali utemeljiti potrebo po pripojitvi. Kmalu je ugotovili, da mu zadena ne gre od rok, in je priznal, da ni političnik. Zaključil je: »Naši predpostavljeni mislijo, da bi bilo na referendumu najboljši še glasovanje za pripojitev, zato bo prav, če glasujemo za ne zahtevni utemeljitev. Pa je sefu sinila v glavo rešitna misel: »Veste to je tako kot v družini: večja kot je boljša se živi v njej!« K temu pojasnilu je nekdo od navzočih dodal: »Meni se pa zdi, da s 70 tisočniki na mesec laže preživljam 3 otroke kot pa 10 otrok!«

Za celo jezero vode

Lansko leto je bilo poplavljeno v Novem mestu 1.150.691 m³ vode (več kot 1 milijardo 150 milijonov litrov), letos pa je bilo do konca julija porabljeno 705.881 m³ (705 milijonov litrov). Lanu smo porabili na mesec povprečno 95.890 m³, letos pa se je poraba povečala že na 100.126 m³ vode na mesec.

Ko pade tema na Roške gozdove

Ko pade tema na roške gozdove, je za nastavljanje pasti že pozno. Pravi polharji jo morajo mahnti v gozdove še za dne, da vidijo nastavljeni svoje »škatele« in »tuce«. Tako se je tudi pretaklo soboto pisana družina polharjev napolnila na Pogorelec v Rogu, tja, kjer so polhi doma. Polhi so v tej brezvetrni in mesečni noči, sredi očarljive roške tišine, ki jo je motilo samo brubljanje njenih prebivalcev, razveselili polharje tako, da so ugriznili v zednji usodni kostanj, žir, želod, oreh ali hruško...

Med najboljši polharje Stejce Franceca Šobarja s Pogoreca, ki je najbolj spreten pri nastavljanju »skatele«, ki jih pripravi tako, da tudi najbolj prebrisan polh ne opazi zanke (slika 1).

Ko pade večerni mrak, so polharji pri »tuce« že polni. Bili so zadovoljni! Marsikateri pravi radovedni »sivec« je plačal neprevidnost z življenjem (slika 2).

Polharja France in Miro iz doline sta z obhodom »skatele«, ko se noč prevesi, bila zadovoljna. France je prinesel več lepih polhov, Miro pa razen tega še okraivilen prst, saj mu je polh dal čuti ostrino zob. Oba

lovca sta zbrani družbi pripravila širokovno predavanje, v katerem sta zaupala marsikatero skrivnost, ki jo poznajo samo pravi polharji (slika 3).

Tudi končni lov je bil uspešen. Polharji so razstavili najlepše primerke, ki so bili vredni občudovanja. Lov se je končal ob zori, ko je petelin na Pogorecu vabil k vstajanju (slika 4).

Polharska noč, polna prijetnih doživljajev, zgodb z resnično in izmišljeno vsebino, je pričarala vso lepoto tega tradicionalnega običaja Kranjcev. Bilo je nepozabno! S. DOKL

Serfezi navdušili Novomeščane

16-dnevno turnejo po Sloveniji je Jugoslovanski pevce zabavnih melodij Ivica Serfezi uspešno pridelal v ponedeljek, 7. oktobra zvečer, z nastopom v ovrmoškem Domu kulture. Serfezi je pol v dvorani, ki je bila razprodana še nekaj ur pred prireditvijo, zasedlo pa jo je predvsem mlado občinstvo. S temperamentnim nastopom in z izborom melodij, znanih tudi z gramofonskih plošč, je Ivica Serfezi tako pridobil občinstvo, da je moral mladim tiskalcem peči tudi po končani prireditvi — znanj, Serfezi, mladega pesca Krcana in zagrebško pevko Šansonov Lado Kos je spremljal ansambel Alegro iz Zagreba. Za razvedrilno med točkami je poskrbel naspovedovalec, mariborski novinar in humorist Božo Podkrajšek.

Lasje so se podražili!

Koliko velja v Novem mestu kodranje las, koliko britje in striženje? — Zanimiva primerjava lanskih in letošnjih cen za storitve

Če ste ženska in bi radi, da vam v novomeški frizeriji uredijo pričesko, boste morali globlje poseči v žep kot lani. Več boste plačali tudi, če kot moški stopite v brivnico, da bi vas ostrigili in obrili. Če imate doječe lase in hočete, da vam naredijo vodno ondulacijo, boste plačali (povprečno) 7,5 din ali 50 par več kot lani, za vodno ondulacijo kratkih las pa morate odšteti 6,6 din ali 1,5 din več kot lani. Hladno trajno na kratkih lasih so frizerji podražili za 2 (na 20 din), na dolgih lasih pa za pol dinarja. Če niste zadovoljni z naravno barvo las in želite, da vam lase prebarvajo frizerji, boste za tako delo plačali povprečno 22 dinarjev. Pri tem se je barvanje kratkih las podražilo od lanskega septembra za 2 din. Tudi brivci so spreminili cene za svoje storitve, če si daste ostrigati brado, pla-

Vlom v grofovski krsti

v Lutrovi kleti

Doslej neznan, vsega obsojanja vreden storilec, je prejšnji teden vromil v grofovski krsti v Lutrovi kleti. Ker v krestah ni bilo pričakovanih dragocenosti, je pobral zlate zobe rajnih. V petek se je zaradi tega sestala posebna komisija, ki je sklenila, da je treba grobnico pokriti s posebnih betonskim pokrovom, kar bo pripravili, da bi se krio oekrunil grobove.

Vlomilec ukradel bič

Tat, ki je 20. septembra vromil v DOLENJKINO trgovino v Zameškem, je med drugim ukradel bič, nekaj par sukanec, več zavojčkov cigare in nekaj denarja. Predmetov pa ni imel dolgo, saj so ga že nekaj dni s njim prijeli, ukradeni blago pa so vrnili trgovini.

KAR DOBRA LETINA AJDE. Po poljih okoli Sentjerneja (na sliki je posnetek iz Gor. Stare vasi) so te dni hiteli z žetvijo ajde, ki je imela letos kar polno zrnje. V Sloveniji ugotavljajo, da se površine, na katerih sejejo ajdo, vztrajno zmanjšujejo, in da je treba seme zlahkati ter načrtno skrbeti za razširitev te koristne poljščine. (Foto: Miklič)

Kako bo na olimpiadi leta 2028?

Pred štiridesetimi leti utopične napovedi, danes že stvarnost — Kje so sploh meje človeških zmogljivosti — Današnji športni dosežki upravičeno prese- nečajo največje poznavalce športa

V tedenski reviji zviženje in svete iz leta 1928 smo prebrali, kako so v tistem času utopičnos predvidevali razvoj tehnike in športa sto let kasneje, to je leta 2028. Ker je zanimivo prebrati, kaj smo dosegli že 40 let kasneje smo športne dosežke leta 1968 primerjali z napovedanimi za leto 2028. Poglejmo, kaj so predvidevali modreci pred 40 leti.

»Smo v letu 2028. Olimpijske igre so v Tokiu na Japonskem. Športni poročevalci, udobno zlekneni v naslanjaču, spremlja vsa dogajanja na borilišču. Aparat za gledanje v daljavo mu bo vse natančno pokazal. Športno poročilo utegne imeti čez sto let približno takole podobo:

■ NASTOP NARODOV: Vse hiše in javna poslopja so v glavnem mestu Japonske najsvečaneje okrašena. Po ulicah vre ogromna mednarodna množica. Posebno živahno je v zravnem pristanišču, kjer je posedlo na tisoče malih in velikih letal. Pripeljala so tisoče športnikov in gledalcev, tako da je bil tudi stadion na otvorenih prireditvi izpolnjen do zadnjega kotička s 300.000 glavno množico. Pred tribunami je de finiralo več kot 10.000 športnikov. Najmočnejše zastopstvo imajo športniki iz Severne Amerike, Rusije in Kitajske.

■ DED — OCE — SIN: Ob 2. urt popoldne se pričnajo predtekovanja. Posebno zanimivo je v tistem delu arene, kjer je skok ob palici. Pet atletov preskoči višino 5 metrov; zanimivo, če

povemo, da je pred sto leti Norvežan Charles Hoff s 4,22 metra bil najboljši na svetu. Najboljši skok dneva doseže štiridesetletni Američan Richard Adams, ki

Najslavnější finski športnik in eden najbolj znanih tekačev vseh časov na svetu je bil P. Nurmi

Helen Wills, nekdanja svetovna prvakinja v tenisu

gladko preskoči 5,25 metra. (Danes je nananj 20 skakalec na svetu, ki preskočijo to višino — najboljši je Seagren iz ZDA z rezultatom 5,41 m). V metu diska je vrgel ruski velikan Kobolov ploščo 65 m dalec. (Kaj bi k temu rezultatu rekla Silvester in Danjek, ki mečeta orodje že krepko čez 68 m!) Tako je bil postavljen nov svetovni rekord. Izbrane uspehe, nudi tudi met kopja, kjer je Šved Bergström vrgel kopje 81 m daleč. (Danes ima Rus Luis svetovni rekord z metom 81,98 m). V višini zmaga zamorec King 2,35 m. (Brunel ima svetovni rekord 2,34 m). V daljino je skočil Kitajec Sunjastan 9,90 m. (Tu se danes najboljši športniki kosajo okoli 8,35). Slednje bo omenjen se ju goslovčan Pero Vukmanović iz Bosne, v čigar domovini vadijo že stotolajni met skamenca s ramensar; kroglo je zahteval 19 m daleč. (Danes ima svetovni rekord Amerikan Matson z rezultatom 21,30 m). V predteku na 5000 m je zmagal Finco Nurmi s rezultatom 12.50. (Tenis rezultatu se se danes ni nihče približal. Njegov praded Paavo Nurmi, ki so ga zaradi njegovih, na teden dni čudo vitih uspehov ovekovečili v kamnu in bronu, je za enako razdaljo potreboval 14.28.2.)

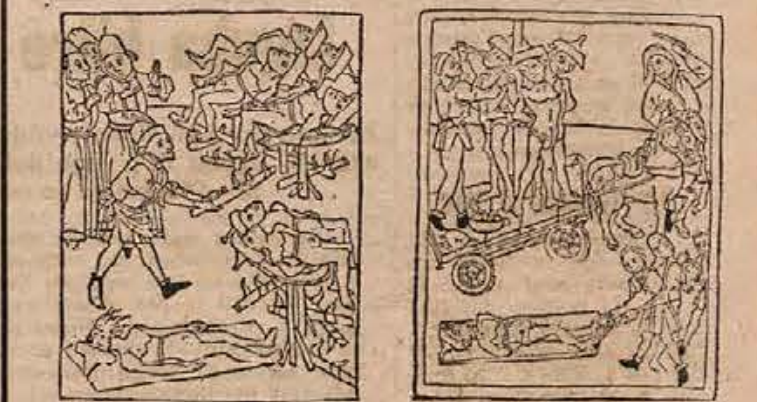
Tako revija iz 1928. Danes manjka še 60 let do vspeoda vinskega 2028. letus — toča kdo neki bi si upal dati napovedi za čas, ki je še pred nami? Večina takratnih rekordov je bila dosežena ali krepko presesena že v prejšnjih 4 desetletjih...

od predstavnikov višjih družbenih slojev. Po objavi tega izmišljenega intervjuja je Wimmer prejel nekaj pismom od ljudi, ki so verjeli v čarovnice. »Vsi« pravi Wimmer, so pisali o željah in težnjah, katere je nemogoče uresničiti po navadni poti. »Ali se gospa Magda razume v borzne in finančne zadeve? Sem osamljena žena in bi zelo rada na nadnaraven način vplivala na vrednost akcijskega«, je pisala Wimmerju neka lahko- vernica. V Londonu je takoj po drugi svetovni vojni izšla knjiga »Čarovništvo in črna magija«. Njen avtor, spodobni Montague Somers, je demonolog — strokovnjak za demone, torej hudiče in vrage. V svoji knjigi, vredni, da se postavi ob stran knjigam o čarovnicah, ki so bile napisane v 16. in 17. stoletju, Somers prav resno skuša dokazati, da med nami živijo čarovnice. »Kult hudiča je najstrašnejša sila, ki danes deluje na svetu.«

Čarovnice v dobi atomov in osvajanja vesolja

Prav tako ravnajo z bolnimi otroki, ko menijo, da je otrok uročen. V neki vasi so bolno dekletce tako mučili, da je umrlo. Ko glovek začuti da sam ni kos »hudoobnim močema«, pokliče na pomoč strokovnjaka za izgon hudoobnih duhov. Takih tipov je na žalost veliko. V Zahodni Nemčiji je izganjalcev čarovnic okrog deset tisoč!

»Kult satana je v svetu še danes živ.« Nedavno je zahodnonemški časnik Richard Wimmer objavil v reviji »Blick in die Welt« zanimivo zgodbo. Pred več leti, kot še povsem mlad poročevalec, je za salo napisal intervju, ki ga je bil baje dobil od prave čarovnice. Ta intervju so obenem objavili trije veliki časopisi. Čarovnica, katero je Richard Wimmer predstavil bralcem kot Magdo, je izjavila, da rada sprejema naročila

Sežiganje krivovercev, ki so bili obtoženi zveze s hudičem (Lesorez iz 1475) Tako so »čuvarki« pravice zasliševali svoje žrtve (Lesorez iz 1475 leta)

Sežiganje krivovercev, ki so bili obtoženi zveze s hudičem (Lesorez iz 1475) Tako so »čuvarki« pravice zasliševali svoje žrtve (Lesorez iz 1475 leta)

Strahotno mučenje nedolžnega kmeta, ki je bil proglašen za volkodlaka — plod bolne domisljive v času »svete inkvizicije«

»Čarovnica se skodoželjno smeje ob misli, da v našem »razsvetljenem času« ljudje ne verjamejo v moč čarovništva in črne magije.« »Tudi v našem času se še zmeraj sklepajo uradni pisni dogovori s hudičem.« In vse to je napisano sredi 20. stoletja. Neki Somersov predhodnik je 1882 pisal v časopisu »Grafica«, da je v zahodnih področjih Anglije več čarovnic kakor v kraljevstvu zulufkarskega kralja Kečvaja. Ko Somers to citira, počeno pristavlja: »Čprav divjak, je bil zulufkarski kralj vsekar dovolj razumen, da je spoznal čarovništvo in izkoreninil to kugo!«

Zdaj vidimo, kaj bi Somers rad: obnovil procese proti čarovnicam in spet prižgal grmade... Sicer pa tega sploh ne skriva. Svojo knjigo je zaključil z besedami: »Anglija je odpravila zakone proti čarovništvu. Toda Anglija ne more odpraviti božanskega zakona: 'čarovnica ne puščaj pri življenju!'«

Vedeževalce zaslužio tri milijarde frankov. Mnogi francoski časopisi so objavili res presentljiva dejstva: V Parizu »ordinira« 6 tisoč poklicnih vedeževalk, ki dajo vsak dan skupaj 50 tisoč konzultacij in zaslužio 150 milijonov novih frankov letno.

IVAN ZORAN

DOLENJSKE NOVICE

Vojne razmere zahtevajo tudi od Dol. Novic svoj posebni dave!

■ VELEČENIJI NAROČNIKI. Bred- usoda v različnih podobah zveleduje nas list od vsega začeta svojega obstoja. Razume se, da zahtevajo prav vojne razmere tudi od Dolenjskih Novic svoj posebni davek. Vsi drugi listi dobijo popir, a Dolenjske Novice ga ne dobijo! —

Vzrok nikakor ne tici v kakšni malomarnosti vodstva naše tiskarne, kajti ono je storilo vse korake od najnižje do najvišje stopnje, od enega ministrstva do drugega, ter se posluževalo uglednih oseb za posredovanje, toda posoda polno ob- ljub, samih obljub — brez papirja! — In to se godi že od julija 1917, torej že kna- lu eno in pol let! —

Ker tedaj ni papirja, smo pristili in izdajanjem lista prenehali tako dolgo, da papir pride. Danes izide za sedaj za- dna številka in še ta prav težko zaradi splošne bolezni tiskarskega osovja.

Prosimo veleždrage naše naročnike, oprostite nam in blagovolite z nami pred potpitnem časom. Morda se reši po- manjšanje papirja v najkrajšem času. In če pride z papirjem zagotovljen mir v

dečete in države, bomo vsi ta neprijetni prestedek tem boljše utrpeli. Veselošovanjem založništvo in uredništvo

■ SPANSKA BOLEZEN v Novem mestu in po Dolenjskem dobro žanje. Ni skoro hise brez bolnika in ne dneva brez mrliča. Bog se nas usmili in nas reši te morilke kuge.

■ IMENITNA DOTA. Neka deklica v Bosanskem Brodu 18ce vrednega ženina, kateremu bo dalo 30.000 zavojčkov hercegovinskega tobaka. Če se računa zavojček po 4 K, ima dekle, ki je po vrh zvrane in ovrste slovaške krvi, 120.000 kron dote. Fantje, pomujajte se!

■ VEC ZMERNOSTI. »Goriška Strazna« piše te-le zlate vrstice: »Ljudje božji, več zmernosti! Donoj nas tlači vojna slika. Vse vprek toži o pomanjkanju živil, nedostaja nam potrebne oblike, čakajo nas veliki stroški in Erve, predno svoje domove zopet vpostavimo. In vendar vino teče po krčmah, da je joji Clocek bi mislil, da bo nekater vsaj vsakoka cena spametovala. A kaj šel Vina se potolči — kakor sagotavljajo gostilničarji — veliko več sedaj, kot v mirnih časih. Ljudje božji — pameti! Če je kdaj bila zmernost na mestu, je gotovo sedaj v teh težkih časih. Pol nezmernosti in zapravljanja vas tira še v grosejšo bodočnost!«

(I. DOLENJSKIH NOVIC — 10. oktobra 1918)

Od članstva na spisku ni koristi

Najboljša legitimacija mladine za sprejem v Zvezo komunistov je njena mladost in pripravljenost za delo - Imeli bodo svoj aktiv

Občinski komite je na seji 3. oktobra analiziral sprejeme mladine v Zvezo komunistov in ocenil izstopanje oz. izključitve iz njenih vrst v zadnjem obdobju. Za mlade člane je ustanovil aktiv, v katerem bodo deležni pomoči starejših članov ZK in v katerem bodo imeli vse možnosti za samostojno uveljavljanje v političnem življenju.

Mladina kaže željo po vključevanju v Zvezo komunistov, žal pa se marsikje sprejemne komplicirajo. Merila, ki so jih večasih uporabljali za sprejem, danes niso več potrebna. Mladi ljudje se nemorejo predstaviti s potrdilom o svojih zaslugah. Najboljše zagotovilo za njihovo delo v prihodnje je njihova mladost in njihova pripravljenost za delo v organizaciji.

Tako kot so pri mladih ponekod preveč kritični, pa so na drugi strani premalo zahtevni do starejših članov. Mesece in mesece se ne prikažejo nikamor, še članarje ne plačajo, a jih vseeno vodijo na spiskih. Kaj koristijo organizaciji in družbi spiski?

Občinski komite meni, da

bi morali izpostaviti prepričanje vse članstvo. Zakaj bi oklevali pri izključevanju? In končno, zakaj bi se tisti najbolj pasivni sami ne odločili za izstop?

Na spisku izključenih in tistih, ki so sami izstopili, jih je nekaj, ki so člani že 20 let in 10 let. Med njimi so funkcionarji prav te organizacije, ki ji sedaj marsikaj očitajo, se ne strinjajo s politiko itd.

V razpravi so člani komiteja pokazali na te primere in na morebitne vzroke za vključitev v ZK pred leti. Ni dvoma, da so si obetali privilegije in da so imeli članstvo v ZK predvsem za odskočno desko na boljše delovno mesto, na boljši položaj v družbi.

Dolžnosti so jim bile preveč, zlasti še ker jih ima član Zveze komunistov več kot drugi državljanji.

In tako ti tovariši zdaj izstopajo zaradi napačnih predstav, zaradi apolitike, s katero ne soglašajo, in zaradi »razočaranja«. Komite meni, da ne bo škode, če zapustijo vrste ZK vsi tisti, ki tako mislijo in ki jim je delo v organizaciji breme.

J. T.

Vprašalnik za poslušalce lokalnega radia

Med poslušalci radia Brežice bo programski svet napravil anketo. Odgovori nanjo mu bodo pripomoček za oblikovanje programa. Lokalni radio bo v zimskem obdobju vpeljal vzgojne glasbene oddaje in bo nadaljeval oddaje z obiskov po osnovnih šolah, ki se bodo predstavile s svojo dejavnostjo. Na sestavo jesenskega in zimskega sporeda bodo seveda vplivale tudi želje poslušalcev.

Svet zanemarja svoje dolžnosti

Pri predsedniku občinske skupščine Vinku Jurkasi so se pred dnevi zbrali predstavniki breziških kulturno-prosvetnih organizacij. Na pobudo predsednika občinskega sveta ZKPOS so povabili na razgovor tudi ravnatelj Posavskega muzeja, direktorja Zavoda za kulturo in predsednika sveta za kulturo in prosveto pri občinski skupščini.

Tovariša Jurkasa so seznanili z delom kulturnih institucij, s financiranjem Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, Zavoda za kulturo in Posavskega muzeja. Zahtevali so, naj bi svet za kulturo in prosveto posvečal tej problematiki več pozornosti.

RADIO BREŽICE

PETEREK, 11. OKTOBRA, 18.00 - Nove plošče RTB, obvestila in reklame; 16.25 - Glasbena oddaja: Izbrani ste sami.
NEDELJA, 12. OKTOBRA, 11.00 - Domače zanimivosti - Miroslava Avsovc. Informacije o odmiri pri sprejeh od knjižniške dejavnosti - Vzgojno predavanje: Otroško učenje doma - Za naše knjižničarje: Inž. Lojze Pirc - Slatina plantična Borinca in sadjarški inštitut v Čučku - Poje vam Slovenski okelet - S soje občinske skupščine Krško poročila Marjan Zibert - Obvestila, reklame in spored kinematografije; 12.45 - Občani čestitajo in pozdravljajo.
TOKREK, 13. OKTOBRA, 18.00 - Svetujemo vam - Nega občini - Jugoslavija vam predstavlja - Ljubljani uriniki, Simon Gregorčič - Za naše glasbene kole - Obvestila in filmski pregled - Trideset letni letnik; 19.00 - Operete do operete - II. del - Glasbena oddaja.

Mimogrede napotek za lepoto kraja

Nekdanjo gramoznico Antona Gerjeviča so Dobovčani spremenili v veliko smetišče. Občani in podjetja pridno odlagajo vanj steklenice, zavoje, konzerve, zarjavele sode in druga navlako.

Nehote se olovek vprašuje: je tu krajevna skupnost, vodstvo krajevnega urada ali celo turistično društvo? Ali res nihče od domačinov ne opozori na napačno izbran kraj za odlaganje smeti?

Mimogrede samo tale misel: ali ne bi na tem kraju s pomočjo solarjev raje uredili prijeten park z igriščem?

P.

Gasilci pri predsedniku

Predsednik občinske skupščine Brežice Vinko Jurkasi je 24. septembra sprejel predstavnike občinske gasilske zveze. Poveljnik tajnik in blagajnik so ga seznanili s težavami požarnovarstvene službe, ki so predvsem finančnega značaja. Vsem enotam primanjkuje čevl, zato želijo dobiti posojilo za nakup. Tov. predsednik je povedal, da je zadovoljen z delom gasilskih organizacij in da se bo skupščina trudila pomagati jim po svojih močeh.

Praznik v naravi

Pišeski pionirji so v soboto, 27. septembra, slavili pionirski dan v Pavlovi vasi. Konferenco so priredili na prostem. Sledil ji je kulturni program, ki so ga naštvudrili za to slavnostno priložnost.

V naravo so se v soboto po konferenci odpravili še pionirji osnovne šole v Artičah. Tudi oni so imeli pouka prost dan. Preživeli so ga pri raznih igrah in nabiranju gob za šolsko kuhinjo.

Solska kuhinja je založena

Letošnja ozimnica bizejske šolske kuhinje se je v prihodnje pripravi za lansko zalogo podojila. Učenci vlagajo zbiranje s šolskega vrta. Pospravili so ves pridelek krompirja, zelenjavo in sadje. Šolsko kuhinjo jim pomagajo zalagati tudi starši. Učenci se prejemale malico.

Denar črpajo iz gramoznice

Krajevna skupnost iz Kapele je pred letom dni kupila gramoznico v Rigoncah. Z njo so dobili dovolj gramozja za ceste in krajevne poti in še za prodajo ga je ostalo. Zaradi velikega povpraševanja so kupili del zemljišča in so doslej iz gramoznice odpejali že nad 1500 kubikov gramozja. Dohodek so gospodarno porabili za popravilo manjših mostov in cestnih jarkov.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponovili in lokalni pomoči v breziški občini:

Rudolf Hle, delavec s Pristave, je padel s kolesom in si poškodoval levo nogo in glavo; Josipa Babojetiča, kmetu iz Jaruga, je padlo drevo na desno nogo; Vilj Horvatin, tečajni mojster iz Zabolca, si je pri padcu s motorjem poškodoval glavo in desno nogo; Jožefa Lazar, upokojenka iz Pavlove vasi, je padla na ostri in si zlomila desno roko; Janez Kavčič, soc. podpiravec iz Bestenja, se je s sekuro usekal v kosaletovo roko; Irena Komušar, vnučinja kmetu iz Krške vasi, je padla s mise in dobila pretes močganov; Stjepan Vučiner, kmet iz Kralja Gorjega, je padel s kolesom in si poškodoval levo nogo.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠKE

Pretekli teden so v breziški občini rodile: Stelka Pernovšek iz Del. Boštjanja - deklica, Anica Ferjančič iz Vrbja - Marijo, Karolina Alister iz Bukove vasi - Aleksa, Zlata Šafar iz Zupelcuca - Janka, Ana Bertole iz Šiloveca - Martina, Marija Smole iz Boštjanja - Marijana, Stojana Somerc iz Krškega - Anja, Mirjana Deželjin iz Brežic - Natali, Pavla Dobravske iz Poklička - Marinko, Fanika Kotorak iz Samobora - Melita, Ivana Škofljanec iz Skopje - Martina, Greta Varlec iz Blatnega - deklica, Marija Junc iz Zasapa - Brigito, Alмира Jernej iz Stare vasi - Marijana, Hedvika Šušteršič iz Brežic - Viktorija in dr. Janja Bogataj Bošker iz Krškega - Boštjana.

Prevzemanje ozimnice pred zelenjavno trgovino v Brežicah. (Foto: J. Teppey)

POVZETEK NE MORE BITI DRUGAČEN OD CELOTE

„Bojim se, da se nismo razumeli“

Mnenja članstva SZDL moramo dosledno upoštevati na vseh ravneh

Predsednik občinskih konferenc Socialistične zveze in predsednik volilnih komisij je republiška konferenca SZDL povabila v Ljubljano na posvet, da bi skupaj ocenili potek in rezultate javne razprave o ustavnih spremembah in volilnem sistemu. Posvet je bil 1. oktobra. Iz Brežic se ga je udeležil sekretar občinske konference SZDL Aleksander Dominko. Pogovor s njim preberite v nadaljevanju sestavka!

»Tovariš Dominko, kaj ste lahko na novo povzeli iz poročil o razpravi v drugih slovenskih občinah?»

»Da so si bili občani v osnovnih stvarih enotni, da je bilo o sestavi skupščine izrečenih največ pripomb in da je večina mnenj za to, da bi bila skupščina manj zapletena, cenejša in učinkovitejša, skratka, da bi tudi skupščinski sistem prilagodili duhu reforme. Enotno je bilo mnenje, da bi v zvezni skupščini združili vse tri zore delovnih skupnosti v en zbor. Glede tega se ne strinjam s končno oceno na posvetu, da se mnenja razhajajo, saj je zagovarjal drugačen predlog edinole tov. Markič, predsednik volilne komisije pri republiški konferenci.«

»KRKA« zida trgovino v Župelevcu

Zupelevčani bodo prihodnje leto imeli novo trgovino. Temlje ji je postavilo trgovsko podjetje KRKA, ki se je odločilo za gradnjo v sodelovanju z gasilci in društvenimi organizacijami. Poslopje je precej obsežno. V pritličju bosta trgovski lokal s skladišči in gasilska orodjarna. V nadstropju bodo imele svoje prostore družbene organizacije.

»Ali po teh besedah lahko sklepam, da niste bili zadovoljni, da se niste prav razumeli?»

»No, seveda, bojim se, da pojmujejo »goraj« razpravo na terenu preveč formalno, saj smo med drugim slišali, da ne moremo sprejeti nekih skupnih stališč in vplivati na odločitve republiške konference. Ali potem konference ni listi organ, ki naj bi upoštevali mnenja članstva? se vprašujem.

Ni mi vsek nadalje napotek vodstvom občinskih konferenc, naj naslovijo predloge za spremembo ustave naravnost na zvezno komisijo.

NOVO V BREŽICAH

■ PRED VRATI JE NOVA KULTURNA SEZONA. To smo bo ponovno obiskovalno kulturno-prosvetno društvo STANKO CERNELEC v Brežicah. Predsedstvo se bo v kratkem zbralo na seli in člani se bodo dokončno dogovorili za program. Najprej bodo izbrali dramsko delo, da bo igralna družina lahko takoj začela studirati vloge. Po vsaj verjetnosti bodo pri društvu ustanovili tudi samostojno folklorno sekcijo.

■ VOLITVE PREDSTAVNIKOV v Komunalno skupnost socialnega zavarovanja v Celju so v zaključni fazi. Mandat je potekel članom druge, tretje, četrte in pete volilne enote. Delegati četrte volilne enote, ki jo tvorijo Splošna bolnišnica, Zdravstveni dom, Zdravstveno Cateško Toplice in Remontni zavod iz Bregane, so danes teden

izvolili za svojega predstavnika dr. Franca Kocijaca, v tretji volilni enoti pa Borisa Rožica.

■ V PROSTORIH LOKALNE RADIJSKE POSTAJE se je pred dnevi sestel novo volilni programski svet. Sestavljajo ga: prof. Marjan Gregorič, Ivan Lapuh, inž. Anton Lipe, ravnateljica glasbene šole Elizabeta de Gieria, prof. Darinka Filipič, Primož Ruš in Vlasto Derjasi. Urednik radia Brežice Vlado Podgoršek je člane sveta najprej seznanil s dosedanjim programom in vsebino oddaj ter s finančnimi vprašanji. Sledila je razprava o oblikovanju programa za jesenske in zimске mesece.

■ NA STROKOVNEM POSVETU V BREŽIŠKEM GASILSKEM DOMU so podpredsednik in častniki razpravljali o vzgoji operativnega kadra in poslušali poročila o akcijah v tednu boja proti ognju. Preiskovali so tudi novo motorno bregalsko JADRAN. Na posvetu so ugotovili, da je v družini premalo strokovno podgotovanih poveljnikov in tudi premalo izpranih gasilcev. Občinska zveza ho za te člane organizirati skupne vaje in tečaje, po tečajih pa te pte.

Nuda kri zaradi urbanističnega reda

Urbanistični red je ponekod v javni razpravi povzročil precej hude krvi. Najbolj so se razburili tisti, ki želijo zidati na vasi, pa niso kmetje. Obnova in gradnja stanovanjskih hiš bo na vasi možna le za tiste lastnike, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, sicer pa naj bi gradili stanovanjske in druge objekte izključno v strujenih naseljih in na površinah, ki niso primerne za kmetijsko obdelavo.

V zadnjih letih je bilo izdanih v občini precej gradbenih dovoljenj za enodružinske hiše zunaj urbaniziranih naselij. Velika raztresenost gradenj uničuje dragocene kmetijske površine in otežuje urejanje komunalnih naprav in cest. Tako živi sedaj v 113 naseljih občine Brežice 25.598 prebivalcev ali povprečno v enem naselju 226 prebivalcev.

Razpravo o urbanističnem redu želi v prihodnje usmerjati občinska konferenca SZDL, ki pričakuje od svetov krajevnih skupnosti več utemeljenih pripomb, kot so jih doslej dali predvsem prizadeti občani.

Za vrtec v Dobovi prijavljenih 15 otrok

Starši v Dobovi kornaj čakajo, da bi lahko oddali svoje otroke v varstveno ustanovo. V šoli zatrjujejo, da bo vrtec sprejel malčke takoj, ko bodo dobili zanj opremo. Zanj so prispevale denar domače delovne organizacije. Podjetje za popraviljanje voz je dalo 3.500 din, LJUDSKA POTROSNJA in KRKA po 500 din, enako BETI in LI-VARNA, občinska skupščina pa je odobrila v ta namen 5.000 din. Za vrtec je zdaj prijavljenih 15 otrok. Prostor so mu uredili v eni izmed starih učilnic.

Izbira prazničnega programa

7. septembra se je sestel v Brežicah oseradnji pripravljajni odbor za praznovanje občinskega praznika, ki bo 28. oktobra. Na tem sestanku so člani dokončno izoblikovali program praznika, tekmovalni in svečanosti. Vsebine prireditve bo letos v Artičah, kjer bodo odprli dozidane prostore prosvetnega doma ter obnovljeno in povečano osnovno šolo.

V sindikat ljudi z naprednimi pogledi

Dne 15. oktobra se bodo v breziški občini začeli občni zbori sindikalnih organizacij. Člani bodo volili nova vodstva podružnic. Letos se namerava o povsod potrditi, da bodo izbrali zares delovne in razgledane tovariše. Spoznali so, da ni nepomembno, kdo je na čelu. Pri izbiri sindikalnih funkcionarjev bodo pazili na to, da bodo zaupali krmilo samoupravljanja v napredni pogledi na naš družbeni in gospodarski razvoj.

Šolarji pomagajo na trgatvi

Pišeski šolarji bodo letos na trgatvi zaslužili 2000 dinarjev. Po dva razreda sta se redno uvrščala med trgače. Razred zasluži približno 150 do 200 dinarjev na dan. Priljubljeni denar bodo otroci uporabili za šolske letale.

Jesen na kopališču v Krškem. Troje osamljenih deklet se kar ne more ločiti od poletja. (Foto: Jožica Teppey)

DELAVCI V KOVINARSKI SO SPOSOBNI ZA ENOTEN NASTOP

Kolektiv je dovolj zrel, da sam obračuna z vsemi svojimi slabostmi

V podjetju zahtevajo doslednost in disciplino za vse – Hočejo tudi boljše obveščeno o poslovanju – Še bodo odprli vrata strokovnjakom

Pot, na katero je po izgradnji tovarne stopil kolektiv KOVINARŠKE v Krškem, označujeta dve stvari. To sta modernizacija in specializacija proizvodnje. Prav za to vrst industrije je takšna usmeritev odločilna, če se hoče obdržati na tržišču. Ponudba je velika, naročila pa dobi tisto podjetje, ki se predstavi s kvaliteto in ki solidno izpolnjuje roke.

Iz tega sledi, da mora kolektiv na široko odpreti vrata strokovnjakom in se otestiti vsega, kar ohranja staro obrtniško miselnost. Delovna skupnost je pokazala to stopnjo zrelosti in se zaveda, da pot nazaj ni.

Nedavni sestanek vseh zaposlenih v podjetju je zagotovilo, da je kolektiv sposoben pogledati resnici v obraz in nepristransko oceniti tudi svoje slabosti. Seveda mora biti o njih sproti obveščeno.

Seznanjanju delavcev s poslovanjem podjetja pa so v KOVINARŠKI doslej posvetili premalo pozornosti. Podenjevali so vlogo obveščanja. Več stvari je vzemirilo zaposlene.

Začelo se je pri osebnih dohodkih, ki so razmeroma nizki. Mesečno povprečje za prvo polletje je 687,56 na zaposlenega. Del dohodka, ki ga je podjetje izločilo za izplačilo osebnega dohodka, je v primerjavi z istim lanskim obdobjem za 14 odst. manjši.

Delavci so kritično spregovorili o tem, da v podjetju niso dovolj upoštevali pravilnika o delitvi dohodka in da so nekaterim skupinam izplačevali premijski dodatek. Zahtevali so točen odgovor, zakaj ima podjetje pri nekaterih objektih izgubo in kdo je odgovoren za prevzem takih naročil.

Izkazalo se je, da so sprejeli nekaj takih del februarja letos, ko je bil položaj zelo kritičen in bi sicer morali delavce odpuščati. To bi morali ljudem v podjetju razložiti. Kolektiv, ki bi bil informiran, bi s tem že prevzel nase del odgovornosti za tako ali tako poslovanje. Ljudje razumejo poslovno tajnost, toda ko je naročilo sprejeto, imajo pravico zvedeti, pod kakšnimi pogoji so ga dobili.

Tržišče pa tega ne upošteva. Tam je edini zakon konkurenčnost v kakovosti izdelkov in konkurenčnost v točnosti pri izpolnjevanju pogodbenih rokov. Uspeh vidijo v

KOVINARŠKI v enotnem odnosu do kvalitete, do poslovnosti in nagrajevanja, do modernizacije in specializacije. J. TEPPEY

Oton Mikulič — šestdesetletnik

3. oktobra je slavil 60 let svojega življenja znani prosvetni in družbeno-politični delavec OTON MIKULIČ, sedaj pedagoški svetovalec in direktor Zavoda za prosvetno pedagoško službo v Krškem.

Zivljenjska pot jubilarca je bila zelo pestra. Rodil se je v Domžalah pri Kamniku. Osnovno šolo je obiskoval v Tivoljih in v Brestanici, mečansko šolo pa je končal v Krškem. Leta 1928 je maturiral na učiteljski v Ljubljani, zatem pa je nastopil prvo službeno mesto kot mlad učitelj na osnovni šoli v Globokem pri Brezicah. Ob izbruhu druge svetovne vojne je bil z ostalimi prebivalci Globokega preseljen v nemško taborišče, odkoder se je vrnil po končani vojni ter prevzel mesto šolskega upravitelja na osnovni šoli v Podobitku. Tu je služboval nad 10 let. Nadaljnih pet let je bil šol. upravitelj v Zidanem mostu, odkoder je prišel v Krško in prevzel nalogo pedagoškega svetovaleca. Po ustanovitvi Medobčinskega zavoda za prosvetno pedagoško službo v Krškem je postal direktor tega zavoda in je na tem položaju še danes.

Po naravi vesel in voder je vedno našel širok krog prijateljev in sodelavcev tako na odrskih deskah, kot igralcu, režiser in pevovalcu. Znan je med čebelarji, ribiči in lovci kot vesten in poravnalen tovariš. S svojimi strokovnimi nasveti in poizvedljivim delom v raznih organizacijah in društvih si je upravičeno zaslužil sloves in visoko priznanje.

Tovariš Oton, čeprav se že več kot 40 let neurtudno udeležuje v javnem, družbenem in političnem življenju, smo prepričani, da bo svoje bogate življenjske izkušnje še dolgo prenašal na mlajše tovaršice. Čestitamo Ti za visoki življenjski jubilej in Ti želimo še mnogo zdravih, srečnih in zadovoljnih let med nami in v krogu svoje družine.

LEO KOMAN

Za jutrišnjo sejo pripravljenih več odlokov

Jutri, 11. oktobra, se bodo sestali na skupni seji obeh zborov odborniki občinske skupščine v Krškem. Razpravljali in sklepali bodo o predlogih nekaterih pomembnih odlokov. Med njimi je predlog odloka o javnem redu in miru, dopolnitev odloka o maloprodajnih cenah in maržah za nekatere prehranske izdelke ter predlog odloka o načinu in višini zaračunavanja katastrskih uslug.

Odbornikom bo poročala komisija za reševanje čiganskega vprašanja v občini. Skupščina bo nato razpravljala o potrditvi srednjeročnih gospodarskih načrtov in potrdila zaključni račun o prihodkih in davkih za minulo leto. Na dnevnem redu je še potrditev statuta osnovnih šol, sklepanje o garancijah in o ustanovitveni odločbi za počitniško skupnost Materada-Poreč.

Denarne skrbi temeljne izobraževalne skupnosti

Skupščina temeljne izobraževalne skupščine Krško je 8. oktobra sprejela merila za financiranje šolstva v prihodnjem letu in razpravljala o letošnjem dotoku sredstev za izobraževanje ter problemih, ki se porajajo v zvezi s financiranjem.

Na isti seji je skuščina sprejela finančni načrt za porabo sredstev ki se stekajo za otroško varstvo. Imenovala je tudi člane v svet otroškega varstva.

Volitve bodo po 10. oktobru

Občinski sindikalni svet je te dni sklical posvetovanje s predstavniki sindikalnih organizacij in delavskih svetov, da bi se seznanili s potekom volitev v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v Novem mestu.

Predstavniki Zavoda za socialno zavarovanje in predstavniki občinskega sindikalnega sveta sta v minulih dneh obiskala vse podružnice sindikata v delovnih organizacijah. Seznanila sta jih s pripravami na volitve. Involirani delegati bodo po 10. oktobru dokončno zbrali nove člane skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev.

Oglašujte v DL!

KRŠKE NOVICE

■ ZASEBNE DELODAJALCE je v ponedeljek, 7. oktobra, povabil na razgovor predsednik občinskega sindikalnega sveta Edi Komočar. Na dnevnem redu je bil pogovor o pravicah in dolžnostih v odnosih med delavci in delodajalci v zasebnem sektorju, nato pa še volitve šestih delegatov, ki naj bi izvolili člana skupščine komunalne skupnosti SZ delavcev Novo mesto.

■ LASTNE PLANTAZE, Da bi zagotovili dovolj lesa za nemoteno proizvodnjo, so organi upravljanja v lovarni papirja že leta 1961 sprejeli sklep o plantacijanju topolovih drevov. Obseg sodelovanja in zasajenih površin se je od tedaj precej spreminjal. Tovarna sodeluje pri plantacijanju sedaj le z Gozdničnim gospodarstvom iz Brezice in Maribora, čeprav je bilo sprva več sodelovalcev. Skupaj z obema kooperantoma ima tovarna zasajenih še nad 700 hektarov nasadov. Prvi posek topola bo čez nekaj let nastregel okoli

30.000 kubikov lesa. ■ S 1. NOVEMBROM NOVE AVTOBUSNE PROGE, CELULOZA bo prihodnji mesec ponovno sprejela delavske avtobusne proge. Približno 400 delavcev se bo do aprila prihodnjega leta vozilo na delo v vse tri imene iz Čerkelj, iz Brezice in iz Rake. Lani je avtobus vozil še v Kostanjevico, letos pa bo ta proga prek Smednika preusmerjena na Rako. Za to spremembo so se odločili, ker se je število zaposlenih iz Kostanjevice precej zmanjšalo. Za mesecno vozovnico bo treba odšteti po 50 din, kar predstavlja približno polovico prevoznih stroškov. Avtobusi bodo prevozili dnevno okoli 450 km, na mesec pa 13.500 km. ■ NA POSESTVU V STARI VASI so se mestni prebivalci v minulih dneh odkrivali s sadjem za sivo. AGROKOMBINAT je imel v svojih nasadih izredno kakovostna jabolka, zato nikomur ni bilo žal plačati zanje malo več kot pri kmetih.

BOLJŠE ZDRAVSTVENO VARSTVO ŽENA

Več izdatkov za zdravila, za bolnišnice in odliv drugam

V krški občini nimajo dovolj kadra za patronažno službo – V druge zdravstvene regije se je po spodbudi prešlo več denarja

Čeravno so polletne bilance že precej za nami, je še vedno zanimiv prikaz o tem, kako so zavarovalnici krške občine porabili sredstva socialnega zavarovanja in kako je bil dosežen polletni plan zdravstvenih storitev.

V prvem polletju je bilo v občini pregledanih skoraj četrtno manj predšolskih otrok, kot so predvidevali, pri šolarjih pa je bilo to razmerje ugodnejše. Pregledane je bilo 53 odst. šolske mladine.

Zdravstveno varstvo žena se je povečalo za 37 odstotkov, obiski babic pri porodnicah za 26 odst. in zdravniški obiski na domu za 32 odst. Slabota je razvita patronažna služba, saj so patronažne sestre opravile le 27 odst. predvidenih obiskov. Center za zdravstveno varstvo, ki je delal omenjeno analizo, navaja, da je glavni vzrok za pomanjkljivo patronažno službo slaba kadrovska zasedba.

Osem mesečno finančno poslovanje sklada prikazuje porast izdatkov za zdravljenje v bolnišnicah, povečan odliv sredstev v druge regije in porast stroškov za zdravila. Čeprav so krški zavarovalnici porabili letos manj zdravil kot lani, analiza ugotavlja, da so izdatki večji, ker so jim zdravniški predpisovalci dražja zdravila in najbrž tudi bolj učinkovita.

Naporen dan je mimo. Pred kioskom poleg CELULOZE se vsak dan ob dveh ustavljajo delavci in posegajo po časnikih, da bi čimprej zvedeli za dogodke doma in v svetu. (Foto: J. Teppey)

V DOBRIH ČASIH POMISLIMO TUDI NA SLABE

Dokler gre dobro, nikomur nič mar

Zakaj ne bi pogledali skozi prste, če podjetje uspešno posluje? Toda ko se zmanjšajo plače, ljudje naenkrat niso več brezbrizni

Danes prekopi nezadovoljstvo tu, jutri tam. Pa se potem vprašujemo, zakaj so ljudje tako dolgo molčali. Vztrajno pogrevali napake, o katerih bi morali spregovoriti takrat, ko so se dogajale.

In zakaj niso? Zato, ker jim je šlo dobro, ker so bili zadovoljni s plačami in ker se jim zaradi enakosti tedaj ni kazalo razburjati.

Poem je prišlo na dan, da sta dobila Miha in Tone posebno premijo, o kateri v pravilniku ni govora. Dodatek sta seveda izsilila. »Če nama ne povzimate plač, bova zapustila podjetje in odšla na delo v Nemčijo. Kaj niste videli raspisa za poklice najne stranke?«

V Nemčijo nista šla, ker sta dodatek dobila. Če bi zapustila podjetje, bi bila trenutno škoda seveda večja. Pogodbena naročila je podjetje dolžno izpolniti, brez njiju pa bi se delo zavleklo, in spet bi trpeli osebni dohodki.

Vse se vrti kakor v začaranem krogu. Kolektiv se razburja, ker plačujejo nekatere mimo pravilnika, in bi se še bolj razburjal, če bi morali odšteti lepe tisočake za penale zaradi neizpolnjenih obveznosti.

Pa bi se morda le kaj drugače obrnilo, če bi usoda podjetja zaposlene zanimala tudi tedaj, ko ni težav, ko delo teče brez zastojev? Jt.

Odprto: inšpekcije, šolstvo, zaposlovanje

Na seji občinskega komiteja ZK v Krškem so 2. oktobra ocenili politično situacijo v občini po zadnjih razburljivih mednarodnih dogodkih. Poudarili so, da so člani ZK odgovorni za to, da posredujejo dogovorjena v svetu v takšni obliki, ki ne bo po nepotrebnem vzbujala preplaha med ljudi.

Člani komiteja so na seji opozorili na potrebo po okrepljeni inšpekcijskih službah v

občini. Pri izvajanju predpisov naj bi bile te službe dosledne. Spoštovati morajo načelo enakosti občanov pred zakoni in ustavo.

Komunisti so nato načeli še vprašanje izobraževalnega sistema. Menili so, da gre za neskladnost med potrebami in dolžnostmi ter med finančnimi možnostmi. Organizacija ZK in posamezniki naj zato poskušajo vplivati na primernajše rešitve v prihodnje.

Občinski skupščini je komitej priporočil ustanovitev sklada za odpiranje novih delovnih mest. Tako bi lahko v občini načrtno reševali težave pri zaposlovanju.

Načrti lovskih družin pred skupščino

Lovske družine Krško, Senovo, Brestanica, Videm, Kostanjevica, Vel. Podlog, Podbočje, Veliki kamen in Raka so pripravile lovsko gospodarske načrte za obdobje 1968–1972. Ti načrti vsebujejo podatke o gojitvi divjadi, odnose lovskih organizacij do lastnikov oz. upraviteljev kmetijskih in gozdnih površin, lovski turizem, odstran divjadi in vse, kar mora predvideti dober gospodar.

Zaostanek izvoza bodo še letos nadoknadili

V tovarni papirja v Krškem so v osmih mesecih izvozili za 1.870.000 dolarjev celuloze in papirja. Večina blaga so prodali na tržišču s trdnim valutno. V primerjavi z izvozom v istem obdobju lani so letošnji izvoz papirja za 8 odst. večji, izvoz celuloze pa se v tem času ni povečal. V prvih mesecih je bila prodaja v tujino zaradi različnih težav manjša od plana, v poletnih mesecih se je izvoz že povečal, vendar plan ni bil dosežen. Zaostanek nadoknadijo do konca leta.

Predpis je potreben sprememb

Je bolj smotno prispevek za uporabo mestnega zemljišča porabiti prek krajevnih skupnosti ali Komunalno stanovanjskega podjetja?

Na zadnji seji občinske skupščine je bil sprejet odlok o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča na območju sevniske občine. Nadrobna določila, ki jih ni malo, bodo objavljena v našem listu, bralce želimo nanj samo opozoriti. Isti čas pa je dan v javno razpravo tudi predlog o dopolnitvah in spremembah že sprejetega odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, ki zadeva mnoge prebivalce Sevnice in Krmelja.

Tako kot drugod je bil tudi v sevniski občini sprejet odlok, po katerem morajo lastniki zemljišč, stanovanjskih in poslovnih prostorov prispevati denar za gradnjo in preurejanje skupnih komunalnih naprav, ker občinski proračuni tega ne zmorejo plačevati. Odlok določa, da morajo lastniki stanovanjskih in poslovnih prostorov ter zemljišč, ki služijo za poslovne namene, plačevati v Sevnici 12 din od kvadratnega metra, v Krmelju pa 10. Za nezazidana zemljišča je treba plačevati v Sevnici 2, v Krmelju pa 1 dinar od kvadratnega metra na mesec.

Nov je predlog, naj ne bi bilo toliko lastnikov oproščenih plačevanja prispevka. Prispevek naj bi plačevali tudi tisti, ki so plačevali komunalni prispevek, popusta pa naj ne bi bila deležna niti lesno-predelovalna niti kovinska ali kemična industrija, čeprav potrebuje večja dvorišča za svoje delo. Se naprej pa bi bili oproščeni plačevanja tisti lastniki, katerih mesečni dohodki skupaj z dohodki družinskih članov ne presegajo 500 novih dinarjev.

Predlagano je tudi, da bi prispevek pobirali in vplačevali enkrat na tri mesece, ker bi tako poenostavili evi-

denco in zmanjšali stroške pobiranja. Odlok mora zagotoviti tudi pametno postopno izgradnjo komunalnih naprav,

Vojko Dvojmoč novi predsednik komisije za gospodarstvo

Na seji organizacijsko-kadrovske komisije pri občinski konferenci Socialistične zveze so imenovali za novega predsednika komisije za gospodarstvo Vojko Dvojmoč, člana predsedstva Zveze mladine Jugoslavije, zaposlenega v LISCI. V komisijo za aktivnost žena so bili imenovani še: Anica Simončič iz Krmelja, Angeleka Kočevar iz Zabukovja, Marija Dolinšek, zaposlena v JUTRANJKI, Marjan Horvatič, učitelj s Primoža, Pepca Maležič z Radna in Marinka Hafner iz Boštanj. V koordinacijski odbor ljudske obrambe je bil imenovan še Miha Tomšič iz Sevnice. Organizacijsko-kadrovska komisija je na omenjenem sestanku ocenjevala tudi delo poslancev.

Občni zbor ZB že novembra in decembra

8. oktobra se je v Sevnici sestalo predsedstvo občinskega odbora ZB. Na sestanku so določili datum pisenuma, na katerem bodo obravnavali aktualne zunanje-politične dogodke na dnevnem redu pa so bili tudi letošnji občni zbori, ki bodo že novembra in decembra, ne februarja, kot so bili prejšnjaja leta.

Uspela krvodajalska akcija v Krmelju

V torek, 24. septembra, je bila v Krmelju krvodajalska akcija. Iz Krmelja, Sentjanca, Trzšca in ostalih vasl je darovalo kri kar 107 oseb, za kar gre zasluga predvsem požrtvovalnim odbornikom Rdečega križa in delovnim kolektivom.

Vsem, ki so se pozivili na to plemenito akcijo odarali najtoplejša zahvala. B. D.

OGLAŠUJTE V DL SEVNIŠKI PABERKI

Sopek. Ta dan je bila tudi učitelj ska konferenca, na kateri so učitelji ostro zahtevali večjo osebno dohodke.

REPUBLIKSKA ZVEZA BO ZANEDALA V SEVNICI. V kratkem bo vodstvo republiške gasilske zveze imelo sejo v sevniskem gasilskem domu. Za seje v občinskih središčih suvaj Ljubljane se je vodstvo odločilo, da bi se bo- loje povežalo z terenom. Lep ogled.

HOČEMO SVIŽE KRUH. Na konferenci za družbeno aktivnost žena, ki je bila prejšnji teden, so gospodinje zahtevale, naj sevniska pekarna poskrbi, da bo v kratku zjutraj svež kruh. Peči je treba poneti, tako kot delajo povsod drugje; če pekarna težji ne bo ustregla, so žene sklenile predlagati, naj bi Marks vozil svež kruh iz Celja.

SE EN IZLET UPOKOJENCEV. Sevnisko društvo upokojencev bo v nedeljo, 13. oktobra, privedlo za člane organizacije izlet v Kunovec. Vožnja bo stala 15 din za enega udeleženca.

LOKAL BREZ CENIKA. Ni- ta trgovskega podjetja pri postaji je prav lago urejen in tudi do- bro obiskan. Vendar obiskovalci pogrešajo cenik plač in jedi, kar mora imeti vsak lokal.

pri tem pa spodbujati graditelje, da bodo gradili na urejenih območjih.

Odločilnega pomena je nov predlog, da krajevne skupnosti ne bi razpolagale z vsem zbranim denarjem, čeprav jih je občinska skupščina prav s tem hotela spodbuditi k večji dejavnosti. Takega mnenja je sekretarist za urbanizem, ki ta način porabe ocenjuje za drobljenje zbranega denarja.

Občinska skupščina je za srednjo pot: nekaj zbranega denarja naj dobijo tudi vnaprej krajevne skupnosti, ki bodo s tem spodbujale ljudi, da bodo tudi oni prispevali za posamezna dela.

M. L.

BENJAMIN SAJOVEC

V soboto, 5. oktobra, se je Luka pri Zidanem mostu poslovila od Benjamina Sajovca, upokojenega poljskega delavca in člana ZK od 1951. leta.

Pokojni Benjamin se je rodil 1905. Teško življenje ga je že zgodaj pripeljalo v vrste članov Zveze komunistov, a temu pa je pokazal, da se je voljan bojevati za pravičnejšo in boljše družbo. Doktor je bil zdrav, je sodeloval pri nekaterih družbeno-političnih organizacijah, zaradi bolezni pa zadnja leta tega ni več zmogel. Med ljudmi bo ostal v spominu kot skromen, dober in pošten borcec za boljši svet.

Kakšni najnižji osebni dohodki?

Dva izmed predlogov sindikalnega sestanka: uvedba dogovorjenih zajamčenih zaslužkov ter saniranje proizvodnje v nekaterih podjetjih

Kako konkretizirati sklepe in misli z letošnjega beograjskega kongresa sindikatov Jugoslavije je bila poglavitna točka sestanka s predsedniki sindikalnih podružnic sevniske občine, ki je bil pred kratkim v Sevnici. V razpravi so udeleženci poudarjali, da se morajo vodstva in člani sindikata temeljiteje seznaniti z delom kongresa, tako da predelajo najvažnejše gradivo tega pomembnega shoda.

Glede sedanjega gospodarstvenega stanja v občini, ki v celoti sicer kaže dobre razvijate, vmes pa so tudi izjeme, so menili, da je potrebno za nekatera manj uspešna podjetja izdelati sanacijske programe proizvodnje.

V sevniski občini vsled posebnosti tamkajšnje industri-

Do kongresa - čez 30 novih članov

Te dni potekajo v krajevnih organizacijah Zveze komunistov priprave za sprejem novih članov, predvsem mladine. Na občinskem komiteju ZK predvidevajo, da bodo do slovenskega kongresa ZK sprejeli skupino čez 30 novih članov. Slovesno sprejeme bodo opravili v krajevnih organizacijah.

Kmetijski kombinat ZASAVJE ima na prodaj velike količine lepih plantaznih jabolk po zmernih cenah. Gornji posnetek je z letošnjega obiranja v sevniskem sadovnjaku. (Foto: Legan)

Kako gre v kombinatu?

Jasnejšo podobo o izvajanju sanacijskega programa bo pokazal tričetrletni obračun

Sevniski kmetijski kombinat ZASAVJE je lansko poslovno leto končal s skoraj 153.000 din izgube. V začetku leta je bil zato sprejet sanacijski načrt, ki obsega predvsem nadaljnjo izgradnjo hmeljskih nasadov ter ukrepe za boljše organizacijo dela ter opustitev nedonosnih dejavnosti.

Kako je zdaj v podjetju, ko so se pridružile še splošne težave, v katerih se nahaja večina kmetijskih organizacij? Natančnejši odgovor o poslovnem rezultatu bo dat tričetrletni obračun, ki ga bosta nadrobno obdelala tudi občinska skupščina in svet za gospodarstvo, zaenkrat pa je mogoče reči, da so polletni pokazovalci razmeroma ugodni in da je treba to posamo nadaljevati.

Kombinat je opustil nedo-

nosne dejavnosti ter dal travniške površine v najem, sam pa se je še bolj usmeril na pridelovanje hmelja in sadja. Ker podjetje ni dobilo posojila, predvidenega za vzdrževanje nasadov, ki se ne rodijo, je prisiljeno povečati poslovne stroške. Sanacijski program je razen tega predvideval tudi posojilo republiškega rezervnega sklada, ta pa je letos prejel zelo veliko prošelj in zahtevkov.

Če primerjamo polletne uspehe z lanskimi, ugotovimo, da se je zaradi zmanjšane obsega dejavnosti celotni dohodek zmanjšal za četrtno, stroški pa skoraj za tretjino, tako da je denarni učinek ugodnejši kot lani. Podjetje je imelo čez 38.000 din skladov, za dobre tri odstotke pa so se povečali tudi osebni dohodki zaposlenih.

Kakšni najnižji osebni dohodki?

Dva izmed predlogov sindikalnega sestanka: uvedba dogovorjenih zajamčenih zaslužkov ter saniranje proizvodnje v nekaterih podjetjih

Ko so govorili o najnižjih zajamčenih osebnih dohodkih, so se strinjali s tem, da bi bili letni večji kot v celotni Sloveniji. Predlagana je bila tudi možnost uvedbe dogovorjenih najnižjih zaslužkov, pri tem pa se sindikalne podružnice ne bi potegovale za uravnalovko, marveč za zajamčene manjše osebne dohodke ob ustrezni delovni storilnosti.

Sestanek je pomenil tudi začetek vsebinskih priprav za občne zbere sindikalnih podružnic, ki bodo v novembru in decembru.

M. L.

Ukiniti kar 28 prehodov čez železnico!

Na podlagi temeljnega zakona morajo občine plačevati vzdrževanje prehodov cest četrtega reda in vaških poti čez železniške proge. Za sevnisko občino, ki ima to »smolo«, da se nahaja na območju železniških prog, to pomeni: za vzdrževanje prehodov plačati čez 20 milijonov Sdin na leto iz občinskega proračuna. Da bi se tovrstni stroški zmanjšali, je na predlog posebne komisije skupščina predlagala ukinitve 28 prehodov, ostalo pa jih je še 18. Predsedstvo skupščine je tudi pripricano, da je temeljni zakon krivičen in da ga je treba spremeniti. To mnenje je bilo posredovano predsedniku zveznega izvršnega sveta, pridružujejo pa se mu tudi druge prizadete občine.

so se zavzeli za to, da je potrebno povečati število delovnih mest, vendar ne mimo ekonomskih načel.

Ko so govorili o najnižjih zajamčenih osebnih dohodkih, so se strinjali s tem, da bi bili letni večji kot v celotni Sloveniji. Predlagana je bila tudi možnost uvedbe dogovorjenih najnižjih zaslužkov, pri tem pa se sindikalne podružnice ne bi potegovale za uravnalovko, marveč za zajamčene manjše osebne dohodke ob ustrezni delovni storilnosti.

Sestanek je pomenil tudi začetek vsebinskih priprav za občne zbere sindikalnih podružnic, ki bodo v novembru in decembru.

Obisk kmetovalcev v mozirski občini

Prejšnji teden je 25 ljudi, med njimi 14 kmetov, obiskalo Mozirje ter si v nekaterih vaseh ogledalo 8 sodobno urejenih zasebnih kmetij, ki se ukvarjajo predvsem z živinorejo. Gostje so bili presenečeni nad izredno toplim sprejemom in nad razumevanjem tamkajšnjega občinskega vodstva za kmetijska vprašanja ter težave kmetovalcev.

Zaostajanje najbolj tepe izobraževalno skupnost

Podatki o dotekanju dohodkov občinskega proračuna kažejo, da se je do konca septembra nateklo v občinsko blagajno za 6,9 odstotka manj denarja, kot je bilo predvideno, zato so bili tudi izdatki proračuna manjši za 5,1 odstotka. Prispevek od osebnega dohodka je bil za 18 odstotkov pod planom, drugi najvažnejši vir proračunskega denarja — davek od prometa na drobno — pa za 15 odstotkov. Proti pričakovanju zelo dobro plačujejo kmetovalci; ti so v zaostanku le za 6 odstotkov. Zaostajanje porasta osebnih dohodkov in prometnega davka posebno občutljivo tudi dohodki temeljne izobraževalne skupnosti, ki je do konca septembra dobila le 61,6 odstotka predvidenih letnih dohodkov. Zato komaj zmaguje plačilo osebnih dohodkov prosvetnih delavcev, mnogi drugi računi pa ostajajo neplačani.

Kompolje: GRADIS je odprl gramoznico

Ljubljansko podjetje GRADIS, ki gradi ceste Boštanj — Radeče, je v Kompoljah odprlo gramoznico za svoje gradisce. Od kubičnega metra peska ali gramoza bo občinski cestni sklad dobil 2 nova dinarja, tako predvideva sporazum z občinskimi organi. Razumljivo, da to ni povsod domačemu Komunalno obrtnemu podjetju, ki je sicer prodajalec peska in gramoza in ima daleč najmanjše povprečje osebnih dohodkov svojih delavcev — komaj 600 dinarjev. Ker je GRADIS ponudil toliko nižjo ceno za modernizacijo ceste pod pogojem, da bo sam črpal gramoz, je za občino bolj smotno to dovoliti. Občinska skupščina je na zadnji seji pri tem predlagala tudi, naj podjetje TEHNOGRADNJE, kateremu se je Komunalno podjetje pridružilo, predloži poročilo o pridružitvi in načrtih za prihodnje.

Priprave za knjižno razstavo

V torek se je v Sevnici sestala občinska svet Svoboda in kulturno-prosvetnih organizacij ter razpravljati o letošnjem finančnem stanju kulturno-prosvetnih organizacij. Na dnevnem redu so bile tudi priprave za razstavo knjig in revij, ki bo v Sevnici odprta za letošnji občinski praznik, ko bo v novi trgovski hiši Sevnica dobila sodobno knjižnico.

Priznanje gasilcem za dolgoletno delo

Prejšnjo nedeljo je sevniska občinska gasilska zveza priredila zbor gasilcev, na katerem so govorili o vsejudejski obrambi ter nalogah gasilskih organizacij, razen tega pa slovesno podelili gasilске značke za 10-, 30- ali 40-letno sodelovanje v gasilstvu. Priznanja za 30-letno delovanje v gasilskih vrstah so dobili: Alojz Košorok, Ilanko Koren, Anton Peruške in Leopold Možič. Priznanje za 40-letno sodelovanje pa so dobili: Ivo Sakelšek, Jože Smodej, Jože Šeško, Stane Blaznik, Franjo Šunta, Franc Terž, Marija Senica, Alojz Stopar, Milos Drnovšek in Ivan Mlakar.

Studenc: zaradi vodovoda v tri skupine

Po ceveh vodovoda na Studencu pri Sevnici bi po načrtih morala voda priteči že za letošnji prvi maj, vendar so še vedno suhe. Narejenega je že večina dela, vendar je zaradi posebnih terenskih razmer treba kupiti še zelo močan črpalko, ki bo zmogla pogoniti toliko vode iz doline v vodohram. Taka črpalka je draga in je težko zbrati še toliko denarja. Med ljudmi so se pojavile celo govornice, da vodovod ni dobro načrtovan, vodovodni odbor pa nima dovolj velikega zaupanja vaščanov, ki so se razdelili v tri skupine. Da bi temu naredila konec, je krajevna organizacija ZK sklenila sklicati sestanek članov vodovodnega odbora, vodstev političnih organizacij in strokovnjakov na katerem bodo odločili, kaj je treba ukreniti.

SEVNIŠKI PABERKI

NASTOP MIHE DOVŽANA IN IVANKE KRAŠEVEC. V soboto, 19. oktobra, bo v domu TVD Partizan v Sevnici občni zbor Avtomoto društva. Ob tej priložnosti bo nastopil ansambel Mihe Dovžana s kvintetom »Gorenjci« in Ivanko Kraševc. Na prireditvi so vabjeni tudi tisti, ki niso člani društva.

TUDI SEVNICA V MEDMESTNEM TEKMOVANJU. RTV Ljubljana bo priredila medmestno radijsko tekmovalno »Pokaži, kaj znaš«, pri katerem bodo lahko sodelovali tudi prebivalci kraja. Sevnica se bo 9. novembra pomerila s Gornjo Radgono.

SLOVESNOST V OSNOVNI ŠOLI. V osnovni šoli so v sredo lepo proslavili obletnico smrti Sveta Klemenča, po katerem nosi šola ime, še številci materi padlega borca pa so učenci podarili

IZ KOZE V KOZO

Isto je bilo tudi prejšnji teden. Če se v sejni sobi zberejo odborniki in imajo ceste na rešetih, ni težko vnaprej povedati, kakšna bo razprava.

»V ta gnili so bile ceste veliko boljše. Takrat je en cestar skrbel za tri, štiri kilometre ceste in je bil nad njimi. Pa zdaj?«
»Ceste so bile zmeraj zrcalo urejenosti družbe. Pa se zdaj zapeljite proti Medvedjekul! Saj se skoraj ubijete.«

»Kje so sploh cestarji? Treba je poopravi kontrolo nad delom, delavce pa smotrno razporediti.«

Zdrta in razbrzdana cesta Mirna-Selo je na vsaki drugi seji na dnevnem redu, s predsednikom sveta krajevne skupnosti pa se niso še pogovarjali, ne da bi govorila o njej.

Komunalno obrtno podjetje Trebnje, ki skrbi za

ceste četrtega reda, se vstrajno brani: »Ni dovolj denarja, da bi cestarje stalno zaposlili na cestah. S tem, kar dobimo, enostavno ni mogoče vzdrževati 70 km cest.«

Bolj za uteho je končno sklenjeno, naj upravni odbor občinskega cestnega sklada skupaj z vodstvom komunalnega podjetja izdelata dolgoročni program vzdrževanja in modernizacije cestne službe.

In vendar so odborniki pred meseci imeli možnost, da zagotovijo za ceste precej več denarja, vendar so takrat zglasovali le polovične komunalne takse od motornih vozil, čes da revežev, lastnikov avtomobilov, ni treba tako obremeniti.

Na razpravi o cestah na to nihče še opomnil ni. Takrat smo bili pač v »drugih kožah«.

M. LEGAN

Kar tri visoke jubileje je prejšnji teden slavil Franc Milavec, oče treh prvoborcev, ki so padli že v prvem letu ljudske revolucije. Z ženo Marijo sta praznovala 50 let skupnega življenja, 80-letnico Francovega rojstva ter 25-letnico članstva v ZK. Na občinskem komiteju so obema priridili topel sprejem. (Foto: Legan)

1—Dolenjski Kočevski zbor — gostje

Kako je s cesto Slovenska vas - Mokronog

Nekateri obrati s sedeži zunaj občine, med njimi trebanjska obrata LITOSTROJA in MODNIH OBLAČIL, kmetijska METALNA ter nekateri manjši še vedno niso poravnali obveznosti, ki so jih sprejeli za gradnjo ceste Trebnje — Slovenska vas. Zato je težko pritiskati na republiški cestni sklad, naj čimprej omogoči nadaljevanje del proti Mokronogu, če prejšnji prispevki niso upočasnili. Znano je, da je republiški cestni sklad že dal pisмено zagotovilo, da bo za nadaljno modernizacijo prihodnje leto dal 120 milijonov starih dinarjev, prispevati pa bodo morale tudi delovne organizacije.

»Samo ne na mojem svetu«

Na prizadevanje krajevnih skupnosti bodo te dni v Dol. Ponikvah začeli graditi transformatorsko postajo in ob večerih ne bodo več imeli tako brljavih luči. Vendar ni šlo vse tako gladko. Nekateri lastniki so se uprli temu, da bi čez njihovo zemljišče vodile žice ali na njih zemlji stal transformator. Razlastitveni postopek bi trajal predolgo, da bi nam čakali, zato je bila stvar urejena tako, da so vse skupaj delno prestavili in se tako ognili teh lastnikov, ki pa se prav gotovo ne bodo branili priklučiti se na boljši tok...

Dobrnič: ob 40-letnici nova brizgalna

Prejšnjo nedeljo je dobrniško gasilsko društvo slavilo 40-letnico delovanja. Za to priložnost je društvo pripravilo lep program proslave ter gasilske vaje, in kar je še pomembnejše: društvo je dobilo novo močno motorno brizgalno tipa Rosenbauer, ki je veljala pol drugi milijon starih dinarjev, za pol milijona dinarjev pa je bila nakupljena tudi gasilska oprema, predvsem gasilske cevi.

Pravočasno opominjanje

Starši otrok s Trebnjega in okolice že sedaj opominjajo pristojne organe, naj letos ukrenejo vse, da bodo njihovi otroci v zimskem času imeli zagotovljen red in varen prevoz v mokronoško šolo. Trebanjsko komunalno obrtno podjetje bo moralo poskrbeti za pravočasno pluzenje in posipanje ceste, prevoznik pa bo moral vozilo opremiti tako, da bo nevarnost za nesrečo kar najmanjša.

O VODNEM GOSPODARSTVU TREBANJSKE OBČINE

Kadar je vode ravno prav, prehitro pozabimo na čase suše in povodnji

Podlaga za prihodnji razvoj bo študija o vodnih virih Dolenjske

Ze lausko poletje, še bolj pa letošnjo sušno pomlad so se ljudje zresnili, v Dobrniški in Temeniški dolini ter okolici je zmanjkalo pitne vode, ogroženo je bilo normalno življenje prebivalcev. Cisto obrnjeno je bilo decembra 1966, ko je bilo vode preveč. Razbrzdana Mirna je naredila milijonsko škodo. To da kaj prehitro pozabimo na nevarnosti in se premalo zavedamo, da je z vodnimi viri treba — gospodariti.

Zakaj premalo pitne vode v Temeniški dolini? Ze naravnost vodovoda Stična — Ponikve so se pošteno učeli. Kraji ob njem so tako hitro napredovali, da sta izvir in vodovodna napeljava že po nekaj letih postala preslaba. Na za hitro naraščajoče potrebe, pri tem pa voda niti ni bila napeljana do Dobrnice, kot je bilo prvotno predvideno.

Okoli Stične in Sentvidca bi se se dala dobiti pitna voda, vendar je treba najprej preučiti, če ne bi bilo bolje in ceneje v spodnji del Temeniške doline napeljati vodo iz Mirenske doline, kjer so vodni viri mnogo obilnejši. To dokazuje letos zgrajeni mirenski vodovod, pa tudi mokronoški vodovod še dodatno ni povsem izkoriščen.

Kot naročeno je zato prišlo do preučevanja vodnih virov Dolenjske, kar bo v prihodnjem letu dokončalo ljubljanska podjetje Projekt — nizke gradnje. Prav to de-

lo bo podlaga za usmerjanje vodnega gospodarstva v prihodnjih letih.

Kako pa je z regulacijo vodotokov? Lani je bil narejen in potrjen načrt postopne regulacije Mirne in Temenice do 1973. leta, vendar se bo delo zavleklo, če podjetja ne bodo prispevala svojega deleža, kar je osnova za denarno pomoč republiškega vodnega sklada. Se ta mesec bodo zato predstavniki občine potrkali na vrata vseh tistih delovnih organizacij, ki so s plačilom v zaostanku.

Da bi usmerjala razvoj vodnega gospodarstva, je občinska skupščina na zadnji seji sprejela tudi nekatere sklepe: natančno je treba preučiti možnosti za preskrbo z vodo v prihodnosti, zaščititi nekatere vodne vire, krajevnim skupnostim pomagati pri gradnjah vodovodov in drugih tovrstnih naprav, izvajati predpise o gospodarjenju z vodnimi viri ter predpise o ribištvu. Vodopreskrboval-

ne naprave je treba primerno vzdrževati, v predvidenem času pa nujno izvesti tudi regulacijo Mirne in Temenice ter zgraditi čistilne naprave, kar zahtevajo mnoge gospodarske koristi.

M. L.

Posojila le na podlagi javnega razpisa

Letos ustanovljeni sklad Jozeta Siaka-Silva, katerega namen je s posojili pomagati revnejšim, toda nadarjenim dijakom in študentom pri šolanju, ima že statut, ki ga je na zadnji seji potrdila tudi občinska skupščina. V njem je natanko določeno delovanje sklada ter zahteve, ki jih mora izpolnjevati prosilec, da dobi posojilo. Določeno je

tudi, da v primeru, če ima dijak ali študent odlične šolske uspeh, denarja ni treba vračati, če pa le razred izdejal s prav dobrim uspehom, mora vrniti le polovico posojenega zneska. Upravni odbor sklada, ki ga vodi Janez Gartner, je sprejel tudi letošnji finančni načrt ter namenil 11.000 novih dinarjev za posojila.

S 5. SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZK V TREBNJEM

„Nas, manjše, očitno podcenjujejo“

Občinska konferenca ZK predlagala za predsednika CK ZKJ tov. Tita — V predlogu za najvišja vodstva ZK je Dolenjska premalo zastopana

28. septembra je bila v Trebnjem 5. seja občinske konference ZK, na kateri sta razen članov konference bila tudi član CK ZKS Ivo Janžekovič in sekretar medobčinskega sveta ZK Ludvik Golob.

Po poročilu sekretarja občinskega komiteja ZK Romana Ogrina o političnem delovanju med ljudmi po avgustovskih dogodkih na Češko-slovaškem, so v daljši razpravi ugotovili, da je bilo veliko narejenega, da občani pravilno razlagajo bistvo in vzroke oboježenega posredovanja velike sile in da bi bili pripravljene braniti našo domovino.

Na dnevnem redu je bilo

tudi izvajanje smernic izvršnega komiteja CK ZKJ. Na seji so bili udeleženci seznanjeni s konkretnimi ukrepi, ki bodo odpravljali družbene deformacije, na katere so opozarjali državljani in najvišja vodstva. Posebej so se na seji zadržali pri Tovarni šivalnih strojev na Mirni, ka-

tere položaj se je delno izboljšal, osebni dohodki zaposlenih pa so daleč pod republiškim povprečjem in znašajo povprečno le okoli 500 dinarjev.

Trebanjska konferenca ZK je, tako kot že v drugih, predlagala, naj bi bil tov. Tito tudi v prihodnje predsednik CK ZKJ. Več govornikov pa ni soglašalo s predlogom za članje CK in stalne konference ZK, po katerem bi imela vsa Dolenjska le 5 zastopnikov od skupno 169 v vsej Sloveniji. Po mnenju članov konference republiška vodstva podcenjujejo pomen dela manjših občinskih organizacij, to pa se je izkazalo tudi pri predlogih članov za najvišja partijska vodstva.

M. L.

Prihodnjic obširneje o zadrugi

Občinska skupščina je 2. oktobra občinskemu skladu skupnih rezerv dovolila pri Dolenjski banki in hranilnici najeti 140.000 din posojila. Ta denar bo posojen KZ Trebnje namensko za plačilo letnih obveznosti, ki izvirajo iz posojila republiškega rezervnega sklada ob izgubi pred tremi leti. Ko so odborniki glasovali za ta sklep, je bilo tudi povedano, da bo stanje kmetijske zadruge ter njena prihodnost na dnevnem redu prihodnje seje skupščine.

Izredno malo divjih zajcev

Lovišča na območju trebanjske občine in okolice verjetno še nikoli niso bila tako prazna divjih zajcev, tako že nekaj let ugotavljajo lovci. Nekateri predstavniki lovskih druženj menijo, da bi bilo treba izdelati študijo o vzrokih redčenja te divjadi ter načrt, kako jo znova doseglj normalni stanje. Ponekod so že spomnili razmišljali, da bi nakupili divje zajce ter jih spustili v lovišča, vendar je ta način precej drag, saj stane en zajec nič manj kot 900 novih dinarjev.

DROBNE IZ MOKRONOGA

● Cesta okrog telovadnega doma je v skrajno slabem stanju, kot menda še ni bila nikoli. Vsa je v luknjah in miakah, ne usmilila pa se je niti komunalno podjetje Trebnje niti krajevna skupnost Mokronog. Oba se je morda oteptala, in nihče je niso vzeli v osrbo.

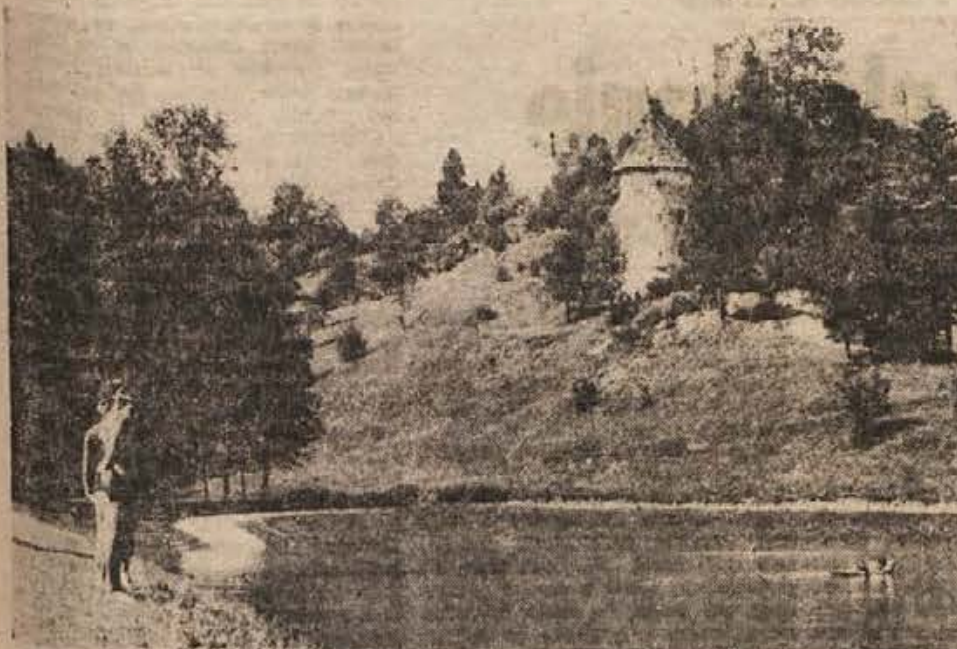
● Po tigu se je raspaša navada, da nekateri občani silvajo odpadlo vodo na cesto ali pa v bližnje občestne jarko, mimoidoči pa se ostrajo, od kod smrad.

● Našemu sedanjemu peku bo s koncem leta potekla pogodba in bo prenehal s poslovanjem, kar je že res zadnji čas. Zeja je, da pekarijo prezame človek, ki se bo za obrat zanimal, da ne bo tako kot sedaj, ko največkrat že pred osmo uro zmanjka kruha in peč.

va. Dostikrat je kruh neslan, drugič zopet presojen ali začinjen. Zaradi tega so potrošniki s pekarin večkrat nezadovoljni.

● Zadnji čas sta umrli dve stari tržanki, in sicer 85-letna Alojzija Lavrič, bivša organizatorica, in Tona Tratar, ki je bila stara nad 80 let.

● Kakor vsi tako je bil tudi občni odbor Društva upokoencev slabo obiskan. Zanimivo je, da največji upokojenec z večjimi pokojninami sploh niso člani društva in njegove vzajemne samopomoči. Izvoljena sta bila z majhnimi spremembami dosedanjí upravni in nadzorni odbor. Sklenjeno je bilo meseca februarja sklicati članski sestanek, na katerem bi se pogovorili o skupnem izletu, ki ga to društvo ni še nikoli priridilo.

Mirna je letošnje poletje dobila ribnik in kopalnišče, kar tudi spada k vodnemu gospodarstvu, pomeni pa še lep prispevek k prizadevanjem za razvoj turizma in samega kraja. (Foto: Legan)

TREBANJSKE NOVICE

Razstava likovnikov amaterjev

Nagrajeni gasilci

Ob 90-letnici Gasilskega društva Kočevje so gasilske enote in gasilci prejeli več odlikovanj.

Z gasilskim odlikovanjem 1. stopnje Gasilske zveze Slovenije so bili odlikovani: Gasilsko društvo Kočevje, Karel Mrvar (Stara cerkev), Franc Artač (Kočevje) in Janez Hočevar (Stara cerkev).

Z gasilskim odlikovanjem druge stopnje: France Volf (Vas-Fara) in Franc Per (Kočevje).

Z gasilskim odlikovanjem tretje stopnje: Janez Vidervol (Stara cerkev), Alojz Partar (Podpreska), Ivan Potisek, Boris Leskošek in France Opaka (vsi Kočevje), Matija Letig (Vas-Fara) in Jože Levstik (Ložine).

Diplome gasilske zveze Jugoslavije so prejeli vsi člani desetine PGD Kočevje in PGD Stara cerkev, ki so si letos na zveznem tekmovanju priborili 16. mesto v državi: Valter Deržek, Karel Mrvar, Ivan Potisek, Janez Vidervol, Boris Leskošek, Jože Klun, Jože Stopar, Dane Puc, Franc Koncilija in Janez Usenik.

Diplome Gasilskega društva Videž pri Slovenski Bistrici so bile podeljene: desetini PGD Kočevje, ki je zasedla 3. mesto na prijateljskem tekmovanju v Videžu, in desetini Stara cerkev.

57 novih v ZK

V kočevski občini je bilo letos sprejetih v ZK 57 novih članov, med njimi 39 mladih, ki še niso dopolnili 25 let. V osnovni organizaciji ITAS so jih sprejeli 9, v KGP 4, v LHK 1, v KTK 2, na Rudniku 8, v Tekstilni 6, na Podgorskem terenu 5, Cankarjevem 1, Livoldu 3, Predgradu 1, Stari cerkvi 1; v aktivih: osnovna šola 2, Trgo-promet, Kovinar, Zidar in Banika po ena in na gimnaziji 10 dijakov. Ostale osnovne organizacije in aktivni so za sprejem novih članov napravili manj ali celo nič. Čeprav jim je občinska konferenca poslala priporočilo, naj sodelujejo v ZK čimveč mladih neposrednih proizvajalcev in ostalih.

Obrambne priprave

O nalogah družbeno-političnih in strokovnih organizacij v zvezi z obrambnimi pripravami je pred kratkim razpravljala posebni koordinacijski odbor pri občinski konferenci SZDL. Na tem sestanku so se pogovorili predvsem, kaj naj bi napravile posamezne organizacije za boljše obrambno pripravljenost občanov. Tako bodo posebne zadolžitve dobili: občinski odbor ZZB NOV in komisija za rezervne oficirje in podoficirje, občinska konferenca SZDL, Jugoslovanska ljudska armada, občinski komite zveze mladine, občinski odbor RK, občinski odbor Ljudske tehnike z različni klubi, Delavska univerza, telesno-vzgojne organizacije in občinska gasilska zveza.

Uspel tihi alarm

Drugi tihi alarm v Strugah je zelo uspel. Gasilci so bili zelo hitri, pa tudi vsa predvidena dela so uspešno opravili. Poročali smo že, da prvi alarm v Strugah ni uspel. Takrat je namreč zatajila električna sirena, z ročno sireno pa niso mogli sklicati vseh gasilcev z obsežnega struškega območja. Pri drugem poskusnem alarmu so torej struški gasilci slabi vis, ki ga je komisija dobila pri prvem preizkusu v celoti opravili.

Potem ko človek zadosti najosnovnejšim življenjskim potrebam, ko se mu ni treba nenehno boriti za vsakdanji kruh, začuti, da mu kljub vsemu še nekaj manjka, začuti praznino v svojem sicer zadovoljnim vsakdanjku. To je tisto, čemur pravimo vsakdanja duhovna hrana, brez katere nihče ne more dalj časa. Predaja se ji v prvih trenutkih po opravljenem delu, bodisi ob lepi knjiži, pred televizorjem, v gledališču, po kapljah arkačje duhovne bogastva likovne ali katere druge umetnosti.

Mnogim je to premalo. Tudi sami se poskušajo in bolj ali manj uspevajo v svojem nepopustljivem hontanju ustvariti nekaj lepega, če že za druge ne, pa vsaj v lastno zadovoljstvo.

V vsaki skupnosti je vrsta ljudi, ki se nepoklicno, sebi v zadovoljstvo ukvarjajo z lepim. Znamo jih poznati, saj navadno nimajo mesta v galerijah, na razstavah in le tu in tam spomarno drobno njihovega dela, zvezo za njihov obstoj.

Hvalevredna je pobuda nekaterih kočevskih likovnikov — amaterjev, da prikazuje del svojega umetniškega snovanja na skupni razstavi, ki so jo uspešno povezali s praznovanjem občinskega praznika in 25-letnice Kočevskega zborna. V Domu telesne kulture je v pravičnem taktu konec septembra in v začetku oktobra razstav-

ljalo 32 avtorjev 109 del. Avtorji in njihova dela imajo kaj malo skupnega, razen velike ljubezni do lepote, do spontanega umetniškega snovanja. Tudi jih ne bi mogli imenovati največ, ker so pristni amaterji, njihova starost je razpeta med 17 in skoraj 85 let, področje, od koder zajemajo inspiracije, je izredno široko in raznovrstno, v svojem delu pa uporabljajo vse materiale razen kama, od lesa in platna prek gline in slame do melapana.

Težko bi se odločili, koga bi postavili na prvo mesto, saj je vsak po svoje zanimiv in zasluži posebno pozornost, tako najstarejši Josip Jarm iz Oslinice s svojimi razpeli: Viktor Kobola z motivi iz narave, ki jih je znal tako lepo občutiti v sicer mrtvem lesu, v katerem je izkoristil vsak, tudi najmanjši detajl; Matija Glad z luknjami ali pa Jože Adamič s umetelno izdelanimi nočnimi svetilkami, psiho ali tihotilji in pejsaži iz slame. Nemogoče je tudi govoriti o kakršnihkoli stilnih posebnostih, čeprav bi v slikah Janeza Cerncača že lahko zasledili modernistične odtenke. Gravičeva Novaka (Optimist, Konec dober — vse dobro, Dober prijatelj) pa izražajo globoko filozofsko vsebino, po drugi strani pa je Nace Vidrih čisto preprost, razumljiv izpovedovalec ljubezni do narave. Posebno pozornost zasluži tudi Za-

larjeva lovska koča; izdelana je do potankosti in bi jo prej uvrstili med ročne spretnosti kot med umetniška pričevanja.

Ne gre torej za umetnost v najširšem pomenu, prej za odkrito izpoved ljubezni do nje. To pa potrjuje tudi misel o kateri smo že velikokrat dvomili, da umetnost čivi bolj ali manj intenzivno v mnogih naših delovalih ljudeh, kar je pravzaprav tudi njen najvišji namen.

Razstava sama je pokazala, kakor je dejal ob otvoritvi Dožidar Jakac, predvsem to, kaj in koliko kdo zmore in zna lepota povedati.

F. Grivec

Zbor IX. brigade

Pred staro osnovno šolo v Kočevju, kjer je bila 12. septembra 1943 ustanovljena IX. brigada, so se 3. oktobra letos, se pravi po 25 letih, spet zbrali preživeli borci te brigade, ki ima v kočevski občini dominico. Nad 140 nekdanjih borcev je pozdravil v imenu občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij sekretar občinske konference ZK Stane Lavrič. Zbrane borce, ki so se borili po vseh krajih kočevske občine, so pozdravili tudi predstavniki brigade, med njimi Mile Cubrič, nekdanji komandant brigade.

Za enotne priznavalnine

Posebni občinski odlok določa, da lahko dobe priznavalnino le borci, ki nimajo nad 200 dni mesečnega dohodka na člena družine. Zdaj pa je občinska skupščina pooblastila komisijo za borce, da lahko daje v izjemnih primerih (slabo socialno in zdravstveno stanje borcev) priznavalnino tudi borcem, ki imajo na družinskega člana do 250 dni mesečnih dohodkov. Občinska skupščina, se je zavzela še za enotne priznavalnine v republiku, za nadaljnje kreditiranje kmetov borcev v zvezi z obnovo stanovanj in za to, da bi bili učevalci stalnih priznavalnin ter socialnih podpor, ki jih podeljuje občinska skupščina, zavarovani enako kot vsi ostali zavarovanci.

Delegati za kongres

Na peti redni seji občinske konference ZK Kočevje so izvolili za delegata 9. kongresa ZKJ Bruna Cigliča, uslužbenca pri ZIDARJU. Na 3. redni seji pa so bili izvoljeni za delegate VI. kongresa ZKS: Dušan Figar, delavec pri RUDNIKU; inženir Tone Vrvišar (LHK); Alojz Petek, traktorist pri KGP; Stane Lavrič, sekretar komiteja občinske konference ZK; Rudi Lavrič, delavec pri AVTU; Anica Mihelič, predmetna učiteljica na osnovni šoli v Kočevju, in Andrej Četinški Lev, narodni heroj.

Oprostitev davka

Občinska skupščina Kočevje je sklenila v nekaterih primerih delovne organizacije oprostiti plačevanja prispevka od sredstev skladov skupne porabe. Tako ne bodo delovne organizacije več plačevale tega prispevka od denarja, ki ga namenljajo za kolektivne malice, in od denarja, ki ga namenljajo kot dotacijo društvom in družbeno-političnim organizacijam.

Gibanje prebivalstva

V mesecu septembru se je na območju matičnega urada Kočevje rodila ena deklica, poročilo se je 5 parov. Umrli so: Anton Poje, upokojenec iz Novih Lazov 21, star 68 let; Franc Hočevar, lovski čuvaj s Poloma 9, star 40 let; Miroslav Jutnič, upokojenec iz Kočevja, Trg svobode 8/a, star 62 let, in Jože Bayček, kmetovalec iz Brega pri Kočevju 26, star 70 let.

Izguba hitro porasla

Zdravstveni dom Kočevje-Ribnica je v juliju in avgustu izgubo iz prvega polletja skoraj potrojil — Obiskal ga bo revizor SDK

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje, ki je bila 26. septembra, so razpravljali o gospodarjenju v prvi polovici leta, sprejeli 5-odstotno časovno omejitev izplačil iz proračuna, razpravljali o gospodarjenju v zdravstvenem domu in o poročilu komisije za zadeve borcev, sprejeli predlog odloka o parcialnem načrtu za Rožno ulico in sprejeli ali zavrnili še nekatere predloge odlokov.

Ko so razpravljali o gospodarjenju v zdravstvenem domu Kočevje-Ribnica, so ugotovili, da ima 163.000 din izgube (računamo po plača-

ni realizaciji). Zato so odborniki sprejeli več priporočil samostojnim organom zdravstvenega doma in predlagali, naj zdravstveni dom takoj obišče revizor ter ugotovi vzroke primanjkljaja.

Izguba iz prvega polletja je v juliju in avgustu hitro narasla in se v teh dveh mesecih v primerjavi s prvo polovico leta potrojila.

Zdravstveni delavci so navedli predvsem naslednje vzroke za izgubo: zavod za socialno zavarovanje ne prizna vse amortizacije; ni urejeno financiranje kmetijskih zavarovancev; zobozdravstvenih storitev so opravili precej manj, kot predvideva plan; občinska skupščina ni poravnala stroškov za preventivno službo (vendar občinska skupščina v zameno za to odplačuje na leto 24.000 din amuitet za zdravstveni dom) in da imajo na plačilih ni listi še nekatere ljudi, katerih delovna mesta bodo v prihodnjem letu ukinili.

Šeškovi nagrajenci

Letos so bile ob občinskem prazniku v Kočevju prvič podeljene Šeškove nagrade. Za življenjsko delo so bili nagrajeni Andrej Arko, Peter Sobar in Nada Vroček. Nagrade jim je na slovesnosti v avli osnovne šole podelil predsednik občinske skupščine Miro Hegler. Podelitvi nagrad je prisostvovalo več kulturnih in javnih delavcev, ob tej priložnosti pa je bil izveden tudi krajši kulturni program. V imenu nagrajencev se je za nagrade zahvalil Andrej Arko.

Te nagrade bodo odslej podeljevali vsako leto najzslušnejšim kulturnim, javnim in drugim delavcem v občini.

DROBNE IZ KOČEVJA

MLADI KADILCI so kaj iznajdljivi. Prav priročno so jim visoke skladowne bukovihi drvi pri drvarnicah za hotelom. Tu je njihov salon za kajenje, ki se ga posteljujejo tencei na poti v šolo in je solje. Pravi krpko vlečejo kar v skupinah, ker si prihranijo vžigalce, če si prišlejo izkraj. Dobro bi bilo, da bi jim tu in tam stari preobrnili žepa. Za kajenje so pa res ti fantiči še prezeleni in premladi, saj so še osnovnošolci!

KOSTANJARJI SO ŽE POSTAVILI BARAKE. Na novo preplekana stoji pred mostom in že se je pričelo obratovanje. Jeseni je tu in kostanjarška sezona se je začela. Ker so to prvi čevli, prodaja kar dobro sveto. Dobro bi pa bilo, da bi bil v bližini barake zaboj za lučine in papir, da ne bi bilo po pločnikih vse nastlano.

DANES SVEZE KR-VAVICE. Vabijo napisi na oknih gostinskih lokalov. Tudi to je znak, da smo stopili že v jesen. Ne samo polni, temveč tudi krvavi so zanesljivo znamenja, da

homo kmalu sopes obkleti svinje. Gostje radi hodijo na krvavice posebno tja, kjer jih gostinci sami izdelujejo.

OGRAJA OKOLI NEK-DANJE VRTNARJE ob sprehajališču v Gaj je bila sidana kot okrasna ograja. V minulih dneh ni doje nočen so se neznanici ločili tudi tega zidu. Iz njega rujejo lepa klesane kamne in jih nosijo verjetno na svoja zasebna gradbišča ali pa jih prodajajo. To vandalsko delo opravljajo nemoteno. Zid je že dobro oskrbljen in bo postal kmalu spomenik naše sramote in dokaz za zelo plesko pojmovanje družbenega lastništva.

BREZOVA METLA je ta ledeno dobro peša po mestnih ulicah. Marsikaj so spravili v red in bilo bi prav, da bi ta lepa navada ostala tudi v bodoče, ne samo pred občinskim praznikom. Je še tako: eni čistijo za tešte denarje, drugi pa smetijo kar za stonj.

MANJŠI VLONI se zadnje čase tako pogosto pomavljajo, da bo treba nekaj ukreniti. Mogoče so pa res nekateri predeli mesta premalo osvetljeni in nudijo tako priliko za vromilec. Gaj je sicer lepo sprehajališče, ponoči pa je nerazsvetljen in prikladem za vse mogoče. V bife stalno vlamljajo. Dobro bi bilo tu in tam pregledati stalne nočne obiskovalce klopic.

Najlepši vrtovi in hiše

Komisija za izvedbo tekmovanja za najlepše urejene vrtove in okrasitev fasad s cvetjem v Kočevju je zaključila svoje delo in prisodila nagrade naslednjim:

Prvo nagrado v znesku 300 din Domu telesne kulture, in sicer za skrbno urejeno in negovano okolje, za lepo okrasitev fasade z lončnicami, kakor tudi za vzorno z zelenjem in lončnicami opremljeno notranjost, ki je stalno odprta javnosti.

Drugo nagrado v znesku 200 din družini inž. Dušana Orazma na Trgu svobode za vzorno urejeno in skrbno negovano trato na prostoru med hišo in obrežjem Rinže.

Tretjo nagrado v znesku 100 din hišnemu svetu Kolo-dvorske ulice 2 za vzorno okrasitev cestne fasade z lončnicami in vzdrževanje čistoče na zelenici pred stanovanjsko hišo.

Tretjo nagrado v znesku 100 din hišnemu svetu Kolo-dvorske ulice 11 za vzorno okrasitev cestne fasade z lončnicami in s cveticami bogato okrašeno trato pred stanovanjsko hišo.

Razen teh nagrad je komisija prisodila še vrsto plaket kiparja Staneta Jarma za vzorno urejeno okolje oziroma okrasitev fasad z lončnicami.

Pri svojem delu je komisija imela zelo težko stališče, kako razdeliti omejeno število nagrad, za katere je imela najmanj 40 kandidatov. Zato se je odločila, da bo ostalim poslala posebno pismo priznanja.

Nadalje je komisija ugotovila, da je v mnogih stanovanjskih blokih več posameznikov, ki so pokazali veliko smisla in volje za okrasitev pročelja. Na žalost pa sosednji stanovalec s

svojo brezbriznostjo kvarijo splošni videz pročelja kot celote. V bodoče bo potrebno več sodelovanja med stanovalci, kot se je že pokazalo koristno v Koldvorski ulici 2 in 11.

Komisija je tudi ugotovila, da bi bilo potrebno več strokovne pomoči na tem področju in predlaga Turističnemu društvu, naj v svojem okviru ustanovi hortikulturno sekcijo, ki bi sodelovala s centralo v Ljubljani, od koder bi dobivala potrebno pomoč.

Inž. Knafelje

Pod svojim klobukom — svoj gospod...

Svečano razpoloženje. Mogočna parada gasilskega orođa in motornih gasilskih brigad je pokazala lep napredek v obrambi proti požarom.

Spoj vseh gasilskih čet pred slavnostno tribuno so opravili strumno. Poravnane so bile čete in godba je zaygrala himno...

Mnogo gledalcev je hitro poslušalo s klobuki na glavi in cigaretami v ustih. Vedno smo poslušali himno spoštljivo in razoglavi. Mogoče bodo te vrstice v bodoče le gantje liste, ki so imeli v žedeh klobuke nabite do ušes, ko so se gasilski praporji nagibali v pozdrav hitmi ob praznovanju 90-letnice gasilskega društva Kočevje.

Pa brez zamere. —ko

Poslanec na deželi

Na sestankih krajevnih organizacij SZDL v Banji Loki in Fari je republiški poslanec Drago Benčina seznanil občane z zadnjimi mednarodnimi dogodki, z delom in programom republiške skupščine in predvidenimi spremembami zvezne ustave. Ljudje so se zelo zanimali za mednarodne dogodke in za priprave vojne. Strinjali so se tudi z ope-no in ukrepi vodstev v zvezi mednarodnimi dogodki in obrambnimi pripravami. V obeh krajih so občani ponovno poudarili, da je treba čimprej modernizirati cesto Kočevje-Delnice in elektrificirati še tistih nekaj vasi, ki še nimajo elektrike.

Kulturne prireditve

Občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Kočevju je napravil program kulturnih prireditev do novega leta. Poleg koncerta Invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane in razstave B. Jakca v počastitev občinskega praznika bodo v naslednjih mesecih še tele prireditve: v likovnem salonu bodo še tri razstave, folklorna skupina »France Marolt« bo gostovala konec novembra ali v začetku decembra, Mladinsko gledališče iz Ljubljane pa pred novim letom z igrico Plešoi odliček (za mladi- no ob dedku Mrazu). V tem času, verjetno v drugi polovici bo gostovala ljubljanska Drama še s Shakespeareovim Hamletom. Za te prireditve bo občinski svet ZKPO dobil od republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti 985.000 S din, prav toliko pa jih bodo zbrali sami.

Kam hodijo može?

Nekatere žene se pritožujejo, da hodijo može po-zno domov, pogosto pridejo šele zjutraj, tik pred službo. Žene trdijo, da umes ni nezvestoba, ampak da hodijo može na hazardiranje v dobro znane lokale, kjer dopuščajo knartanje. Žene se čudijo, da odgovorni organi to dopuščajo. Ali je zabavno in moralno, če oberiš svojega tovarisa do suhega, da si mora še denar izposojevati, če hoče plačati dolg soigratelem? Žene vedo kje može kvartajo, vendar se boje moč in ne prijavljajo hazarderskih igralnic.

Nevarni jašek

Ob Reški cesti v Kočevju pri podjetju ITAS je že več mesecev odkrit betonski jašek, skozi katerega teče voda. Kljub raznim obljubam, da ga bodo kmalu zaprli in uredili njegovo okolico, ni narejeno nič. Odkriti jašek ne kazi samo okolja, ampak je tudi nevaren, posebno otrokom, ponoči pa tudi odraslim. V neposredni bližini je stara šola, zato bi bilo prav, da bi pristojna je poskrbeli, da bo jašek čimprej pokrit.

Komunisti morajo biti bolj delovni

Več poudarka krajevni samoupravi - Za delegata 9. kongresa so izvolili Marka Bulca

Na zadnji občinski konferenci ZK v Ribnici, katere se je udeležila in sodelovala v razpravi tudi članica CK ZKS Cvetka Žnidaršičeva, je dala največji poudarek delu komunistov pri izpolnjevanju smernic 9. seje CK ZK v občini.

Na konferenci je bilo poudarjeno, da je treba spoznavati vzroke in pojave subjektivnega zaostajanja v komunizmu. Znano je, da se zanašajo vloga skupščine stanovalcev, nezadovoljiv je sestav hišnih svetov. To ima za posledico, da stanovalci usmerjajo vso kritiko izključno na stanovanjsko komunalno podjetje. Premalo je tudi poudarjena prisotnost občine pri programiranju stanovanjsko komunalnega gospodarstva turističnega razvoja itd.

Pri odstranjevanju deformacij v našem družbenem življenju bodo morali komunisti v bodoče več storiti, tako tisti, ki delajo v občinskih organih SZDL in sindikatih, kot tudi komunisti, ki delajo v sindikalnih podružnicah v delovnih organizacijah in krajevnih organizacijah SZDL. Vsi ti organi naj bi v čim krajšem času sprejeli konkretne programe dela na tem področju. Pokazati bodo mo-

rali več samoiniciative, ne pa čakati na direktive od zunaj.

Konferenca je posvetila precej časa razpravi o krajevni samoupravi. Diskutanti so na eni strani dokazovali, da imajo krajevne skupnosti premalo sredstev za svoje delovanje, na drugi strani pa smo slišali, da daje občinska skupščina znatna sredstva za komunalne namene (javna razsvetljava, urejevanje cest itd), kar je treba, ko govorimo o prispevkih občinske skupščine krajevnim skupnostim, upoštevati. Dotacijo krajevnim skupnostim pa bo občina nakazala v oktobru ali novembru. Ko so razpravljali o vlogi KS, so ugotovili, da bo moral koordinacijski odbor svetov krajevnih skupnosti igrati večjo vlogo. Ni dovolj, da sklicuje občinska posvetovanja s predsedniki krajevnih skupnosti. Ta odbor bi se moral čutili tudi kot realizator sklepov in priporočil zbora volivcev, svetov krajevnih skupnosti in občinske skupščine.

Na konferenci so bili mnenja, da zahteva utrjevanje samoupravnih odnosov pri gospodarjenju s stanovanjskimi stavbami posebno pozornost. Potrebnost je čimprej dočiniti odgovorne organe in posamez-

nike za delo skupščine in stanovalcev ter hišnih svetov. V to je treba pritegniti tudi za zainteresirane krajevne skupnosti.

Ko so razpravljali o vsebinski obrambi, so ugotovili, naj bi vseljidska obramba in vseljidska vojna zajeli celotno družbo. Razumljivo, je da je mogoče to zamisel realizirati edino na podlagi politične enotnosti delovnih ljudi, narodov in narodnosti, njihove visoke morale. V ljudi mora prodrati zavest, da resnična moč naše armade lahko pride do veljave samo v okviru celovitega koncepta narodne obrambe.

V razpravi so se dotaknili tudi drugih vprašanj, tako dela sindikatov in njihovih nalog, ki jih imajo trenutno na programu, dejavnosti SZDL, sprejemanju novih članov v organizacijo ZK itd. Bili so mnenja, da je sprejem novih članov v ZK nuja. S pritokom novih članov bo treba povečati tudi aktivnost posameznih organizacij in vseh članov ZK. Akcija za sprejem novih članov se je začela.

Za delegata, ki bo zastopal ribniške komuniste na 9. kongresu ZKJ, so izvolili inž. Marka Bulca. Razpravljali so tudi o predlogu IK OK ZKS o kandidatih za vodstvene organe ZKJ in ZKJ. Nazadnje so razpravljali o nekaterih organizacijskih zadevah in med drugim sprejeli sklep o izključitvi nekaterih neaktivnih članov, ki ne sodelujejo, da bi se nadalje ostali v vrstah ZK.

Davek od davka

»Tudi država neupravičeno bogati« je dejal Dušan Čihal iz Ribnice

Ko smo po Ribnici spraševali o primerih neupravičenega bogatenja, je uslužbenec KZ Ribnica Dušan Čihal med drugim dejal:

— Tudi država neupravičeno bogati, saj morajo naši izdelovalci gajb plačevati celo davek od davka. Za les, ki ga gajbar kupi ali da sežagati na žagi (izjema je le, če les sežagajo doma), gajbar že plača davek. Enako ga je že plačal za žeblje, splehke in za nabavljeno orodje ter stroje. Ko pa gajbo proda, mora spet plačati 12-odstotni davek (7

odstotkov republiškega) od celotne vrednosti gajbe. Bruto iztrži izdelovalec za gajbo okoli 4,00 din, od tega zneska plača nad 0,55 din davka. Po moje bi moral gajbar plačati davek le od vrednosti svojega dela, ki ga vračuna v vrednost gajbe, se pravi od 1,50 din; medtem ko davka in materiala in obrabe orodja ter strojev, kar znaša pri gajbi okoli 3,00 din, ne bi moral ponovno plačati. Tako namreč plačuje davek od davka. Po mojih računih bi moral gajbar plačati od gajbe le 0,18 din davka in ne nad 0,55 din. Se pravi, da skupnost neupravičeno zasluži pri gajbi nekaj nad 0,37 din, kar pomeni pri 1000 gajbah vrednost ene obleke.

J. P.

O delitvi še ni soglasja

Lani zguba, letos dobiček - Pred volitvami v skupščino komunalne skupnosti

Smo sredi priprav za volitve novih članov v skupščino komunalne skupnosti. Tudi v naših dveh občinah bomo predlagali in izvolili v organ skupnosti najbolj razgledane ljudi, ki se spoznajo na te zadeve in bodo znali zastopati pravice zavarovancev.

Ljubljanska skupščina komunalne skupnosti ima petindvedeset članov, ki so v pretekli mandatu dobi opravili veliko delo. Naj se spomnimo le razprav ob reorganizaciji zdravstvene službe. Letos so se samoupravni organi ukvarjali in se še z delitvenimi razmerji, po katerih naj bi delili sredstva, namenjena za potrebe zdravstva in za potrebe izven zdravstva (nadomestila in drugi stroški). Osnovno delitveno razmerje je že vsa leta nazaj sporno. Postavlja se tudi vprašanje delitvenega razmerja za tisti del sredstev, ki odpadejo izključno na zdravstveno službo.

co novih članov v skupščino komunalne skupnosti. Tudi v naših dveh občinah bomo predlagali in izvolili v organ skupnosti najbolj razgledane ljudi, ki se spoznajo na te zadeve in bodo znali zastopati pravice zavarovancev.

K. O.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretežni ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

krompir	0,80	0,85
svete zelje	0,70	0,70
kislo zelje	1,85	2,00
hizol		
v aržu	4,70 in 5,20	4,00
čebula	2,20	1,70
česen	10,70	10,00
solata	2,20	2,50
paradižnik	2,20	2,50
paprika	2,20	1,80
korjenje	1,60	2,00
peščilj	2,10	—
pesa	1,15	1,80
cvetata	—	3,00
kumare	—	2,50
jabolka	1,80 in 2,00	1,40 do 2,00
bruske	2,00 in 2,70	2,20
limone	7,20	7,00
banane	6,20	6,20
prozje	2,20 in 3,15	3,00
kostanj	1,60	2,50 in 3,50
jajca (kos)	0,67	0,70

Prijave za gledališče

Slovensko narodno gledališče — Opera in balet, razpisuje za leto 1968-69 abonma, in sicer za sedem predstav ob sobotah oziroma nedeljah. Ob sobotah se začne predstava ob 19., ob nedeljah pa ob 15. uri. Cene abonmajev so zelo ugodne, saj stane abonma 28,00 do 73,50 din in ga je mogoče plačati v več obrokih.

Za ribniško območje sprejemajo prijave v pisarni SZDL v Ribnici.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ ■ ■ NA ZADNI VAJI GASILSKIH DRUŠTEV in civilne zaštite v ribniški občini so ugotovili, da so gasilci dosti bolj pripravljani za naloge v zvezi s ubranbo človeka pred morbitnimi nesrečami kot pripadniki civilne zaštite. Gasilcem pa primanjkuje še nekatera oprema (mreže).

■ ■ ■ V SOLAH v ribniški občini so imeli za solsko malico dobiček tudi mleko v prahu. Zaloge tega mleka so v glavnem porabile in tako morajo kole kupovati pravo mleko, ki pa je dražje.

■ ■ ■ NEBAVNI OBRACUN GRADNJE VODOVODA v Sušjah je pokazal, da je odbor opravil letos veliko dela. Vsa leta namaj je v nekaterih vaseh, ki spadajo pod ta vodovod, zmanjkovalo vode. S strokovno pomočjo izvedencev iz Kočevja, ki se raz-

Čudna brezposemst...

KBHL v Ljubljani je pred kratkim razpisala lepo število prostih delovnih mest: za direktorja direktorije plačil, prometa s tujino, pa za 64 ekonomistov, pravnikov in komercialistov in se za 30 začetnikov—pripravnikov. Prijavilo pa se je: 17 kandidatov z visoko izobrazbo za delovna mesta ekonomistov, pravnikov in komercialistov (medtem ko je kruha za 64 takih strokovnjakov!), na mesta 30 pripravnikov—začetnikov pa je prišlo le troje prošelj kandidatov z visoko izobrazbo! Res je banka dobila tudi 50 prijav kandidatov s srednjo šolo — vse to pa kaže obzreposemst v vrstah mlade inteligence v dokaj drugačni luči, kot pa se o tem vprašanju rado govori in piše.

Volitve v svet zavarovancev

Kakor v ostalih občinah, tako je tudi v ribniški v teku akcija za izvedbo volitev v svet za varovancev, ki v naši občini šteje 21 članov. Šest članov bo sedaj izpadlo in bodo izvolili nove. Po enega člana bodo volili: v kmetijski zadrugi Ribnica, v poslovalnici TP »JELKA« na Hribu v Loškem potoku, v PLETILNICI v Sodražici, obratu INLES v Loškem potoku, OPEKARNI in zasebni obrtniki.

Dosedanji svet zavarovancev, kateremu je predsedoval zelo delavni predsednik Stane Košir iz INLES Ribnica, je v mejah možnosti uspešno opravljal svoje dolžnosti. Priprani smo, da bodo delovni kolektivi, v katerih bodo volili nove člane v svet zavarovancev, izbrali najboljšo. Volitve bodo v tem mesecu. Pri izvedbi volitev bodo podružnice.

Štafeta v Ribnici

V sredo, 2. oktobra so pripravili v Ribnici lep sprejem štafeti, ki je nosila pozdrave udeležencem proslave kočevskega zbora odposlancev. Ob sprejemu je sprejela članica mladinskega komiteja ZMS Ribnica M. Zibertova. V Ribnici je štafeta tudi prenočila. V četrtek, 3. oktobra, je bilo ob 7.30 na trgu v Ribnici zborovanje, na katerem je govoril sekretar občinske konference SZDL Dušan Lavrič. Po krajši slovesnosti so nosilec štafete ob ploskanju številnih gledalcev nadaljevali pot proti Kočevju. Ribnica je bila za to priložnost okrašana z zastavami in v prazničnem razpoloženju.

OB 110. OBLETNICI PRVE PARNE ŽAGE NA KRANJSKEM

Zavidljiv jubilej INLES

V obratih INLES v Ribnici in Loškem potoku bodo 15. in 16. novembra praznovali več jubilejev

Pred kratkim se je sestel odbor za proslavo jubilejev v delovni organizaciji INLES Ribnica. V tem kolektivu bodo namreč letos praznovali 110-letnico prve parne žage na tedanjem Kranjskem, ki je začela delati 1858 v Loškem potoku, kjer je sedanjí obrat INLES.

Razen tega bodo praznovali hkrati 20-letnico socialističnega specializiranega lesnega podjetja v Ribnici, se pravi sedanjega INLES, in nekatere druge jubileje.

Na sestanku odbora so že sklenili, da bodo imeli slavnost 15. in 16. novembra. letos. Praznovanja se bodo začela s svečano sejo centralnih sa-

moupravnih organov, ki bo predvidoma v Loškem potoku, končala pa z zborom samoupravljavcev kolektiva INLES in s podelitvijo ravnih priznanj članom, ki so že 20 let in več v kolektivu.

Seveda bo vmes še več drugih prireditev, razen tega bo nekaj dni pred praznovanjem izšla slavnostna številka »Naše vezje, glasila de onega kolektiva INLES.

Odbor tudi predlaga, naj bi bila sobota, 16. novembra, za člane kolektiva INLES dela naša akcija ne sme sprepreči v gonjo proti obrtnikom.

Na eni naših naslednjih partijskih konferenc bomo položaj na tem področju podrobno analizirali in do teh zadev zavzeli politična stališča.

Najprej na resetu gostilničarji

Od uprave za dohodke občinske skupščine Ribnica je doslej javni tožilec Alojz Petek dobil le zapisnike (ne prijave) o pregledu poslovnih knjig gostilničarjev.

— Iz teh zapisnikov je razvidno — nam je povedal tožilec — da so nekateri gostilničarji prikazali manjši promet, kot so ga v resnici imeli. Postopek bo

Ne vračai zemlje!

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Ribnica je na zadnji seji razpravljalo o kmetijstvu v občini. V občini sta dve kmetijski organizaciji: KZ Ribnica in KZ Loški potok. Prva se je bavila z živinorejo in z njo naredila krepko izgubo, druga pa se je poleg svoje osnovne dejavnosti ukvarjala tudi s trgovino z lesom in je na boljšem. Občinski sindikalni svet je mnenja, naj KZ Ribnica kljub trenutni težki situaciji ne vrača zemlje prejšnjim lastnikom, s tem bi si namreč spodrežala korenine za delo na posestvu. Priprani smo, da se bodo razmere na trgu z živino uredile. Kako naj bi se združila ukvarjala z živinorejo, če pa ne bi imela svojih obdelovalnih površin ter travnikov?

rih organizacijah: v enem gre za poverbo, v drugem pa za zlorabo položaja iz koristiljublja. Razen tega nam je poslala prijavo v zvezi s poverbo tudi neka družbena organizacija. V vseh primerih gre za kaznivih dejanj, storjena v delovnih organizacijah. Ena prijava je iz ribniške občine, dve pa iz kočevske.

V ribniški občini so torej sklenili ukreniti vse, da v bodoče ne bi prihajalo do neupravičenega bogatenja, utaje davkov, nepravilne porabe oziroma celo prisvajanja družbenega denarja in podobnih nepravilnosti. Vse kaže tudi, da bo, oziroma je že prenehal za te primere veljati pregovor »Vrana vrani ne izkljuje očki. Vsi pošteni občani želijo pristojnim organom pri delu veliko uspeha in da bo delo opravljeno pošteno in premišljeno, se pravi, da ne bi uprizarjali slova na čarovnice oziroma preganjali in sumničili vseh, tudi nočnih obrtnikov in ostalih občanov.

JOŽE PRIMC

Vrana vrani ne izkljuje oči

(Nadaljevanje in konec)

Ne bo lova na čarovnice

Sekretar občinske konference ZK Ribnica Danilo Mohar pa nam je o ukrepih na političnem področju v zvezi z utajo davkov, neupravičenim bogatenjem itd. dejal:

— O teh zadevah so razpravljale že vse naše krajevne organizacije. Člani ZK so na sestankih opozorili, naj te zadeve preučimo realno, brez zaletavosti in naj ne uprizarjamo slova na čarovnice. V naši občini namreč doslej nismo na tem področju odkrili večjih nepravilnosti, pač pa le nekaj manjših primerov. Res pa je bilo med ljudmi precej govorjenja o bogatenju, utaji davkov in podobnem, vendar ko smo govorice preverili, običajno od njih ni ostalo dosti.

Sedanje naše ugotovitve

so pokazale, da bo treba v občini izboljšati davčno in inšpekcijsko službo; da bo treba z davki bolj obremeniti obrtnike, ki zaposlujejo tujo delovno silo in da se naša akcija ne sme sprepreči v gonjo proti obrtnikom.

Na eni naših naslednjih partijskih konferenc bomo položaj na tem področju podrobno analizirali in do teh zadev zavzeli politična stališča.

uvaden zoper vse tiste, ki so očitno nameravali utajiti plačila prometnega davka.

Doslej sem dva primera odstopil okrožnemu javnemu tožilstvu, ker znaša utaja davka po dosedanjih ugotovitvah nad 10.000 din (novih). Naslednjih 12 gostilničarjev se bo verjetno moralo zagovarjati zaradi utaje davkov pred občinskim sodiščem v Kočevju, 7 gostilničarjev pa bo naše tožilstvo predlagalo v kaznovanje zato, ker niso v redu vodili poslovnih knjig. Vse te prijave smo dobili v zadnjih 2 do 3 mesecih.

— Ste v tem obdobju dobili še kakšne druge prijave v zvezi z neupravičenim bogatenjem, ki jih niso posredovali občinski organi?

— Smo v dveh primerih sta prijavila dva občana, eden izmed njih se je podpisal, drugi pa ne. Oba primera sta se zgodila v delo-

Referendum v „ZORI“ uspel!

Pred dnevi se je kolektiv lesnopredelovalne industrije ZORA v Črnomlju na referendumu izreklo, za priključitev k novomeški tovarni IMV. Glede na izid referenduma je to prvi kolektiv v črnomljski občini, ki je s 100 odst. uspehom izvedel referendum. V ocelotnem podjetju ZORA je 320 zaposlenih, od teh jih je na referendumu glasovalo 212. Kar 204 članov kolektiva se je izreklo za priključitev k IMV, 7 jih je bilo proti, 1 glasovnica pa je bila neveljavna. V semiskem obratu ZORE pa je glasoval ves kolektiv in vsi do zdajnjega so bili za IMV.

V ponedeljek je bil napovedan tudi referendum v tovarni IMV vendar do zaključka redakcije za izid še nismo mogli izvedeti.

Letos še 100 krvodajalcev

Občinski odbor RK Črnomelj mora po planu zbrati na svojem področju do konca leta še 100 prostovoljnih krvodajalcev za potrebe transfuzijske postaje v Novem mestu. Tako bodo organizirali še tri ekipne akcije: prva bo 15. oktobra, druga 12. novembra in tretja 10. decembra. Krvodajalce odpeljejo v Novo mesto s posebnim avtobusom in jih spet pripeljejo v Črnomelj okoli 13. ure. Vsem, ki stanejo izven mesta, zagotovijo tudi prevoz do doma.

Občane prosijo, naj se čimprej in v čim večjem številu prijavijo za sodelovanje v akciji humanosti.

Zakaj odhajajo v tujino?

Letos je že več kot 50 kvalificiranih občanov iz črnomljske občine zaprosilo za odhod na delo v tujino, kar se bo v domačem gospodarstvu gotovo poznalo. Občinski komite ZKS je sklenil po delovnih organizacijah zbrati podatke in ugotoviti, zakaj ljudje odhajajo na tuje in ali jih tja res vleče samo boljši zaslužek.

Kmalu otvoritev elektrike na Smuku

Okoli 20.000 din bo semiška tovarna ISKRA prispevala za napeljavo elektrike na Smuk, kjer je znana turistična in lovsko kočja. Z deli so že začeli. Računajo, da bo na Smuku zasvetila elektrika že konec oktobra, medtem ko bodo spomladi z deležem podjetja Elektro nadaljevali elektrifikacijo hiš in zidanic nad tovarno.

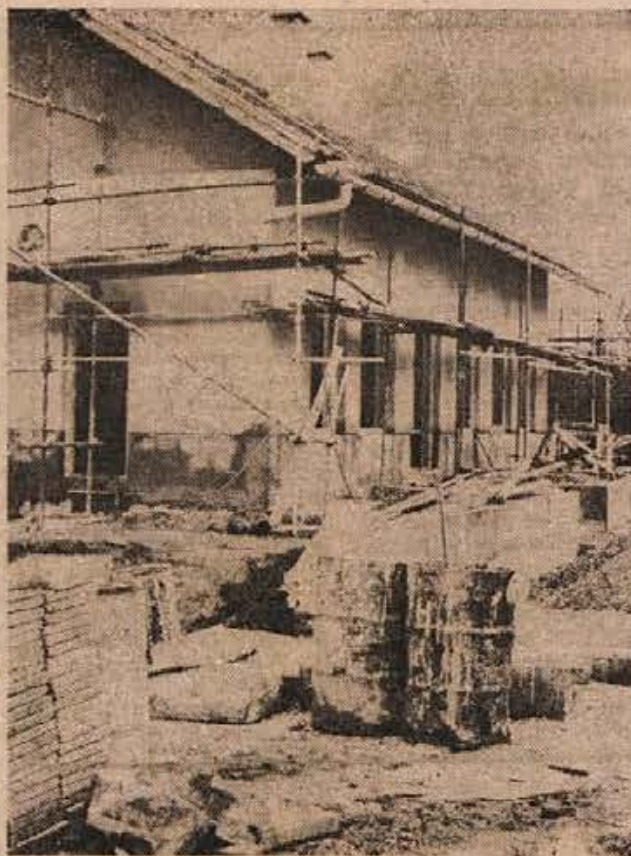
ČRNO MALJSKI DROBIR

PEČEN KOSTANJ, ki je prava jesenska poslastica, gre tudi v Črnomlju dobro v denar. Letos je Kostanj v Beli Krajini zelo lepo obrodil. V drugih krajih so Kostanjarji pekli to doboto še več kot teden dni, v Črnomlju pa si je Adam Abdulbaki postavil svojo peč šele ta teden. Ker peče zares lep kostanj, mu tudi kupcev ne manjka.

MATURANTI ČRNO MALJSKE GIMNAZIJE so se pred kratkim zadovoljni vrnili s petdnevnega letnega po Hrvatski, Bosni in Dalmaciji. S prireditelji s Miniatore, podaj mi krilca, s katero so sodelovali tudi na naslednji za Zupančičevo nagrado, so zbrali okrog 3000 din in jim za izlet ni bilo treba priskrbeti večje vsote iz svojih žepov.

DELAVCI ELEKTRE so te dni smonjali vse pregorele žarnice na omrežju javne razsvetljave. Ker je manjkalo še veliko žarnic, se je krajevna skupnost odločila, da javno razsvetljavo uredi, nekateri občani pa se zdaj sprašujejo, zakaj gorijo celine svetilke tudi podnevi.

SINDIKALNE ORGANIZACIJE morajo do 20. decembra organizirati občne zbornice v vsaj občini.

KZ Črnomelj ima v Gribljah svojo trgovino. Ker so prostori tesni in nesodobni, gradijo v vasi novo trgovsko hišo. Lokal bo predvidoma čez mesec dni odprt. (Foto: R. Bačar)

Načrt razvoja do leta 1975!

Nova misel: ali ne bi kazalo združiti kmetijstvo in še kaj v vsej dolenski regiji?

Pred kratkim je bila v Črnomlju seja komisije za družbenoekonomski razvoj in ekonomsko politiko, ki deluje pri občinski konferenci ZKS. Na dnevnem redu so bile teze o idejno-političnih osnovah za izdelavo programa družbenoekonomskega razvoja Slovenije, obenem pa so govorili tudi o ekonomskem razvoju domače občine.

Komisija v svojih sklepih predlaga občinski skupščini, naj čimprej izdela program ekonomskega razvoja gospodarstva, terciarnih dejavnosti, družbenih služb in obrti vsaj za obdobje do leta 1975. Razen tega so predlagali ustanovitev sklada za kreditiranje študentov pri občinski skupščini in da bi o tezah razpravljali tudi v delovnih organizacijah s posebnim poudarkom na hitrejšem združevanju gospodarstva. Hkrati s tem pa bi morali v kolektivih obravnavati tudi standard in kadrovske probleme.

Ko so razmišljali o možnostih združitve zadruga s trgovino in prehransko industrijo, je prevladala misel, da

bi moral del akumulacije, ki jo ustvarjajo te panoge, služiti za razvoj in hitrejši napredek kmetijstva. Ob teh vprašanjih pa se je članom komisije ponudila še nova misel: ali ne bi kazalo združiti kmetijstvo v vsej dolenski regiji, kasneje pa mu priključiti še trgovino in prehransko industrijo? Smatrali so za potrebno, da bi o tem predlogu razpravljali tudi medobčinski svet Zveze komunistov.

31 sprejeti v Zvezo komunistov

Do konca septembra je bilo na področju črnomljske občine na novo sprejetih v Zvezo komunistov 31 mlajših ljudi, medtem ko je bilo zaradi nedelavnosti in neplačevanja članarine izbrisanih 13 članstva 7 ljudi.

Za trojčke že 3.515 din

V zadnjih dveh tednih se je zbirka za Hudorovčeve trojčke iz Lokev pri Črnomlju precej povečala. Razen darovalcev, ki smo jih že navedli, so v tem času prispevali še trije občani, ki ne želijo biti imenovani. Darovali so 10, 30 in 40 din. Z Muljave je nekdo poslal 50 din, Ida Vrčinar iz Gorice pri Sevnici je darovala 42,55 din, neznanec iz Grosupljega pa 100 din.

Razen posameznikov so za belokranjske trojčke darovali po 100 din še: ekspozitura Kreditne banke in hranilnice Črnomelj, občinski komite ZKS, občinska konferenca SZDL in občinski sindikalni svet. Podjetje BEGRAD je nakazalo 230 din, občinska skupščina pa 500 din. Vsega se je na knjižici, ki jo hrani socialna delavka, nabralo že 3.515 din.

Bralcem sporočamo, da so trojčke ponovno poslali v ljubljansko bolnišnico zaradi obolenosti v zvezi s prehrano. V kratkem pridejo domov.

ZDRAV OTROK JE SREČA DRUŽINE, KAJ PA BOLAN?

Za posebno šolo moramo dobiti denar

Predstavniki občin Metlika in Črnomelj menijo, da mora Bela krajina dobiti posebno šolo za telesno in duševno motene otroke

Pred kratkim sta obe belokranjski občini sklicali v Črnomlju posvet o problematiki otrok, motenih v duševnem in telesnem razvoju, ter s tem v zvezi razpravljali o ustanovitvi posebne šole na domačem področju.

Imenovali so poseben odbor, ki bo proučil lokacijo, kadrovske in materialne vprašanje, obenem pa je bilo sklenjeno, naj bi šola začela delati v šolskem letu 1970/71. Začetek bi bil lahko skromen, nato pa bi posebno šolo postopoma razvijali.

Beli krajini je taka šola

nujno potrebna, kar so na posvetu podkrepili z več podatki. Prosvetni delavci se vsako leto znova srečujejo z dejstvom, da mnogo otrok konča obvezno šolanje že v 3. ali 4. razredu, dlje pa se ne morejo preriniti, zato jim je pot v poklice zaprta. V rednih osemletkah nekateri otroci ne morejo uspevati, medtem ko bi posebno šolo lahko končali in se kasneje usposobili za poklice in samostojno preživljanje.

Črnomaljska občina je že leta 1964 začela kategorizirati otroke. Doslej je posebna eki-

komajakov že za 114 otrok ugotovila, kolikšna je njihove prizadetosti in v kakšne šole sodijo. Leta 1965 so veliko otrok poslali v posebne šole v Tolmin, Kamno gorico in v Celje, medtem ko najbližja novomeška posebna šola zaradi zasedenosti ne more sprejeti belokranjskih otrok.

Trenutno je v posebnih šolah 37 otrok v območju občine Črnomelj, v zavodu za govorno in slušno prizadete v Ljubljani jih je 6, v zavodu za slepo mladino I in v zavodu za invalidsko mladino v Kamniku I. Najmanj je bilo do zdaj narejenega za te prizadete otroke, ker je zanje bivanje v zavodih najdražje. Še 11 takih otrok čaka doma.

Metliška občina je v preteklih letih kategorizirala le 23 otrok, od teh jih je 16 v posebnih šolah. V obeh belokranjskih občinah je po nepolnih podatkih še okoli 100 otrok, ki bi jih morali kategorizirati.

Na posvetu so se za ustanovitev domače posebne šole resno zavzeli in tudi izjavili, da je treba za te namene dobiti denar, čeprav je stiska v občinskih proračunih še tako velika.

Bo asfalt tudi do viniške šole?

Asfaltni trak na cesti Črnomelj-Vinica se je te dni spet močno podaljšal. Cesta bo asfaltirana še pred predviden rokom. Asfaltirati je treba le še odsek ceste v dolžini 100 m do mosia na Vinici in nekajkrat daljši odsek ceste med Hrastom in Drenovcem. Viničani trdno upajo, da bo še letos asfaltirana tudi cesta do viniške osnovne šole, saj bi to močno pomagalo nadaljnemu turističnemu razvoju kraja.

„Že leto dni posojamo divan“

Socialistična zveza v Starem trgu si prizadeva urediti krajevne razmere v zdravstvu

Marko Režek, predsednik krajevne organizacije SZDL v Starem trgu, je pred kratkim povedal:

— Naša organizacija bo na zahtevo občanov skušala še pred zimo urediti krajevne razmere v zdravstvu. V Stari trg prihaja vsakih 14 dni zdravniška iz Črnomlja. Ljudje jo imajo radi, niso pa zadovoljni s prostori, v katerih splošna ambulanta posluje. V

ščani smo za ambulanto pripravili poskati boljše prostore, želimo pa tudi, da bi zdravstveni dom poskrbel za stalno lezišče, potrebno za zdravniške preglede.

Skrbijo pa nas tudi govorice, da bo v sosednjem Predgrađu, ki je sicer na kočevskem področju, ukinjena stalna bolnišniška in bališka služba. Predgrajska bolnišnica je bila tudi našim ljudem na uslugo, če je bil kdo potreben prve pomoči, dajala je injekcije itd. V primeru nezgode mora imeti človek takojšnjo pomoč in ne more čakati na prevoz v 17 km oddaljeni Črnomelj. Posebno v zimskem času, ko so ceste večkrat neprevozne, takega tveganja ne moremo dovoliti.

Ker smo že nekajkrat o tem govorili na sestankih in prosili tudi Zdravstveni dom v Črnomlju, naj zadevo uredi, a naših prošelj niso upoštevali, smo tokrat odločeni nastopiti malo ostreje.

Marko Režek, predsednik SZDL iz Starega trga

šoli imajo na razpolago le skromno in neprimerno sobo, v kateri ni nobenega ležišča. Že večkrat se je zgodilo, da so za bolnika potrebovali divan, nakar smo ga iskali po vasi. Enkrat ali dvakrat ga ljudje že posodijo, a ker to posojanje traja že vse leto, menimo, da ne more trajati v nedogled. Va-

Iz Starega trga

Letos je bila v vasi turistična dejavnost mnogo bolj skromna kot prejšnje leto. Tujca, ki bi v Prelošju nekaj časa ostal, letos niso imeli, pač pa se je na starotrskem področju zadrževalo nekaj domačinov, ki so prišli na obisk iz Amerike. Poleti je bilo napovedanih nekaj ribičev iz Nemčije, vendar jih doslej še ni bilo.

Nad s'abo cesto od Starega trga do Črnomlja se pritožuje vsak, kdor je po njej že vozil. Ljudje menijo, da bi bila cesta, s katere vsak naliv sproti odnaša gramoz, mnogo boljje oskrbovana, če bi na njej cestarji stalno delali in ne le občasno kot sedaj. Samo v tistih dneh, kadar jih pošljejo delat na to cesto, ne morejo delati čudežev, če si še tako prizadevajo.

Spominu skladatelja ANTONA LAVRINA

Belokranjsko muzejsko društvo v Metliki vas vabi, da se udeležite

SPOMINSKEGA VEČERA SKLADATELJA ANTONA LAVRINA

(1908—1965)

ki bo v soboto, 12. oktobra, ob 20. uri v Domu ljudske prosvete v Črnomlju.

O življenju in delu pokojnega Belokranjca bo govoril profesor Janez Bitenc, sodelovali pa bodo še mladinski pevski zbor osnovne šole in semiški oktet pod vodstvom Franca Zupančiča ter pianist profesor Andrej Jarc.

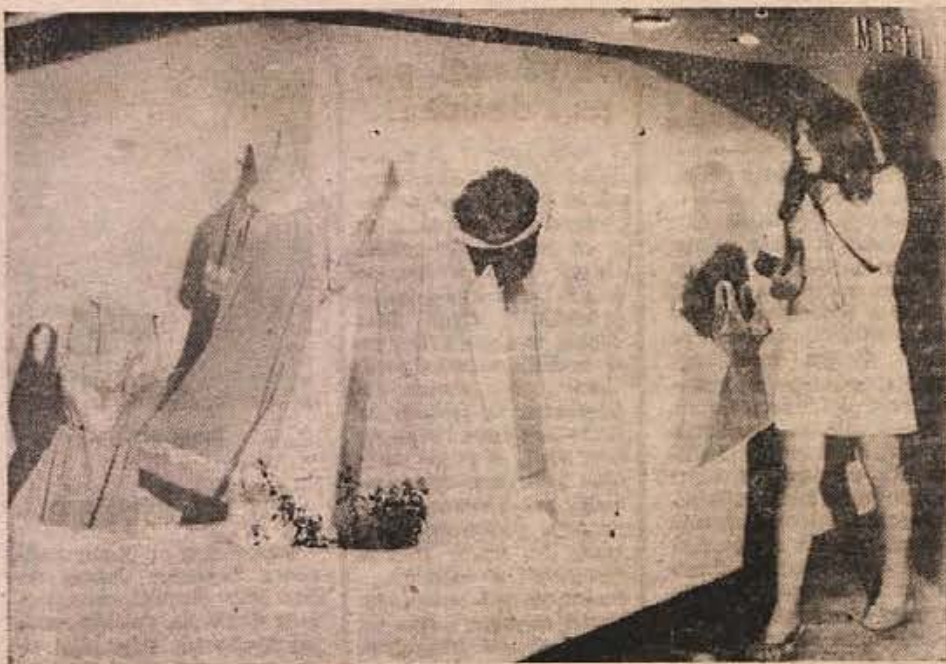
Hkrati vabimo Belokranjce, da se udeležijo tudi ODKRITJA SPOMINSKE PLOŠČE pokojnemu skladatelju, ki bo v nedeljo, 13. oktobra, ob 11. uri dopoldne na njegovi rojstni hiši na Vinjem vrhu pri Semiču.

„Deletekstil“ ČRNO MELJ

V razprodajo smo prejeli kvalitetne kamgarne po tovarniško znižanih cenah (do 50 odstotkov) ter nove pošiljke moške, ženske in otroške konfekcije po izredno znižanih cenah.

Izkoristite priložnost!

NOVICE
črnomaljske komune

Letos razstavljeni izdelki tovarne BETI na Zagrebškem velesejmu. (Foto: Mirko Vesel)

DOBREGA BLAGA NI TEŽKO PRODATI

Septembra je BETI dosegla rekord

Na letošnjem velesejmu je bilo za izdelke tovarne BETI veliko zanimanja – Septembra je tovarna dosegla tudi rekordno prodajo

Jesenski zagrebški velesejem je metliški trikotniški industriji vrget za 9 milijonov dinarjev pogodb, kar je precej več, kot je bilo sklenjenih na sejmu lani. Tako domači kot tudi tuji kupci so se posebno zanimali za izdelke iz velurja, kjer posebno na domačem trgu BETI nima konkurence. Prav tako so kupci naročali v večjih količinah nove modele kombinez, okrašenih z aplikacijami, izdelke iz helance in novega mako bombaža.

Pevci pod okriljem tovarne BETI

V tovarni BETI razmišljajo o ustanovitvi moškega pevkega zbora ali mešanega zbora in tamburške skupine. Pripravljani so tudi kupiti več tamburic, samo da bi zaživelo kulturno življenje v tovarni. Za sodelovanje v pevskem zboru je že zdaj veliko zanimanja. V zboru, ki bo sicer deloval pod okriljem tovarne BETI, bodo peki tudi člani kolektiva Novoteks in drugih.

Precej novih pogodb je bilo sklenjenih s Švico, Nemčijo in Italijo, mnogi pa so zaenkrat naročili le kolekcije izdelkov, medtem ko bodo naročila šele sledila.

September pa je bil za tovarniški kolektiv tudi sicer ugoden, kar zadeva prodajo blaga. Ta mesec so prodali za okoli 6.500.000 din blaga, kar je mnogo več, kot znaša s planom predvidena mesečna prodaja (4.700.000 din). S tolikšno prodajo je tovarna dosegla rekord v času obstoja.

Za letošnjo jesensko-zimsko sezono je proizvodnja že vsa prodana. Naročilo je toliko, da izdelki sploh ne gredo v skladišče, temveč jih se toplo odpošiljajo naročnikom.

Ornambe vredna je še novost v proizvodnji: začeli so izdelovati žensko perilo iz finega mako bombaža. Tovarna je pred kratkim uvozila najmodnejši stroj za pletenje te tkanine in zaenkrat je v vsej Jugoslaviji edina, ki ima tak stroj.

Kaj je bilo narejenega?

Odbornik Videtič je na zadnji seji občinske skupščine metlika predlagal, naj bo v gradivu, ki ga dobivajo odborniki za seje, redna priloga: pregled izvršenih sklepov. Svoj čas so odborniki tak pregled že dobivali, zadnje čase pa so v skupščinski pisarni to navado opustili, a jo ljudje pogrešajo.

Lahko bi mu kdo rekel: hvala!

Anton Govednik je rešil bencinsko črpalko

Bilo je v ponedeljek, 16. septembra, okoli 9.30. Na bencinsko črpalko sredi Metlike je pripeljal fičo. Ko je dežurni uslužbenec Anton Govednik vanj nataknil gorivo, je iz avtomobilskega rezervoarja naenkrat bruhal ogenj, prav tako je začelo goreti v pipi, iz katere točijo bencin.

Tako so povedale priče, ki se jih je v trenutku nezgode nekaj nabralo. Rekli so še, da se je samo prisebnosti uslužbenca na črpalki zahvaliti, da ni prišlo do katastrofe.

Kako je bil ogenj premagan, pa nam je kasneje povedal Anton Govednik:

— Na srečo nisem izgubil glave. Čeprav je bila vneta tudi moja službena modra obleka, sem v trenutku skočil po minimax aparat in začel gasiti. Ni dolgo trajalo,

ko sem ogenj ukrotil in si odjahnil. Ustrašil sem se pa! Storil sem samo svojo dolžnost, saj se to ni zgodilo prvič. Ze pred dve letoma se je na podoben način vnel moped. Tudi takrat sem ogenj pogasil z minimaxom.

— Ali ste bili pri zadnjem gašenju kaj poškodovani?

— Niti ne. Opalilo mi je samo obrvi in dlake na rokah, kaj hujšega pa ni bilo. Saj sploh nismo klicali gasilcev.

— Kaj bi bilo, če ne bi vi tako naglo ukrepali?

— Nima smisla o tem razmišljati, je skromno dejal.

In vendar! Čeprav je Anton Govednik storil samo svojo dolžnost, kakor pravi sam, mu vseeno lahko rečemo vsaj: Hvala, tovariš!

R. B.

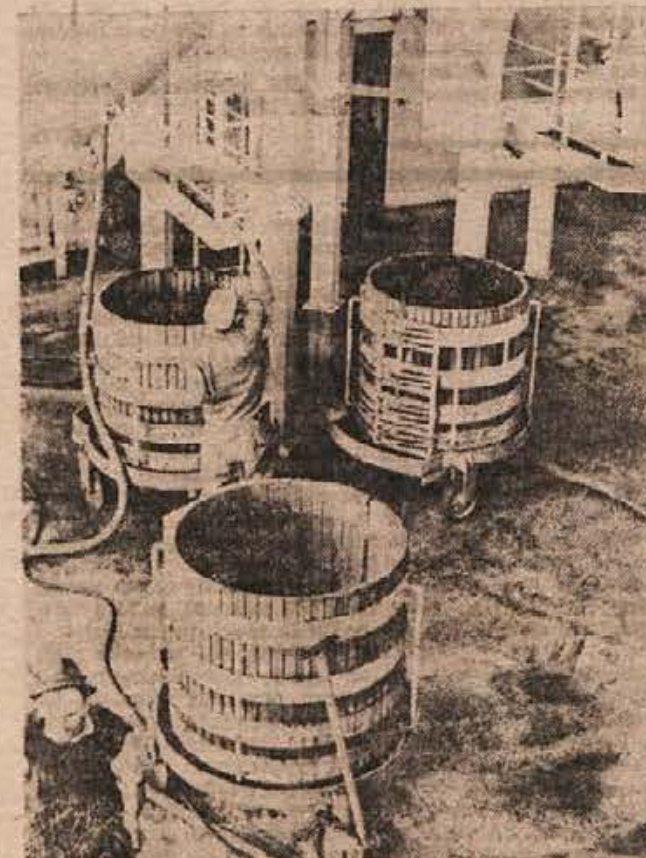

Anton Govednik nam je pokazal, iz katere bencinske pipe se je pokazal ogenj. (Foto: R. Bačar)

VINA BELOKRANJCEM LETOS NE BO MANJKALO

V vinski kleti so stroji prvič zabrnili

V najmodnejše urejeni metliški vinski kleti so letos prvič začeli predelovati grozdje – Prvovrstna črnina privablja kupce!

V metliški vinski kleti v dneh, ko so stroji iz grozdja delali mošt. Ljudje so v glavnem potrebni le za kontrolo, medtem ko vse delo opravijo stroji sami. (Foto: R. Bačar)

Ze deset dni brnijo stroji v metliški vinski kleti, ki je pred letom dni dobila najmodnejšo opremo za predelavo grozdja. Kmetijska zadruga Metlika, kamor vinska klet spada, je potrgala grozdje na lastnih vinogradih, precej pa ga je odkupila tudi na Hrvaškem, kjer sadijo iste vrste modro frankinjo.

Grozdje pripeljejo s kamioni pred stavbo, ga vsujejo v žleb, nato pa samo potuje po robkalniku v zbirni bazen in od tam po ceveh v velike rezervoarje. Drozga se sama meša, delno prevre, tropine stroj odmetava in stiska, mošt pa se odteka v cisterne v kleti.

Na dan predelajo okoli 30 ton grozdja. Pri vsem delovnem procesu pa je zaposleno le stalna ekipa 10 ljudi. Te dni sicer delajo noč in dan, vendar vse opravijo sami.

Inž. Julij Nemančič, vodja vinske kleti, je povedal: Za kvaliteto vin odgovorjam jaz. Zaradi znanih vremenskih razmer ima grozdje letos okoli 2 odst. manj sladkorja, vino bo malo manj močno, a ga ne bomo nič popravljali, ker si prav s kvaliteto pridobivamo kupce.

Trdim, da so naši stroji zmožni delati boljše črnino kot pa v predelavi na klasični način, v lesenih kadeh. Ne-

kateri strokovnjaki so imeli pomisleke, da se naš sistem predelave, ki je edini v državi, ne bo obnesel, vendar ni tako. Izkazalo se je, da lahko v dvakrat krajšem času kot je pri klasični predelavi, pridelamo kvalitetno vino.

Ker pa smo se letos prvič lotili predelave na strojih, ki niso bili preizkušeni, so v obratu ves čas navzoči monterji podjetja GOSTOL iz Nove Gorice. To podjetje nam je stroje dobavilo. Tu in tam prihaja do manjših zastojev, vendar jih strokovnjaki zelo hitro odpravijo.

V naši kleti imamo dve vrsti črnega vina: eno je rdeče, neke vrste belokranjski oviček s okoli 10 gradi, ter močnejše vino, metliško črnino. Cena je ista, vendar je po-

Nekatere ceste dobijo asfalt

Do občinskega praznika, ki ga Metlika praznuje konec novembra, nameravajo v mestu asfaltirati nekaj cest. Tako bo asfaltno prevleko dobila Cankarjeva cesta, nadaljevali bodo z asfaltiranjem Vinogradniške ceste, razen tega pa bo asfaltiran tudi prostor pred metliško osemletko. Dela, ki jih je prevzelo novomeško Cestno podjetje, bodo veljala okoli 300.000 din.

metliški črnini pri nas več povpraševanja. Trenutno prodajamo portugalko na debečo po 4 din liter, staro belo vino po 3 din in staro črnino po 3,80 din. Verjetno črna cena se znižala, ker je konkurenca na vinskem trgu vedno večja. Kljub temu ugotavljamo, da si čedalje več velikih trgovskih in gostinskih podjetij s pogodbami zagotavlja dobavo vin iz naše kleti.

SPREHOD PO METLIKI

OBČINSKA GASILSKA ZVEZA v Metliki je pred kratkim poslala vsem gasilskim društvom v Beli krajini okoliščico, naj zbere stare gasilske predmete, za stave, odklopanja, diplome, fotografije gasilcev, društvenih nastopov, požarov, arhivski material ritalom naj bi prihodnje leto organizirali Raustavo z omenjenim materialom Belokranjski muzej v okviru stoletnice metliškega gasilskega društva.

LETOS SO VSE PROSTORE v posloju metliške občinske skupščine okusno prebelili in na novo preplekali vrata in okna. Pred štirinajstimi dnevi pa so po hodniku v pritličju in v prvem nadstropju položili še vinas ploščice.

DELAJSKI SVET V BETI je sklenil, da bodo ostale delavnice in uslužbenec imeli mesečno dve prosti soboti: prvo in drugo soboto v mesecu.

TURISTIČNA PISARNA V METLIKI ima doslej pri zasebnih registriranih 25 letišč. Medtem ko lani turistično društvo ni od-

Sestanki ZK po vsej občini

Člani občinskega komiteja ZKS Metlika so pretekli teden obiskovali krajevne organizacije Zvoze komunistov na terenu ter pojasnjevali mednarodni položaj in stališče Jugoslavije do teh vprašanj. Taki sestanki so bili v Metliki, kamor so prišli tudi komunisti iz bližnje okolice, iz Dršič, Radovice, Grabovca in Rosalnic, v Gradcu in na Suhorju. Še posebej pa so se sestali v Metliki člani ZK iz delovnih organizacij BETI, NOVOTEKS in KOMET.

Obstoj poklicne šole zagotovljen

V Metliki so z zadovoljstvom sprejeli odločitev republiške izobraževalne skupnosti, da bo delno sofinancirala dvoletno poklicno šolo v tovarni BETI, ki deluje kot oddelk Tekstilnega centra Kranj. Ta odločitev je omogočila šoli nadaljnji obstoj, in šolanje mladini, ko iz materialnih ali drugih razlogov ne bi mogla obiskovati šol v drugih mestih. Ceravno je bil vpis opravljen zelo na hitro, ima prvi letnik v letošnjem šolskem letu dovojen učenk. Sprejeli so lahko vse interese. Medtem ko bo republiška TIS prispevala sredstva za teoretični del pouka, pa bo stroške za praktični pouk še naprej nosila tovarna BETI.

Glasbena šola tudi v Metliki

Te dni se bo v Metliki začel pouk na komaj ustanovljenem oddelku glasbene šole Črnomelj. Osemletka je dala na razpolago prostor, kjer se bodo mladi glasbeniki izobraževali. Doslej je prijavljenih že okoli 40 za pouk harmonike, kitare, klavirja in violine. Po 30 din na mesec bodo prispevali učenci, ostale stroške glasbenega oddelka pa bo za letos krila metliška izobraževalna skupnost. V letu 1969 pa bo prispevala občinska skupščina s pomočjo delovnih organizacij.

Pred iztekom prisilne uprave

Cez dva meseca se izteče rok prisilne uprave v suhorskem podjetju LEPIŠ. Kot kažejo podatki SDK, je prisilna uprava dobro delala, natančno poročilo o stanju v podjetju pa bodo predložili odbornikom metliške skupščine. Ob uvedbi prisilne uprave je bilo rešeno, da bo LEPIŠ prevzela novomeška tovarna IMV.

V NOVOTEKSU tudi letos ugodna posojila

V zadnjih letih se je nasele v Bučni vasi močno razširilo. Med novimi naseljenci, ki so si tu že zgradili domove, je tudi mnogo delavcev iz Novoteksa. Tovarna je svojim delavcem doslej dajala posojila pod zelo ugodnimi pogoji, od zasebnikov pa je odkupila tudi večje površine zazidalnih zemljišč in poskrbela za njihovo komunalno ureditev.

Letos je v Novoteksu zaprosilo za posojilo več kot 110 prosilcev. Zadnja leta se je pokazalo, da je zanimanje za nakup stanovanj v stanovanjskih blokih močno upadelo, povečalo pa se je število tistih, ki bi radi gradili zasebne hiše. Letos so 96 prosilcem odobrili že za 850.000 din posojil, vendar so nekoliko nižja kot prejšnja leta. Zaradi velikega števila prošelj so višino posojil znižali na 20.000 din, ki ga delavci dobijo za dobo 20 let z 2-odstotnimi obrestmi.

Predvsem volitve in obramba!

Odgovarja novi predsednik občinske konference SZDL Franc Beg

Tovariš predsednik, s kakšnimi občutki prevzimate predsedniške dolžnosti v občinski konferenci Socialistične zveze? Na predsedniško mesto prihajam z občutkom, da prevzemam kot prvi med enakimi odgovornost za delo Socialistične zveze v novomeški občini. Uspeh mojega dela bo v veliki meri odvisen od pripravljenosti član-

praviti organizacijo Socialistične zveze za izvedbo volitev v predstavnike organe. V sedanjem obdobju ni prav nič manj važno, če ne še celo bolj, politično mobilizirati članstvo za uresničitve nalog, ki jih zahteva vseljenska obramba.

Z enako mero odgovornosti se bo morala Socialistična zveza udeležiti razprav o nekaterih perečih družbenoekonomskih odnosov. Taki vprašanja sta: položaj kmetijstva v narodnem gospodarstvu s posebnim poudarkom na odnos med družbenim in zasebnim kmetijstvom ter mesto osebnega dela s sredstvi v zasebni lastnini z odnosom med družbenim in zasebnim interesom.

In naloge Socialistične zveze ob vsem tem? Čisto gotovo mora Socialistična zveza opravljati tudi druge, rekel bi stalne naloge, ki pa so zapisane v njenem delovnem programu. Te so predvsem: obravnavanje družbeno-političnih vprašanj na vseh področjih družbenega življenja, usmerjanje družbenega razvoja in krepitev samoupravljanja in pospeševanja socialističnih ter demokratičnih odnosov. V okviru teh nalog sodi tudi izpovedovanje mnenj o delu državnih organov, organov samoupravljanja, organizacij in nosilcev javnih funkcij, vključno tudi družbeno kontrolo nad njihovim delom. Poudarim naj, da ima Socialistična zveza posebno nalogo glede mladine. Njena dolžnost je, da ustvari pogoje za vsestransko udeležbo mladine in njenih organizacij v družbenem in političnem življenju.

Ne vikendi, pač pa zidanice...

Trška gora se je v zadnjih letih posejala z vikendicami. Lastniki, ki so si te vikende že zgradili ali pa jih še gradijo, ne kažejo nobene volje za legalizacijo gradenj. Brez dvoma je videz Trške gore že z dosedanjimi gradnjami močno skazen. Interesentov za gradnjo na Trški gori je še vedno veliko. Tisti, ki imajo naravno lokacijsko dokumentacijo pri Stanovanjskem podjetju pod nazivom vikenda, so naziv gradnje spremenili v zidanice... Najbrž jih je k temu spodbudila razprava o tem, da bodo vikendi obdavčeni. Kaj je to zidanica, je sicer dobro znano, toda morda bosta kljub temu ostala volk sit in koza cela...

Janez Sišk

25 let kasneje

Odposlanca Kočevskega zbora 69-letnega Janeza Siška smo obiskali na njegovem domu na Toistem vrhu pri Orehoviči. Odpravil se je na pot kot tedaj pred 25 leti, ko so ga ljudje tega kraja izbrali, da jih zastopa na zasedanju in sodeluje pri rojstvu naše države.

Janeza ni treba posebej predstavljati, saj je daleč naokoli znan revolucionar, eden izmed prvih pobornikov osvobodilne fronte v teh krajih, kasneje tudi znan družbeni delavec, ki je precej vložil za blagor ljudi in kraja, v katerem živi že sedem desetletij.

Drugo jutro ga je čakalo potovanje v Kočevje, pa je kljub temu pristal, da sva kramljala o preteklih letih...

Povedal je: »Imam občutek, da dobro izpolnjujem besede, ki so jih sprejeli v Kočevju. Seveda bi bilo lahko tudi boljše, če bi vsi goreli za isto stvar. Nevidna roka včasih preveč posega tam, kjer ni treba, in pozabi na tiste, ki bi pomoči potrebovali! Za nas pomenita vodovod in telefon veliko, za druge pa nič, ker ga še imajo.« Povprašal sem ga tudi po njegovih željah. Odgovoril je:

»Želim, da bi naše delo nadaljevali mlajši, mi, ki smo nosili na ramenih revolucijo in povojno izgradnjo, ne moremo naprej nositi glavnega bremena. Naloge naj prevzamejo mladi, ki imajo boljše sposobnosti, voljo in več moči.«

Janez ima prav! Saj opravilo predsednika krajevne skupnosti, SZDL, gasilcev in še ne vem česa ni od muh!

Ko sem se poslovil od prijateljnega in zgovornega moža, sem mu zaželel prijetno potovanje in bivanje v Kočevju ter mu zaklical:

»Na evidenca ob 30-letnici leta 1973!«

S. D.

Otroški vrtec do konca leta?

V Straži bi imeli že otroški vrtec, da ni prišlo do zapetijev. Prostori, ki so bili namenjeni za vrtec, so šli za druge namene. Za otroško varstveno ustanovo bodó moral poiskati druga možnost. Občani želijo, da bi odgovorni dejavniki poiskali ustrezne prostore, če ne prej, vsaj do konca leta.

stva in vodstev Socialistične zveze za uresničevanje nalog, ki jih ima ta organizacija.

Omenjate uresničevanje nalog. Za kakšne naloge gre predvsem? Morda bi povedali kaj o teh, ki so pred durmi? Začel bi z najvažnejšo: pri-

Mama, med delom ne skrbi zame!

Tedaj, ko so njihovi starši zaposleni v Novoteksu, se 32 otrok brezskrbno igra - Tovarna krije tudi del vzdrževalnine za varstvo

Tako zatrjujejo zjutraj pred vrtem otroci svojim materam, ki so zaposlene v Novoteksu. Zjutraj prihajajo v vrtec z njimi, popoldne pa se po končanem delu z njimi tudi vračajo. Tovarna Novoteks je bila doslej edina delovna organizacija, ki je dovolj poskrbela za varstvo svojih otrok. Za adaptacijo prostorov je prispevala že nad 20.000 din. Poskrbela pa je tudi za najnujnejše pripomočke in igrače, ki so otrokom potrebni.

Zgodaj zjutraj, še pred šesto uro, odzivijo majhni kletni prostori, v katerih je urenjen vrtec za otroke delavcev, ki delajo v Novoteksu. Še preden so začeli razmišljati o novem delavniku in o vseh neresenih težavah, ki jih bo še pogolobil, so v Novoteksu želeli urediti vprašanje otroškega varstva. Med zaposlenimi delavci, ki prihajajo iz Bršlina in okolice, je skoraj 65 odstotkov žensk, mnoge med njimi pa imajo družine in majhne otroke, ki so potrebni varstva. Ker nekatere druge večje delovne organizacije v Bršlino niso pokazale pravega navdušenja za reševanje tega prepotrebne vprašanja, so v Novoteksu uredili svojo varstveno ustanovo, ki jo obiskuje 32 otrok.

V začetku vzgojno delo v vrtcu ni steklo tako, kot bi moralo. V varstvo je redno prihajalo premalo otrok, kajti nekatere delavke, zlasti tiste, ki prihajajo iz bolj oddaljenih krajev, niso marale otrok voziti zgodaj zjutraj s

seboj. V zadnjih mesecih se je število otrok, ki prihajajo v varstvo, podvojilo. Mesečna vzdrževalnina znaša 130 din, med varovanci, ki ostajajo v vrtcu od 5.30 do 20 ure zvečer, pa je tudi nekaj tujih otrok. Del vzdrževalnine plačuje za otroke svojih delavcev tovarna in jim tako pomaga kriti izdatke za varstvo. Tovarna se je povezala tudi z vzgojnovarstvenim zavodom, ki vodi in nadzoruje varstvo otrok.

Tovarna Novoteks je bila prva novomeška delovna organizacija, ki je pokazala dovolj razumevanja za svoje delavce in njihove družine, in je tako marsikatero zaposleno ženo razbremenila skrbi za varstvo.

Tudi v Bršlino je še mnogo otrok brez varstva. Po ves dan se potikajo po cesti brez nadzorstva, neredko pa zaldejo tudi na dvorišče vrtca

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

in radovedno in z zavistjo opazujejo svoje vrstnike pri igri in delu.

Tekmovanje s cerkvijo

Pravica iz Novega mesta, ki bi morala dobro poznati predpise, je znatno dvignila svojo staro hišo pod cerkvijo na Trški gori. Povisana stavba zdaj zakriva pogled na cerkev z Bučne vasi in na svojevrstni način konkurira cerkvi... Ker spada ta zadeva v pristojnost spomeniškega varstva (cerkven na Trški gori je kulturnozgodovinski spomenik in je kot takšna zaščitena), se je OBS obrnila na ljubljanski Zavod za spomeniško varstvo s prošnjo, naj stvar reši. Z omenjenega zavoda že več kot pol leta ni odgovora, zanimivo pa je, da se je ta isti zavod zelo odločno vmešal in onemogočil gradnjo v Novem mestu na Račovski ter na Dvoru. Preostane nam torej samo to, da ugibamo, če niso v zadevi Trške gore vmeš zveze in poznanstva?

Sreča gre dobro v promet

Glavni zastopnik in 4 podzastopniki Jugoslovanske loterije prodajo v Novem mestu povprečno po 4500 srečk na mesec. S športno napovedjo je povprečno po 6000 din prometa, z igro Loto pa povprečno po 1000 din prometa na mesec. Novomeščani se sreči ne odrekajo rudi, to je videti tudi iz prometa, ki se pri prodaji srečk stalno povečuje. Res pa je tudi to: lepo je kupiti srečko in upati na milijonski zadenek, še zlasti, če te bodri zavest, da gre večina dohodka od prodanih srečk v dobrodelne namene. Zastopstvu JL, ki deluje v majhnem kiosku na Cesti komandanta Staneta, pa je slej ko prej potreben lokal.

Spomladi 80 gradbenih parcel

na Volčičevi ulici, pod Šmihelskim pokopališčem in v Bučni vasi

Po razlastitvi bo Stanovanjsko podjetje na gornjih predelih oddalo prihodnje leto spomladi na javni licitaciji okoli 80 zazid. grad. parcel za enostanovanjske hiše. Občane, ki nameravajo graditi, opozarjamo, naj na teh predelih ne kupujejo parcel od lastnikov in naj jih ne preplačujejo po trenutnih tržnih cenah!

STANJE IN PROBLEMI PROGRAMIRANJA GOSPODARSTVA V OBČINI NOVO MESTO

2 Podjetja zanemarjajo planiranje

Iz odgovorov lahko ugotovimo tikoraj soglasno potrditev v prvem vprašanju, kar nam pove, da v vsakem podjetju obstaja neki plan. Iz poznejših odgovorov je razvidno, da prevladujejo predvsem letni plani, ki zajemajo osnovne elemente poslovanja. Naj pogosteje predstavljajo te elemente proizvodni plani, temu pa sledijo finančni plan s planskimi kalkulacijami, plan delovne sile, plan prodaje ter plan vzdrževanja sredstev in investicij. Kompleksne plan, s katerimi bi zajeli vse dejavnosti v podjetju, pa več kot polovica industrijskih in skoraj polovica ostalih podjetij ne sestavlja. Poleg letnih planov sestavljajo podjetja v pretežni meri še operativne, posebno je povečana udeležba le-teh v letu 1967.

Odgovori o izdelavi srednjeročnega plana so zajeti v vprašanih 2, 3 in 7. Če primerjamo vse te odgovore, vidimo, da se ne ujema. Medtem ko v drugem vprašanju odgovarja 7 industrijskih oz. 52,3 odst. vseh podjetij, da so tak plan že sprejeli, so pri nekoliko konkretnem vprašanju odgovorila pozitivno le 4 industrijska podjetja oziroma 38,1 odst. vseh anketirancev. Še večja odstopanja so med vprašanjem 3 in 7. Iz teh primerov lahko sklepamo, da je le manjši del podjetij začel pripravljati svoje razvojne plan. Neskladje posameznih odgovorov pa daje slutiti, da so tudi pritrdilni odgovori o sestavljanju letnih in operativnih planov podani v previsokem številu, t. j., da je število delovnih organizacij, ki uporabljajo planiranje kot instrument izvajanja poslovne politike, vodenja in

upravljanja oz. racionalnega gospodarjenja, manjše, kot jih izkazuje anketa. Zanimivi so tudi odgovori na vprašanje, kdo pripravlja plane v podjetju. Samostojne planske službe imajo v večjem delu le v industrijskih podjetjih, v ostalih podjetjih pa je planiranje prepuščeno posameznim službam oz. samoupravnim organom. V zadnjem primeru bi si lahko razlagali, da pripravljamo plane komisije, ki jih imenujejo samoupravni organi, vendar večinoma ni tako, saj komisij v točki 5, ki je ostala prazna za ostale sestavljavce, ni omenilo nobeno izmed podjetij. Odgovore na vprašanje 5 si zatorej lahko tolmačimo: 1. kot posledico še ne dovolj razčiščenih odnosov med samoupravnimi organi in strokovnimi službami, kjer te obstajajo, oziroma o

vlogi samoupravnih organov pri sestavljanju planov nasploh (kar velja predvsem za manjše delovne organizacije) in 2. kot pojmovanje, da je planiranje enkratna akcija, podvržena trenutni situaciji, z večjim poudarkom na političnih in psiholoških motivih kot pa spoznanju ekonomskih potreb. Zelo majhen je odstotek podjetij, kjer pri sestavljanju planov uporabljajo izsledke strokovnih institucij izven podjetja. Pričakovati bi bilo tudi tesnejše sodelovanje podjetij iste dejavnosti. Na vprašanje, če pripravljajo plane v okviru poslovnega združenja, je samo 2,3 odst. anketirancev odgovorilo pritrdilno, od industrijskih podjetij pa samo eno. Anketirana podjetja so bila v glavnem manjša, takšna, ki ne presegajo števila 1000 zaposlenih.

Zaradi te relativne majhnosti tudi njihov prostorni horizont ne more zavzeti širših dimenzij, ki bi bile muno potrebne pri zasnovi kvalitetnega plana, posebno še, če imamo v mislih plan za več let naprej. Odgovori o analiziranju lastnega poslovanja so ugodnejši, saj večji del anketirancev odgovarja pozitivno. Največji odstotek je zabeležen pri tromesečnih in letnih analizah, kar pomeni ob obravnavi periodičnih in zaključnih računih. Medtem ko v industriji večji del podjetij analizira poslovanje tudi mesečno, pa tudi za krajša časovna razdobja (razvidno iz dodatnih odgovorov oz. pojasnil pod točko 6), je to v ostalih podjetjih manj pogost pojav. Na vprašanje, kaj povzroča podjetjem težave pri planiranju, so največkrat omenjene razmere na tržišču pri planiranju svojega blaga in storitev. Naslednjo skupino viralnih dejavnikov učinkovitega podjetniškega planiranja predstavljajo pri industriji motnje pri oskrbi z reprodukcijskim materialom in energijo, pri ostalih podjetjih pa vidijo težave predvsem v pogostem spreminjanju predpisov, oz. v pogostih sistemskih spremembah. (Konec prihodnjic)

Končno le nekaj lokalno primerne?

Pretekli teden sta bila v nočnem lokalnem CENTER na Glavnem trgu po dolgem času spet dobra muzika in živahen pevec. Tudi resnega občinstva navzlic slabi reklami ni manjkalo. Mladi in starejši so se pridno vrteli, pa najsi so bile melodije iz tega ali pa iz prejšnjega desetletja. Dogovor med upravo lokalna in orkestrom DEHORS, da bodo oni in pevec Pero Dimitrijević organizirali pobiranje vstopnine sami, lokal pa bo imel zaslužek od prodanih pijač, je posrečena rešitev za večna pritoževanja gostincev, da so glasbeniki predragi, in večne pripombe glasbenikov, da gostinci ne znajo ceniti žive glasbe. Zdej, ko se obetajo proste sobote, bodo lokalni tudi ob petkih zvečer najbrž bolj polni.

Pevec Pero objavlja, da bodo zabavali Novomeščane vsak petek zvečer, da bosta prišli pet tudi Marjana Deržaj in Irena Kohont pa še nekateri drugi njegovi prijatelji. Vstopnina je 8 din. Če bi imel lokal boljši ventilator, bi ne imeli kaj pripomniti.

Kako skrbijo Novomeščani za videz mesta

V času mrzličnega pehanja za zaslužek, tovarne, stanovanja, avtomobile itd. večina ljudi pozablja, da je pomembna dobrina tudi lepo urejena okolica doma in mesta, v katerem živimo

Turistično in hortikulturno društvo v okviru svoje dejavnosti opozarjajo prebivalce na to pomembno dobrino. Omenjeni društvi sta v ta namen na skupnem sestanku spomladski razpisali tekmovanje v ureditvi in zaselenosti vrtov, balkonov, oken in javnih prostorov. Sredi septembra sta društvi imenovali dve komisiji (eno za desni, drugo za levi del mesta, ki ga deli Krka) z nalogo, naj brez obzira na podane prijave za tekmovanje ocenijo vrtove, okna, balkone in javne zgradbe glede na ozelenitev in olepšave z rožami in drugim zelenjem. Komisiji sta za merilo ocenjevali:

- prizadevnost (10 točk) prebivalca za olepšavo;
- estetska podoba (10 točk) celotne okolice doma in zgradbe z oziranjem na cvetlice in zelenje.

Čeprav je bil čas uradnega ocenjevanja za navedeno ureditev malce pozen, sta komisiji vendarle lahko objektivno ocenili lepe, pa tudi zanemarjene ureditve hiš, ulic in celotnega predela mesta, posebno, ker so komisije spremljale (vsaj posamezni člani) te dogajanja že od spomladi dalje.

Splošni vtis komisij (pa tudi drugih prebivalcev mesta) je, da Novomeščani v primerjavi z drugimi večjimi kraji Dolenjske (na primer Metliko) v tej prizadevnosti močno zaostajajo. Predvsem so za videz mesta pomembni tisti deli in pročelja hiš, kjer se odvija glavni promet. Če bi bilo na oknih in vrtovih več cvetja, če bi bile urejene zive meje, občene poti in jarki, bi bilo naše mesto, ki ima tako lepo budo, mnogo bolj privlačno za domače prebivalce in tujce — turiste. Ko-

misiji sta pri ogledu videli, kako se da s skromnimi sredstvi in smislom za lepo urejeno okolico veliko napraviti.

Ob zaključku svojega dela sta komisiji na skupnem sestanku predlagali, da s skromnimi prispevki turističnega in hortikulturnega društva najbolj prizadevne gozitelje rož in urejevalcev domov denarno nagradijo, podelijo diplome, pohvale in priznanja. Sprejeti je sklep, da omenjeni društvi v ta namen podelita:

- 14 denarnih nagrad,
- 2 diplomi,
- 15 pohval in
- 20 priznanj.

Denarno nagrado so si za ureditev vrtov, okolice domov in rož na oknih zaslužili: tov. Zen iz Koštalove ulice, tov. Faljar iz Foersterjeve 5, Spilhal iz Cankarjeve 32, Lekše s Ceste talcev, Bevc in Hrovat iz Ul. Mirana Jarca, Somrak in Ferbežar iz Paderšičeve, Savnik iz Adamičeve, Golob — Struga in Babič iz Šmihelske, blok Majde Silc št. 5 in 13 ter blok Trdinova 3.

Za zelo estetsko ureditev ozelenitev in za rože prostora diplomirano Goedno gospodarstvo — uprava v Gubčevi ulici in dr. Gros z Ragoške c.

Za lepo ureditev vrtov, balkonov in okolice premejno pobvale: Lapsine (Munjska), Gostiša (De Francoskijeva), Gril (Kandijska), Kralj in Redek (Paderšičeva), Skubio (Soljska), osnovna šola Novo mesto, pročelje pred francoskanske cerkvice je prav tako lepo urejeno, dalje gozdanski stanovanjski blok na Ragoški c., vojaški stolpč 4 na Zagrebški c., stanovanjska bloka Majde Silc št. 3 in 12, stanovanjski blok na Cesti

kom. Staneta ter gostilni Brog in Loka.

Priznanje zaslužijo za ureditev okolice domov še Anašič (Adamičeva), Adam in Obod (Valančičeva), Tomazin (Trdinova) itd. Glede prizadevnosti gospodarskih organizacij je treba pohvaliti učinkovito zaselenitev okolice bencinske črpalke, cvetlična korita pri osnovni šoli, dalje pročelje obrine žele, samopostrežno trgovino ob Koštalovi ul., pročelje PTT, študijske knjižnice ter okolico nove kirurgične bolnišnice v Kandiji.

Ureditve čaka obreže nad predorom v smeri žel. postaje, žive meje na poti proti žel. postaji, celotno Zupančičevo sprehajališče ob Krki, okolica pri vpadnici ceste v mesto iz strani Ločne, nabrežje pod staro bolnišnico na levi strani Krke, križišča v Zabljici vasi, pred Hadlovo hišo in vpadnica proti Grmu. Na splošno so zelenice in parki letos lepše oskrbovani kot prejšnja leta.

„UPORI“ po začasni upravi

Te dni bodo začasno zaposlili še 30 delavcev — Za 130.000 dolarjev opreme za Indijo — Naročila iz tujine za nove pošiljke se povečujejo

V Šentjerneju so pred kratkim zaključili zemljišče, v katerem bodo predvidoma do konca tega leta sezidali dodatne proizvodne prostore za potrebe obrata UPORI.

S to izgradnjo bodo UPORI uresničili del rekonstrukcijskega načrta, sprejetega pod začasno upravo, ki je poleti spet prenesla pravice do upravljanja na šentjernejske proizvajalce.

Pred kratkim so v Šentjerneju izvolili tudi nov obratni delavski svet. To je prvi samoupravni organ v obratu od časa, ko so s pričetkom začasne uprave razpustili vse organe upravljanja. Delavski svet se bo v teh dneh sestel in izvolil predsedstvo.

Ne kupujte zemljišča med »Labodom« in »Krko«!

Pred enim letom je neki lastnik s pomočjo malega oglasa prodajal »zazidljive parcele« nad novomeškim pokopališčem po 2.000 S din meter. Kupci nato niso mogli dobiti lokacijskih dovoljenj, ker zemljišče ni predvideno za zazidavo z enostanovanjskimi hišami. Lastniki zdaj spet ponujajo zemljišča nad tovarno perila LABOD in nad tovarno zdravil KRKA v Ločni. Ta zemljišča niso predvidena za zidavo, zato naj jih kupci ne kupujejo in naj se pred vsakim nakupom zemlje posanimajo na Stanovanjskem podjetju, kako in kaj.

Praktični pouk bo v delavnicah

Poklona kovinarska in avtomehaniška šola v Novem mestu si že nekaj let prizadeva, da bi omogočila svojo učencem v delavnicah tudi nekaj ur praktičnega pouka. Ker pa so njihove delavnice pretesne — preuredili so jih iz učilnic — je uprava šole pred kratkim sklenila pogodbo z Avto-moto društvom iz Novega mesta, ki jim bo odstopilo svojo avtomehanično delavnico v Bršlinu. Dijaki višjih letnikov bodo pri praktičnem pouku popravljali vozila, nudili usluge voznikom motornih vozil in tako prispevali sami nekaj sredstev, ki so potrebna za vzdrževanje delavnice in najemino.

za poživitev pa bi v parkih kasno uredili še nekaj cvetličnih grede.

Graje vredna je okolica Kapitlja, ki je popolnoma zapuščen. Cerkev si ogleda večina turistov še zaradi Tintorettove slike, a okolica cerkve je puščoba. To, kar je tu, je mestu v aramoti. Isto lahko trdimo za okolico muzeja. Komisija sodi, da bi se dal prostor pri muzeju, ki je poln ščavja in kopriv ter razmetanega kamnja, urediti za letno gledališče ali letni kino. Vse graje je vredno tudi novomeški Glavni trg, ki ima številna okna malone prazna. To je ključna podoba tega kraja, ki je sicer arhitektonska znamenitost mesta. Same arhade so polovična rešitev podobe trga, če ga ne bodo prebivalci zvesto ozelenili s cvetjem, kakor so tako lepo napravili v Metliki, Kranju, Kamniku itd. Tudi o ureditvi Brege nad Krko bi bilo treba izreči odločilno besedo.

Podobne akcije bodo uspeli le, če bodo Novomeščani, od katerih so akcije finančno odvisne, imeli v tem pogledu več čuta za lepo.

Za turistično in hortikulturno društvo: TIT DOBERSEK

GOSPODINJE, GOSPODINJE!

Pomenek o pralnih strojih

Zavod za napredek gospodinjstva prireja v petek, 11. oktobra, od 16.30 do 19. ure v Novem mestu v blagovnici MERCATOR na Glavnem trgu prikaz uporabe pralnih strojev. Gospodinje bodo lahko izvedele marsikaj, česar še ne vedo, in tudi vprašale to, kar jih zanima. Ne zamudite torej ugodne priložnosti! Dejavnost zavoda, ki se ukvarja z izobraževanjem potrošnikov zlasti glede uporabe sodobnih gospodinjstkih pripomočkov, se je odvijala doslej predvsem v Ljubljani. Tokrat se bo zavod z napovedano prireditvijo prvič predstavil tudi našim potrošnikom in gospodinjam.

Stolp bodo pokrili

Kot kaže, bodo letos na žužemberškem gradu le pokrili stolp. Krajevna skupnost bo prispevala 12.000 N din, razen tega pa je 25.000 N din dodelil sklad za pospeševanje kulturne dejavnosti pri sekretariatu za kulturo in prosveto SRS. Dela, ki se bodo pričela v kratkem, bodo tekla pod vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo iz Ljubljane.

Pomladi kanalizacija v Vavti vasi

Predsednik krajevne skupnosti Straža Jože Stok je izjavil, da bodo iz sredstev krajevne skupnosti prihodnje pomlad uredili kanalizacijo v Vavti vasi. Ob te priložnosti bodo uredili tudi nekatera nujna sanitacijska dela.

Se letos brv na Krki

Brv pod Stavbo vasjo bo letos urejena. Prevoze, les in delovno silo bodo dali občani, krajevna skupnost pa bo plačala razrez lesa in vodstvo del. Trdljo, da bodo občani že letos lahko uporabljali težko pričakovano pot čez Krko.

ORGANIZACIJSKO-KADROVSKE ZADEVE NA SEJI KONFERENCE ZKS

Najlaže, toda narobe je udariti po tistem, ki je pokazal na greh!

Samo odkrito, demokratično vzdušje v organizacijah ZK je porok za vsebinsko reorganizacijo in bo pomagalo pritegniti mladino — Do kongresa ZKS sprejeti 100 mladih v članstvo ZKS

Poročilo in razprave o poteku političnih priprav na vseljensko obrambo in o organizacijsko-kadrovskih zadevah sta se na zadnji seji konference ZK v Novem mestu strinili v tri ugotovitve: v organizacijah ZK je treba politično razložit in demokratizirati odnose, graditi politično zvezo na mladini, pri ustvarjanju vseljenske obrambe pa preiti v konkretno

akcijo, ki naj sloni predvsem na mladini.

Pot do teh stališč je vodila skopi več ugotovitev. V občinski organizaciji je še vedno okoli 700 komunistov, ki se ne udeležujejo sestankov, ne plačujejo članarine in se na razne načine izmikajo statutarnim obveznostim. Organizacije niso naredile skoro da nič za sprejemanje novih, zlasti mladih članov. Oba sklepa o tem sta že stara, uresničena pa nista.

Nedavna anketa med mladimi ljudmi je pokazala, da jih od vstopa v ZK odvrača predvsem dvoje: boje se, da bodo z vstopom v ZK izgubili idejno svobodo in da bo članstvo v ZK omejevalo njihovo pobudo. Ob tem se vsiljuje vprašanje: med 700 »neaktivnimi« komunisti je gotovo nekaj takšnih, ki v ZK ne spadajo več, toda polovica je lahko takšnih, ki so se odvrnili od ZK iz enakih vzrokov kot mladina.

Niso bili redki primeri, da so bili komunisti, ki se niso strinjali z raznimi nedemokratičnimi in protisamoupravnimi postopki, izpostavljeni pritisku. Iz tožnikov smo nemalokrat, da bi prikrijali vzroke, naredili obožence.

To pomeni, da vzdušje v ZK ni dovolj demokratično, da imajo v organizacijah ZK skupine vodilnih delavcev nemalokrat odločujoč vpliv. V organizacijah je v takšnih primerih treba politično razčistiti z miselnostjo komunistov, ki so na vodilnih položajih, in jim povedati, da s svojo dejavnostjo in postopki v kolektivni nasprotujejo načelom organizacije ZK in da ne delajo komunistično. Nesprejemljivo je, da se komunisti po sodiščih med seboj tožijo zaradi besed, izrečenih na sestankih.

Samo s takšnim, političnim razčiščevanjem odnosov bomo v organizacijah ZK ustvarili demokratično vzdušje, ki bo pripomoglo k vsebinski preobrazbi ZK. Organizacije naj se zavzemajo za posamično obravnavo in sprejemih in izključitvah. Razčistijo naj neresena vprašanja, ki odtujujejo mnoge zaslužne člane, zlasti borce iz NOB.

Za dejavnost starejših komunistov ne morejo veljati enaka merila kot za mlajše. To pa ne pomeni, da smo za 2 vrsti članov v ZK. Gre le za to, da mlajši prevzemajo delo iz rok starejših in nadaljujejo to, kar so starejši začeli graditi. Pogojev za članstvo v ZK pa nikakor ne moremo zožiti zgolj na plačevanje članarine in udeležbo na sestankih.

Pozor, šola!

1600 otrok odide vsak dan k pouku v osnovno šolo Katja Rupena in v gimnazijo, ki sta na Cesti herojev v Novem mestu. Dobršen del teh otrok je prisiljen prečkati cesto, preden pride v šolsko stavbo. V mnogih mestih imajo že več let pred šolskimi stavbami postavljene sodobne opozorilne prometne znake, ki z utripajočimi svetlobami opozarjajo voznike k previdni vožnji. Upajmo, da se v Novem mestu pristojni organi ne bodo spomnili na tak znak še le takrat, ko bo kakšen šolar s svojim življenjem opozoril na to!

Novolesovca gresta v Ameriko

Konec oktobra bosta Jože Knez, direktor NOVOLESA, in inž. Marjan Lukani odpotovala v Ameriko. Potovanje, ki bo imelo poslovni značaj, je namenjeno vzpostavitvi tesnejših stikov med našim kombinatom NOVOLES in ameriškim odjemalci. Znano je, da NOVOLES izvozi 25 odstotkov drobnega pohištva v Ameriko. Obiskala bosta tudi Kanado in tako zaključila ogled ameriške lesne industrije, ki je po produktivnosti prva v svetu.

435 otrok je bilo v kolonijah

Letos je preživelo počitnice v kolonijah RK na Debelem rtiču, na Vrskem in v Fazanu pri Portorožu 435 socialno in zdravstveno ogroženih otrok iz novomeške občine. Počitniško letovanje teh otrok je veljalo 108 tisoč din. Denar je bil tudi letos zbran s prispevki delovnih organizacij (prispevale so več kot 50.000 din), s prispevkom Obs Novo mesto iz proračuna pa je bil zbran s prispevki staršev in socialnega varovanja.

TECAJ PRVE POMOČI je organiziral občinski odbor RK v vseh večjih naseljih v občini. Na področju se bodo začeli zaradi najrazdaljšega dela na polju šele v novembru. Posamezne krajevne organizacije bodo sestavile posebne ekipe za prvo pomoč, ki bodo lahko ob nesrečah prisločile pomoč. Na tečajih bodo predavali znani zdravstveni delavci iz Novega mesta in Ljubljane.

PEČEN KOSTANI je tudi v Novem mestu vsakoletna jesenska poslastica. Letos je kostanj dobro obrodil, zato so ga začeli v mestu peči že pred dobrim tednom. Merica pečenega kostanja (1/2 l) stane 1 din. Prve dni so se kupci kar gnetli okrog stojnic, kjer so spekli tudi več kot 100 kg kostanje na dan. Dober nasvet: vsaka peka naj bi dala res dobro pečen kostanj — včasih je vmes precej trdel.

STEVILNE KROŽKE, v katerih so se vključili vsi učenci, so letos ustanovili na poklenski kovinski in avtomehaniški šoli. Posebna anketa, ki so jo izvedli na šoli, je pokazala, da so mladi vajenci močno navdušeni za delo v športnih, kulturnih in drugih organizacijah, kjer bi radi sodelovali v izvenšolskem času. Krožki, ki jih vodijo učitelji in nekateri znani strokovni sodelavci, so že začeli delati.

UPOKOJENCI Z VRNIKE so bili v ponedeljek, 7. oktobra, v gosteh pri novomeških upoko-jencih. Ogledali so si klub novomeških upoko-jencev in druge novomeške znamenitosti.

PREOBREMENJENOST novomeškega vodovoda je te dni ponovno pokazala svojo slabo stran, komunalci pa so morali spet kopati cesto na obeh krajih kandijskega mostu.

»Ena gospa mi je rekla, da bo zdaj kmalu po nas, ko neki šentjernejski sodelec, kar po radijskem oddajniku in nekakšnem teletrotu pošilja slike v inosemstvo! Pa se je polem iskalo, da bi moral le njo poslati na Studenee, ker takina neumnostim naseda, saj je ona druga gospa rekla, da onemu le šentjernejski samo lehtnica za zlato ni prav kosila...«

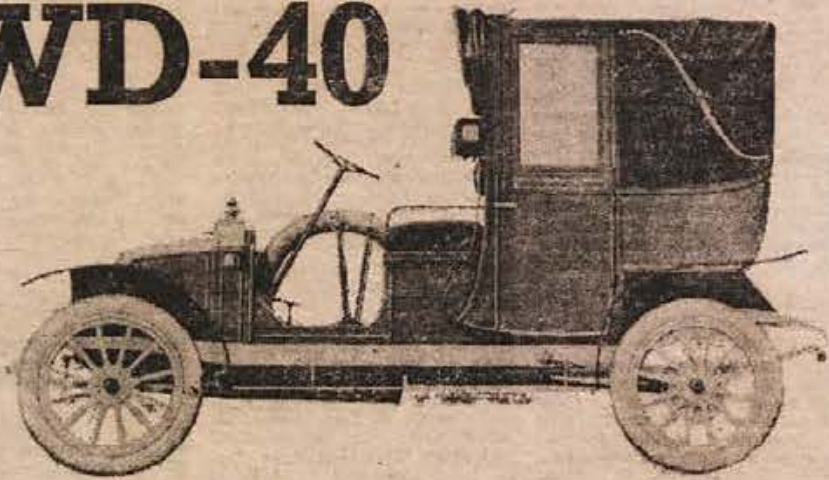
GRABENI MATERIAL IN PEČI NA OLJE

V prodajalni BRSLIN - nasproti žel. postaje nudimo cement, židno in stirešno opeko, betonsko železo, stavbno pohištvo in drugo. Na zalogi imamo tudi peči na olje, štedilnike na plin, elektriko, trda goriva in kombinirane, hladilnike ter drugo tehnično blago.

Stalna zaloga - konkurenčne cene!

UPORABLJAJTE

WD-40

IN TUDI VAŠ AVTO BO DOSEGEL TAKO STAROST

UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40

- WD-40 lahko uporabite, kadar hočete hitro posušiti vlažni vžigalni sistem in olajšati start. Potrebno je samo, da ga razpršite po razdelilniku, grelnih vodih, svečkah in po površini akumulatorja. Tako boste ne samo odstranili vlago, marveč boste preprečili tudi preboj toka, ki ga povzroča kondenzirana vlaga. WD-40 lahko vbrizgate celo v notranjost razdelilnika: tako ga posušite in izboljšate električne lastnosti vžigalnega sistema.
- WD-40 penetrira, maže in odstranjuje vlago, zato je njegova uporabnost v avtomobilizmu res vsestranska. Ker naglo prodira in maže, vam je v veliko pomoč, kadar je treba odviti zarjavele vijake, matice kljčke, vođe brzinomera, sestavljive antene itd.
- WD-40 ne škoduje laku!

TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40

KAJ
VAM
NUDI

DOLENJKA:

MALI OGLAS.

si ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspehi Pečere ga 130 ilsoč gospodinj, vdovcev, kmetsvalcov, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

KRKA

KRKA
TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO

ZASTAVA
FIAT
RENAULT
TAM

- SERVISNI PREGLEDI IN GARANCIJSKA POPRAVILA
- SPLOŠNA IN GENERALNA POPRAVILA VOZIL VSEH VRST
- ZAMENJAVA MOTORJEV ZASTAVA IN TAM
- KLEPARSKA IN AVTOLIČARSKA DELA

avtoservis

sgp pionir novo mesto

USPEH USPEH U
USPEH USPE
USPEH US
USPEH U
USPEH
USPE
USP
USP

?

Oglas v
Dolenjskem
listu!

IZGUBLJENE LISTINE

katerih preklice objavlja

URADNI LIST SRS V LJUBLJANI,
lahko prekličete zdaj tudi s pomočjo

UPRAVE DOLENJSKEGA LISTA
V NOvem MESTU, GLAVNI TRG 3.

Sprejemamo preklice za izgubljene

- ZDRAVSTVENE IZKAZNICE,
- DELOVNE KNJIZICE,
- VOJASKE KNJIZICE IN
- RAZNA SPRICEVALA

Izgubljenih osebnih izkaznic, soferskih izkaznic, prometnih knjizic in evidenčnih tablic NI TREBA VEČ PREKLICEVATI!

Zvezni uradni list objavlja preklice o izgubljenih potnih dovoljenjih, oficirskih vojaških knjizicah in o invalidskih izplačilnih knjizicah.

VAŠA KORIST IN ŠE NAGRADE POVRHU!

RES JE: DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO s podružnico v KRSKEM in ekspoziturami v METLIKI in TREBNJEM je namenila vlagateljem vezanih vlog z odpovednim rokom nad 1 leto 30 nagrad:

- 1 osebni avtomobil »Zastava 750«
- 1 motorna kosilnica »Alpina«
- 1 šivalni stroj »Mirna«
- 2 kolesi »Pony«, Rog
- 5 mikserjev z mlinčkom za kavo
- 5 transistorjev Captain de-luks
- 5 likalnikov z regulatorjem
- 10 jedilnih priborov za 6 oseb, »Kordun«

Pri nagradnem žrebanju bo udeležen vsak vlagatelj, ki bo imel na dan 31. X. 1968 na svoji hranilni knjizici pri banki naloženih najmanj 2.000 din z odpovednim rokom nad 1 leto. Vsak vlagatelj dobi pri nagradnem žrebanju toliko žrebnih listkov, kolikorkrat izpolnjuje pogoj nagradnega žrebanja vendar je lahko nagrajen samo enkrat.

Nagradno žrebanje bo v prostorih banke 11. XI. 1968.

Izid nagradnega žrebanja z izžrebanimi varčevalci bo objavljen v Dolenjskem listu ter s posebnim obvestilom v prostorih banke in pošt, ki poslovno sodelujejo z banko.

Občani, ne zamudite priložnosti!

**DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA
NOVO MESTO**

MOČ NAVADE

Najprej je zmanjkalo papirnatih prtičev.

»Pa tega ni nihče opazil.«

»Seveda smo opazili. Bilo nam je neprijetno, toda potem smo se navadili.«

Kuhinja je začela streči že na pol ohlajena kosila.

»Vam je bilo to pogodu?«

»Se norčujete, kaj? Jeza me popade, če se spomnim sesekljanih zrezkov. In tako iz dneva v dan... Toda človek se na vse privadi, pa smo se tudi mi...«

V jedilnici je nehal delati ventilator.

»Niste začutili?«

»Pa še kako. Nekaterim je od slabega zraka postalo slabo... Toda nekako so zdržali.«

Znanstveni poskus se je nadaljeval. Sčasoma je bilo razbitih vedno več krožnikov in kozarcev.

»In kaj ste storili potem?«

»Ljudje so prve dni kar pobesneli, saj si lahko mislite, potem pa so začeli nositi s seboj lončeno posodo, namesto vilic pa so si oskrbeli palčke. Kaj hočete, živi se pa le.«

Slednjič so le zamenjali upravnik. Naenkrat je bilo dovolj plastičnih pladnjev.

»In gotovo je bilo bolje?«

»Seveda, posebno v začetku. Potem pa novosti niti nismo več opazili. Zdaj so stregli jedila, pečena na ražnju. Prikuhe po izbiri. Tri vrste omak.«

»Brzokone, je bilo okusno?«

»Kaj bi vam pravilo! Kot doma. Vsaj spočetka se nam je tako zdelo. Potem pa smo se privadili.«

»V jedilnici je bilo gotovo čuti svež veter?«

»Kaj? ... Oh, da, seveda. Kot na morski obali. Ko so montirali ventilacijo, da so se nekateri celo prestrašili. Potem pa se nihče ni več zmenil.«

Po mizah so prhutali nerazrezani papirnatih prtičev. Zlatila se je sveža sladica.

»In kako ste to sprejeli?«

»Ha, ha, ha! Prvi dan sem prtič odnesel domov. Za spomin. No, zdaj pa...«

Ljudska modrost

Ako ne zagradi za glavo, za rep naj nikdar.

Bolezni ni treba prositi, zakaj sama se prerano pride.

Ako nimaš kaj delati, poidi hišo raskopavat, pa boš imel takoj dosti dela.

Blago se po niti nabira, a po urvi zapravlja.

Ako ima priklenjen pes tudi odveč kosti, vendar jih drugemu ne pripusti.

Plaženo je mnogo ročic, a prekleto mnogo žilo.

Ako moč ženo zmerja, jo otroci tolčejo.

Bogastvo ne osreči človeka.

Ako je v šitnici, še ni v izbici.

Bogastvo človeku ne odpravi smrti.

Ako komu prst padaš, ce te za vsa roka potegniti.

Bogatec je toliko zadovoljen s svojim bogastvom kakor siromak z herastvom.

»Ste se navadili?«

»Seveda.«

xxx

Potem so novega upravnik povisali.

Cez tri dni ni bilo več prtičev. Ventilator je utih-

nil, začeli so streči prve jedi z mrzlo skorjico na vrhu. Druga jedila pa so si gostje greli v kozicah, ki so jih prinesli od doma.

»No, in kako ste to sprejeli?«

»Tako, tako, počasi se privajamo.«

BREZ BESED

HEINRICH VON KLEIST:

Vojna zgodbica iz 1806

Nemški pripovednik in dramatik Kleist, rojen 1877 v Frankfurtu ob Odrbi, umrl prostovoljno 1911 v jezeru Wannsee pri Potsdamu, je potekel iz stare pruske plemiške rodbine slovenskega izvora. V dobi napoleonskih vojn se je priključil osvobodilnemu gibanju mlade Nemčije. Nemirni duh je vtisnil pečat njegovemu delu, v katerem se romantični motivi in realistični opisi izravnavajo v klasično umerjeno slogu in jeziku. Spisal je več dramatskih del, med katerimi sta ohranila največ življenjske sile veseloigra v verzih »Der zerbrochene Krug« (Razbiti vrč, slovenski prevod Janka Modra pred izidom) in drama »Das Käthchen von Heilbronn«. Iz Kleistove pripovedne proze se zmerom znova izdaja zgodovinska povest o uporniku zoper fevdalno gospodo »Michael Kohlhaas« (slovenski prevod Janeza Zagarja 1950). Spisal je tudi manjše število novel in kratko prozo, ki razodeva ostrino duha in dovtipnost.

Ko sem nekoč potoval v Frankfurt, mi je pripovedoval krčmar v neki vasi blizu Jene, da se je več ur po bitki, ko je že vsa vojska princa Hohenloheja zapustila vas in so leto obkrožili Francozi, meneč, da je zasledena, pokazal v nji en sam pruski konjenik, in mi je zatrjeval, da bi bili Francozi ta dan gotovo tepeni, pa če bi jih bilo trikrat več, kakor jih je bilo, tako bi bili vsi vojščaki, ki so se ta dan vojskovali, tako pogumni, kakor je bil leta.

»Ta korenina« je rekel krčmar. »Je pridiral ves prašen pred mojo krčmo in poklical: »Gospod krčmar! — In ko ga vprašam: »Kaj pa bi? — je

odgovoril: »Kozarec zganjal! — in je pri tem pahnil svoj meč v nožnico. »Zejem sem. Bog v nebesih! pravim glej, prijatelj, da izgineš od tod! Francozi so že tik pred vasjo.«

»Eh kaj!« roče in polči konoju vajet čez vrat. »Ves dan nisem ničesar užil. — Nu, menda te je zlodej obsedel. — Hej, Liza! sem poklical in mu postregel s steklenico gdnca. reksi: »Na! — in mu hočem celo steklenico stisniti v roko, da bi vendarle odjezdil. — »Kaj pa še!« reče, odrine steklenico in snume pokrivalo — kam bi pa s to šepinjo? — In je rekel: »Na, točil! pri tem si je brisal pot s čela, ne utegnem se muditi!«

»Nu, smrti si zapisan,« rečem. »Na!« rečem in mu natočim; na, pij in odjezdi. Naj ti bo zdravje! — Se enega! reče korenjak, ko že z vseh strani prasketajo strelji v vas. — Jaz: »Se enega? Te drviči...?«

»Se enega! reče in mi ponudi kozarec. Pa dobro meril! reče si obrise obraz in

Lojze Jakopič:

3

AKCIJA "rdeča gos"

»Kaj hočete od mene?« — Takrat se je prvi gestapovec razbesnel vrgel name in me začel tako besno biti, da je končal šele, ko sem padel po tleh in so me z mrzlo vodo spravili k sebi.

»Ti, bandit, boš postavil pogoje, kaj hočemo od tebe! Kar hočemo. Ti, bandit...« je rjul še potem, ko mi je drugi gestapovec že razlagal:

»Nalagal si nas, da ima v Ljubljani Kušar otroka partizanskega voditelja. Zakaj? Kdo ti je to svetoval? S kakšnim namenom? Kušar je naš človek, vseh šest otrok je njegovih...« Prvi gestapovec ni mogel vzdržati. Skozl krvave solze in meglo omotičnosti sem videl, kako se mi je približal njegov morilski obraz. S pestjo me je sunil v trebuh, da sem za nekaj časa zopet izgubil zavest. Premočen do kože od ledene vode, sem nato prišel k sebi.

»Hočeš še, pes?« sem čul renčanje in si nagonsko skušal z rokama pokriti obraz, trebuh... Potem me je prvi dvignil od tal in me posadil v stol, ki ga prej v sobi nisem opazil. Nenadoma sta oba gestapovca odšla iz sobe in me sedečega v stolu pustila samega.

»Zdaj bodo spustili plin,« sem pomislil. Ta ugotovitev me je celo pomirila. Do kraja telesnih moči izmučen, bi smrt sprejel mirno. Bila bi odrešitev iz trpljenja. Toda namesto smrti je v sobo prišel nov gestapovski oficir. Skrbno oblečen in eleganten. Vljudno me je nagovoril.

»Emilio Capeccio?« — Nisem razumel, kaj me vprašuje, zato je ponovil.

»Ti si Emilio Capeccio?«

»Da,« sem prikimal začuden, da me nova moč ni naskočila s pestmi ali bikovko. Oficir je zadovoljno prikimal. Opazil sem, da je skušal biti zelo vljuden.

»Povedali so ti, da vemo vse o tebi? In tudi, kaj te čaka, če boš poskušal še nadalje igrati dvojno vlogo? Nas ni mogoče goljufati. To si menda ugotovil? Torej? — Sklenil si, da boš v taborišču delal za nas med Jugoslavlani in Italijani. Jezika obvladaš oboje zelo dobro. Le da ti bodo Jugoslavlani bolj zaupali, ker imaš italijansko državljanstvo.« — Se je govoril, jaz pa sem strmel nad nepričakovano spremembo svojega položaja in zahtev gestapovskega oficirja. Nisem bil zmožen kar koli oporekati ali vprašati, samo strmel sem vanj in molčal. Moji možgani niso bili sposobni najenostavnejše miselne kombinacije.

»Ne boš poročal, kar bodo Jugoslavlani in Italijani govorili med seboj. Čenče me ne zanimajo. Ti si strokovnjak v našem poslu. To vemo. Znal boš ločiti bistveno od kopice nebitnega. Zahtevam, da odkriješ kanal, po katerem komanda, ki v Münchnu odstranjuje ruševine in pobirajo bombe, iz taborišča prenašajo poročila in obveščajo Angleže o tajnah, ki ne bi smele iz Nemčije. V Münchnu so neki nemški izdajalci, ki imajo zveze s taboriščno organizacijo, in ti prenašajo poročila dalje. Hočem odkriti organizacijo v taborišču in sovražne agente v Nemčiji. Če ti naloga uspe, si po-

se uselne s konja, jaz plačam, kar plačam!«

»Ej, primojduši, jaz bi pa le rad, da bi te...! Na, rečem in mu natočim, kakor je želel, se enega, in mu natočim, ko je izpil, se tretjega in ga vprašam: »Imaš zdaj dovolj?«

»Ah, tale zganjica ni napaki! Na, reče in se pokrrije, koliko sem pa dožan?«

Nič, nič,« odgovorim. Zgini že, za vraga! Francozi bodo zdaj zdaj v vasi. — Nu, reče in saže v svoj škorenj. »Teda pa boglonaj! In vzame iz škornja strelj pipe, izpiha glavico in reče: »Daj mi ognja! — Ognja?« pravim. »Bi rad...?«

»Ognja, da,« reče, ker bi rad prižgal pipe tobaka. Ej,

dajšas življenje. Če boš imel večje uspehe, si lahko priboriš pravico, da te pošljemo v borbene enote na vzhodno fronto. Če pa nas boš poskušal varati, te zopet izročim unina dvema, ki puscata krvave sledove v teje sobi. Si razumel?«

Prikimal sem in skušal razumeti. Nato sem brez odpora podpisal izjavo, da bom delal za gestapo.

Ko sem dokument podpisal, sem ugotovil, da sem sicer zabredel v silne težave, da pa sem pri uresničevanju svoje naloge, zaradi katere sem bil poslan v taborišče, pridobil čas. Pa tudi v prostoru. Gestapo sam me je vključil v mrežo, ki sem jo moral po nalogu Osvobodilne fronte slovenskega naroda v taborišču odkriti in uničiti.

Šest od desetih nas je tisti dan pozno zvečer prišlo iz gestapovske komande nazaj v taborišče v svoje bloke in na svoje pograde. S pretepenimi, krvavečimi telesi, s silnimi bolečinami na sebi in v sebi, kajti uvidel sem, da nisem samo prodir v mrežo, ampak sem se v mrežo tudi sam ujel. V močno mrežo. Jekleno, neusmiljeno. Zdrobila me bo ali zadušila, izpustila nikdar. Tako torej ne bom nikdar več svoboden.

xxx

Nihče ne bo nikdar izvedel, kaj vse sem v taborišču fizično in duševno pretrpel, preden sem prebil karanteno, prišel na blok in bil uvrščen v delovno komando. Bil sem novinec in italijanski državljani, kar mi je še posebej otežilo položaj. Menda so bili Italijani v taborišču najbolj neenotno ljudstvo med seboj, brez močnejše in trdnje organizacije, discipline in samopomoči. Med Jugoslavlani bi se počutil čisto drugače, deležen bi bil tudi vseh pridobitev njihove ilegalne taboriščne organizacije, ki je za svoje članke preskrbovala dodatno hrano, boljše in varnejše delovnih mest v delovnih komandah. Jelniki so se namreč v taborišču bali predvsem transporta v neznanu, plinske celice ali pa brezdelja v zaprtem bloku. Tam je bila hrana slabša in trikrat manj je je bilo.

Vse sem prestal, prišel v odprti blok, dobil delovno komando, ki je opravljala poljsko delo na prostrani taboriščni fermi. V zgodnjem pomladanskem času, ko je še debela plast snega in ledu prekrivala naravo, smo pripravljali tople grede za proizvodnjo najrazličnejših sadik. Bistveno pri našem delu na fermi je bilo to, da smo skupina za skupino vsako jutro takoj po apelu odšli iz taborišča. Vračali smo se pozno popoldne, na večer. Pri samem delu smo se srečevali z drugimi skupinami in med seboj izmenjavali novice. Prišli smo v stik celo z mnogimi civilisti najrazličnejših narodnosti. Seveda smo bili pod strogo in močno stražo esesovcev in lastnih priganjačev in kapojev. Čeprav težko, je bilo takšno delo in življenje v taborišču vsekakor znošnejše, kot biti zaprt v bloku, ki je bil v samem taborišču še posebej ograjen z bodočo ograjo in izoliran.

Za mojo nalogo, zaradi katere sem prostovoljno in celo po zvezah prišel v taborišče, in sicer, da med slovenskimi in jugoslovanskimi kneflingi ugotovim, kdo izdaja ali kdo nekontrolirano pripoveduje strogo zaupne stvari iz okupirane Ljubljane in iz ostalih krajev, je bilo delo v delovni komandi na fermi še posebno ugodno. Dobil sem nalogo, da na kakršen koli način izdajo ali govorjenje prepričim. Tudi z likvidacijo izdajalca. Takšna pooblastila sem imel.

»Basa Manelika!« vzklikne najljubši in spodbode konja in zdavi nadnje — zdrevi, kakor je bog v nebesih, nadnje in jih naskoči, ko da bi imel ves hohenlojski zbor za seboj, tako da so Francozi, ne vedoč, ali ni morebiti še več Nemcev v vasi, za trenutek osupli, kakor sicer ni njih navada, — on, primojduši, pa zbiže, preden je kdo z roko mignil, vse tri's sedla, polovi konje, begajoče po trgu naskoči, zdrija z njimi mimo mene in vzklikne:

»Basa termetem! in ah zdaj vidiš, gospod krčmar? in »Zbogom! in na svidenje! in »Hoho! Hoho!«

— »Taksnega korenjaka,« je dejal krčmar, »še svoje žive dni nisem videl!«

POIZKUSITE NAŠE MESNE
PROIZVODE

In ostanite tudi njihov potrošniki!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- Kranjske klobase
- luvsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečence in safalade sprejemamo
posebna naročila.

AGRICULTURAL AND TRADING SOCIETY
AB Agraria
BREŽICE

OBRAT
KLAVNICA
tel. 72-231

rdečila za
ustnice in
laki za nohte

BB
BRIGITTE
BARDOT

vsak četrtek

ZA MLADE
PO SRCU

Komisija za sprejem in
razporejanje delavcev
pri

VELETRGOVINI
»MERCATOR«
LJUBLJANA

poslovna enota
»STANDARD«
NOVO MESTO

objavlja naslednji
prosti delovni mesti:

PRODAJALEC

za prodajalno
»RADULJA.«
Škocjan
(moški)

PRAKTIKANT

za živilsko prodajalno
v Novem mestu
(moški)

Pogoji:

1. za prodajalca kvalificiran delavec v trgovini,
2. za praktikanta dokončan osemletka.

Nastop dela takoj.
Pismene ponudbe pošljite
do vključno 18. 10. 1968
poslovni enoti »STANDARD«
— Novo mesto,
Glavni trg 3.

»NOVOTEHNA«

Novo mesto

razpisuje
delovno mesto

**ADMINISTRATOR-
KE** za en gros
skladišče

Ponudbe sprejema splošni
sektor 15 dni po objavi.

Osnovna šola Katja
Rupena v Novem mestu

razpisuje
v varstvenem oddelku v
Novem mestu prosto
delovno mesto

ZA VZGOJITELJA

s srednjo, z višjo ali vi-
soko pedagoško izobrazbo
in opravljenim strokovnim
izpitom. Razpis velja do
zasedbe delovnega mesta.

Kandidati naj kolkovane
prosnje z življenjepisom
in dokazili o izobrazbi po-
šljejo na naslov: Svet
osnovne šole Katja Rupe-
na v Novem mestu.

ISTVO

- Pot do vašega uspeha, mojster?
- Odlična oprema!
- In pot do opreme?
- Namensko varčevanje pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali v njenih poslovnih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta
zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,5%, za veza-
ne vloge do 8%! — In ne pozabite tudi na ugodne obresti
za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka
4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še 1,5 do 2,5
odstotka v dinarjih!

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja
gostinskega podjetja Majolika
v Straži

razpisuje mesto

DIREKTORJA

Pogoji:

- visoko kvalificiran gostinski delavec z najmanj 3 leti delovnih izkušenj na delovnem mestu visoko kvalificiranega gostinskega delavca,
- srednješolska izobrazba in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v gostinski stroki.

Poleg izpolnjevanja navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno družbeno politično razgledani in imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah komisiji za razpis delovnega mesta direktorja gostinskega podjetja Majolika, Straža.

Splošno gradbeno podjetje

»PIONIR« Novo mesto

objavlja prosto delovni mesti:

1. VODJE samostojne servisne delavnice v Metliki
2. REFERENTA za delovna razmerja

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1. diplomirani strojni tehnik in tri leta prakse,
pod 2. moški z urejeno vojaščino in ustrezno srednjo strokovno izobrazbo.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi kadrovske službi podjetja na naslov: SGP »PIONIR«, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

UPRAVNI ODBOR SKLADA

»JOŽETA SLAKA-SILVA«
OBCINE TREBNJE

razpisuje

na podlagi 22. člena statuta sklada

posojila za izobraževanje

Posojila se bodo dajala predvsem tistim učencem in študentom občine Trebnje, ki dosegajo odlične uspehe ali so izredni talenti na posameznih področjih in kažejo sposobnost za nadaljnji študij, živijo pa v slabih materialnih razmerah in jim je zato študij otežen ali onemogočen.

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po razpisu.

Prosilec mora prijavi priložiti dokaz o zadnjem učnem uspehu in mnenje šole, ki jo je obiskoval.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta,
starega očeta, brata in strica

ALOJZA ŽELJKA

s Kala pri Novem mestu

se zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivom Novoteksa, Inisa, Iskre iz Novega mesta, ZB Bršljin, IMP Ivančna gorica, govorniku tov. Zagorec za poslovalne besede, gospodu župniku in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalufoči:

žena, sinovi in hčerke z družinami

OBRTNIK

NOVO MESTO

NUDIMO VAM UGODEN NAKUP

ženskih in moških jesenskih in zimskih plaščev, ženske, moške in otroške LILION bundice v lepih barvah in modelih, več vrst damskih kostimov, otroške LILION plašče in pelerinice ter večjo izbiro fantovskih in dekliških hlač

Vse to dobite po znižanih cenah za 30 do 60 odstotkov.

V NOVI MODI in trgovini na Glavnem trgu

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

VETERINARSKÉ POSTAJE
NOVO MESTO

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI: diplomirani veterinar z opravljenim strokovnim izpitom z najmanj 3 leti delovnih izkušenj

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah komisiji za razpis delovnega mesta direktorja Veterinarske postaje Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

● **PETEK, 11. OKTOBRA:** 8.00 Glasbena matineja 9.25 Glasbena pravljica — Ela Peroci — Ivo Petric: Copatke sem pozabila, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Pust: Zakaj je najno novo boštitranje in kartiranje kmetijskih zemljišč, 12.40 Čez polja in potoke, 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki, 15.25 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Človek in zdravje, 18.45 Kulturni glasbo, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Edvinom Fliserjem, 20.00 Koncerti zbora »Slava Klovorac iz Maribora, 20.30 Dobimo se ob isti uri, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih, 22.15 S nedeljo večer z napovedovalko Ivi Korovec.

● **SOBOTA, 12. OKTOBRA:** 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Čez travnike zelene 9.50 »Naš avtošpore, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Blaž Siger: Krožek za pitanje in prodajo govori v Rožali dolini, 12.40 Narodne pesmi iz Bosne in Črne gore, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Paleta zabavnih melodij, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.45 Literarni sprehod — Jaro Novak: Diagnoza, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo bea! 18.15 Pravkar pripelo, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Ivi Korovec.

Sec. 20.30 Zabavna radijska igra — Victorien Sardou: Madame Sans Gêne, 21.30 Iz fonoteke radia Koper, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

● **NEDELJA, 13. OKTOBRA:** 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Matinc: Carobni svinčnik, 8.05 Dobro dan vam želi Jurij Souček, 10.00 Se pomnite, tovarila... Pred 25. letom SPZZ (Slovenska protifašistična ženska zveza), 10.30 Pesni borbe in dela, 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — turistični napotki za tuje goste, 11.30 Pogovor s poslušalci, 13.15 Vedri zvoki z velikimi orkestri, 14.05 Nedeljski operni koncert, 15.05 Popoldne ob zabavni glasbi, 15.30 Humoreska tega tedna — Ivan Cimerman: Humoreske, 16.00 Zabavna glasba in šport, 17.30 Radijska igra — Malcolm Hulke—Eric Paice: Zlati piščarek, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer, 22.15 S nedeljo večer.

● **PONEDELJEK, 14. OKTOBRA:** Glasbena matineja, 8.55 Za mlade radovedneže, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Lojze Hreček: Selekcija vinske trte, 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Lahka glasba s simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Foje zbor »Kolor iz Sibirika, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 »Signali«, 18.35 Mladinska oddaja, »Sinterna 40«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Eldo Viler, 20.00 Kmečev orkestra Mirovskega filharmonije, 22.15 Za ljubitelje izseljence.

● **TOREK, 15. OKTOBRA:** 8.00 Opera matineja, 8.55 Radijska igra za srednjo stopnjo — Najdaljša pot, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vlado Simončič: Good-bye semensarstvo letos, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbeno ustvarjanje mladih, 15.45 Jezikovni pogovori, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana, 18.15 V torek na svidenje! 18.45 Družba in čas — Prof. dr. Milko Kos: 1400 let po naseljevanju Slovencev, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcom Stanetom Mšeničijem, 20.00 Radijska igra — Tom S opard: Albertov most, 21.15 Deset melodij — deset pevcev.

● **SREDA, 16. OKTOBRA:** 8.00 Glasbena matineja, 9.10 Iz albuma skladb za mlado, 9.30 Četrte ure z orkestrom Ernest Thonison, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila

la — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Ivan Kuder: Izkusnje s krmiljenjem in prirasti bikov v pitanju, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za odhiti, 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek — B. Brecht: Vohun, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Ti in opera — I. oddaja: Andrej Jarc, 22.15 S festivalov jazza.

● **ČETRTEK, 17. OKTOBRA:** 8.00 Opera matineja, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Maček: Inventarizacija novih rasilnih bolehal v Sloveniji, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Mladina poje, 15.20 Glasbeni intermezzo, 18.15 Iz naših studiov, 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj, 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov, 21.40 Glasbeni intermezzo.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 13. OKTOBRA

9.10 Kmetijska oddaja v madžarsčini (Beograd)
Test z glasbo (Ljubljana)
9.35 Dobro nedeljo večerom z ansambлом Mibe Dovolana (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
10.45 Ne joži Peter — slovenski film (Ljubljana)
14.45 Baljansko prvenstvo v namiznem tenisu — prenos (Skopje)
16.15 Saga o Forsythih — ponovitev (Ljubljana)
17.05 TV Kaspot (Ljubljana)
17.25 Pot v zabetek (Pitčhi pol) nadaljevanje in konec evrovizijskega serijskega filma (Ljubljana)
18.15 Posnetek nogometne tekme — Avstrija — Nemčija (Zagreb)
19.45 Čikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Zabavna glasbena oddaja (Beograd)
22.30 Sportni pregled (JRT)
22.00 Atletika — prenos Olimpijade iz Mehike (do 0.45) EVR
9.45 Poročila (Zagreb)

PONEDELJEK, 14. OKTOBRA

9.35 TV v solj (Zagreb)
10.30 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)
14.10 Madžarski TV pregled (Beograd)
14.25 Poročila (Ljubljana)
14.30 Atletika — posnetek z olimpijade (Ljubljana)
16.20 Propagandna oddaja (Zagreb)
16.30 Olimpijski filmski pregled — posnetek (Sarajevo)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.20 Propagandna medigra (Ljubljana)
18.25 O potrebah otrok in pravicah staršev — oddaja iz cikla Vrgojna problematika (Ljubljana)
18.50 Reportaža (Zagreb)
19.20 Vokalno instrumentalni solisti (Ljubljana)
19.50 Čikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Andrej Pogačnik: Težave z neko generacijo — TV drama (Ljubljana)
21.35 Srečanje s Francetom Bevkom (Ljubljana)
21.55 Poročila (Ljubljana)
22.00 Atletika — prenos olimpijade iz Mehike (do 24.00) (EVR)

TOREK, 15. OKTOBRA

9.35 TV v solj (Zagreb)
10.30 Angleščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)
14.25 Poročila (Ljubljana)
14.30 Atletika — posnetek z olimpijade v Mehiki (Ljubljana)
16.20 Propagandna oddaja (Ljubljana)
16.30 Olimpijski filmski pregled — posnetek (do 18.00) (Skopje)
18.20 Risnika (Ljubljana)
18.25 Praznik na Krasi — (Ljubljana)
19.05 Kmetijstvo v slovenskem gospodarstvu — oddaja iz cikla V središču pozornosti (Ljubljana)
19.55 Čikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.40 Družinska prevarantova — angleški film (Ljubljana)
22.05 Vizija — baletna oddaja (Ljubljana)
22.30 Poročila (Ljubljana)

SREDA, 16. OKTOBRA

9.35 TV v solj (Zagreb)
15.15 Poročila (Beograd)
15.25 Atletika — posnetek z olimpijade v Mehiki (Beograd)
16.20 Propagandna oddaja (Ljubljana)

ČETRTEK, 17. OKTOBRA

9.35 TV v solj (Zagreb)
10.30 Nemščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)
14.45 Poročila (Beograd)
14.50 Šahovski komentar televizijskega oddaja (Beograd)
15.15 Atletika — posnetek olimpijade v Mehiki (Beograd)
16.20 Propagandna oddaja (Ljubljana)
16.30 Olimpijski filmski pregled (Skopje)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.15 Propagandna medigra (Ljubljana)
18.20 Narodna glasba (Beograd)
18.45 Samorastnika — reportaža (Ljubljana)
19.05 Češkoslovaška zabavna glasbena oddaja (Beograd)
19.45 Čikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Saga o Forsythih — serijski film (Ljubljana)
21.55 Med Benekami, Gorion, Kraslcom in Gradcem — oddaja Kulturne diagonale (Ljubljana)
22.25 Poročila (Ljubljana)

PETEK, 18. OKTOBRA

9.35 TV v solj (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd)
11.30 Francosčina (Beograd)
15.25 Poročila (Beograd)
15.30 Atletika — posnetek z olimpijade v Mehiki (Beograd)
16.20 Propagandna oddaja (Zagreb)
16.30 Olimpijski filmski pregled (Sarajevo)
18.00 Tiktak: Sanjica III. del (Ljubljana)
18.20 Mladinski koncert (Beograd)
18.05 Na poti od Komende do Radovljice (Ljubljana)
19.55 Čikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Visoki zid — češki film (Ljubljana)
22.00 Atletika — prenos z olimpijade v Mehiki (21.00) EVR
24.00 Poročila (Ljubljana)

SOBOTA, 19. OKTOBRA

9.35 TV v solj (Zagreb)
14.15 Poročila (Beograd)
14.20 Atletika — posnetek z olimpijade v Mehiki (Beograd)
16.20 Propagandna oddaja (Ljubljana)
16.30 Olimpijski filmski pregled (do 18.00) (Skopje)
18.05 Poročila (Ljubljana)
18.10 Jurij Otša: Trije Debeluhi — mladinska igra (Ljubljana)
19.20 Sprehod skozi čas (Ljubljana)
19.45 Čikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Humoriistična oddaja Vase Popoviča (Beograd)
21.35 Muzika in še o čem — glasbena oddaja (Ljubljana)
22.05 Veslanje — posnetek z olimpijade v Mehiki (do 0.10) — EVR
0.10 Poročila (Zagreb)

TOVARNA OBUTVE TRZIC

41 Peko model SUZY	26-172	amber cordovan	2-7	109,00 Ndin
42 Peko model HEIDA	26-283	mexico ali amber klin (gov. ali tel. box)	2-7	105,00 Ndin
44 Peko model SUZY	26-203	amber cordovan	2-7	92,00 Ndin
46 Peko model HEIDA	26-284	amber nubuk	2-7	92,00 Ndin

Special

ZAHTEVAJTE JO V VAŠI TRGOVINI

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

ZA SVOJCE V TUJINI!

Imate v tujini sorodnike, prijatelje, znance? Ali ste že pomislili, s čim bi jih razveselili za novoletne praznike? Podarite jim

SLOVENSKI IZSELJENSKI KOLEDAR

za leto 1969! Spominjal jih bo domačega sveta in jim prinesel v besedi in sliki košček rojstnega kraja. Hvaležni vam bodo za dobro izbrano darilo!

Koledar bo izšel že konec oktobra. Pohitite z naročili, kajti za to knjigo je vedno večje zanimanje in je v zadnjih dveh letih bila tako zgodaj razprodana, da naknadnim naročnikom nismo mogli ugoditi. Tiste, ki želijo poslati koledar v Ameriko, obveščamo, da ga bomo poslali z letalom, če ga bodo naročili do 30. novembra.

Naročila sprejema:

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA LJUBLJANA, Cankarjeva 1/II.
Telefon: 21-234

FRIOZON — sredstvo za osvežitev prostorov je izdelano iz prvovrstnih esenc z vonjem bora in lavande

FRIOZON — vas obvaruje neprijetnih dišav v stanovanju, avtomobilu, odnosno v vseh zaprtih prostorih, ki jih uporabljate vsak dan

proizvaja

RADONJA SISAK

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

LIKALNIK ZASTONJ!

V PRODAJALNI

ELEKTROTEHNE

v Novem mestu

dobite pri nakupu pralnega stroja GORENJE 653 brezplačno avtomatski likalnik, pri nakupu pralnega stroja GORENJE 603 pa električno grelno bazino.

V prodajalni imajo veliko izbiro eno- in trofaznih elektromotorjev, peči na olje, električnih in kombiniranih štedilnikov, lestencev in stoječih svetilk, akustičnih aparatov, gramofonskih plošč, žarnic, grelnih bazin različnih velikosti in vsakovrstnega elektroinstalacijskega materiala. Na zalogi imajo tudi pitelne stroje REGINA.

Obiščite prodajalno ELEKTROTEHNE in prepričajte se o veliki izbiri in konkurenčnih cenah!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

OKTOBRSKO VREME V PREGOVORIH

Kakor je Ursula pričela, bo zima vse izpela. — Se nerado listje obleti, vsak se zimo naj boji. — Luka sneg prikuha. — Gal deževen ali suh, prihodnje ga poletja ovaduh. — Če vinotoka burja brije, prosina in svečana sonce sije.

LUNINE MENE:

- 6. 10. ☉ ob 12.46
- 14. 10. ☾ ob 16.05
- 21. 10. ☉ ob 22.44
- 28. 10. ☾ ob 13.40

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 11. oktobra — Sama
 Sobota, 12. oktobra — Maks
 Nedelja, 13. oktobra — Edvard
 Ponedeljek, 14. oktobra — Nedelja
 Torek, 15. oktobra — Tezija
 Sreda, 16. oktobra — Jadviga
 Četrtek, 17. oktobra — Mira

maloglasni

SLUŽBO DOBI

KVALIFICIRANO gostinsko kuharico z nekaj let prakse sprejemamo tako za Dom v Kamniški Bistrici, Zaposelitve, s. a. a. Pisarne ponudbe pošljite Planinskega društva Ljubljana-matica, Ljubljana, Miklošičeva 17.

ISCEN inštruktorja fizike za srednje šole. Naslov v upravi lista (1989/88).

TAKOJ sprejemamo pos. eno gospodinjstvo pomočnico k 4-članski družini. Lahko je tudi učiteljica. Mojca Milkovič, Trnova 101, Ljubljana.

STAREJŠO osebo, najraje upokojenko, za kuhanje v manjšem gostilniškem vzamem v službo. Stanovanje in hrana ter plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Gostilnica »Murkar, Kamnik — Melinje, Cankarjeva 45, Hrdučka — Laznik, Ema.

ISCEN gospodinjstvo pomočnico k 3-članski družini. Cesta herojev 33, Novo mesto.

SLUŽBO ISČE

IZUCEN dimnikarski pomočnik sse zaposlitve. Naslov v upravi lista (1707/88).

STANOVANJA

ODDAM takoj vseljivo sobo, kuhinjo in šrambo, Milica Smiljanec, Gotova vas 40, Novo mesto.

DYOSOBNO stanovanje lahko dobi za 35 dinarjev, lahko pa tudi hišo ali vikend. Pošljite številko 10 revije Naš dom, ki je lahko ključ do vašega novega stanovanja.

ODDAM opremljeno sobo s dvema mošterci, Levčar, Paderiškega 32, Novo mesto.

POSLOVNI prostor za avtolepništvo, avtomobilstvo ali podobno ugodno oddam v našem Zupančič, Krško, Cesta krških hrtev 139.

ISCEN enosobno stanovanje v bližnji okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (1889/88).

ODDAM lepo sobo in sprejemno v varstvo dva otroka. Pirc Majde Sile 2, Novo mesto.

PRODAM trisobno stanovanje v Kandiji, tekoj vseljivo. Naslov v upravi lista (1709/88).

MOTORNA VOZILA

PRODAM motorno kolo BMW, letnik 1954 v dobrem stanju. Cena ugodna. Mihael Orgetič, Račje 19, Jesenice na Doli.

PRODAM

PRODAM nov avtotransistor »Telefunken« in dva še dobro ohranjena fotoleta. Naslov v upravi lista pod oznako »Plačilo takoj«.

CESTNIŠKE

Ivanu Tomšetu iz Skopje, stanujočemu v Brezicah, za uspešno opravljeno diplomno na višji pedagoški akademiji v Zagrebu iskreno čestitamo dobi znamci.

Dobremu možu in skrbnemu očku Alojzu Miriču iz Semiča iskreno čestitajo za njegov življenjski praznik žena Fani in sinova Branko in Slavko.

PREKLIC

Janez Strajnar, Ponikve 7, Trebnje, prepovedujem pašo kokoši po svojih nlihah na Trznah. Kdo prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

KINIO

Brezice: 11. in 13. 10. jug. barr. film »Bomba« ob 19.10. 13. in 14. 10. amer. barr. film »Svet brez sonca«.

Crnomelj: 11. do 13. 10. amer. barr. film »Tajni agent Flint«.

15. in 16. 10. franc. film »Razmejljivna črtas«.

Kočevo — Sjadran: 11. do 13. 10. domači barr. film »Vojak«.

Prokletje: 14. 10. amer. barr. film »Mat«.

15. in 16. 10. ital. film »Monte Christo« — 1. in 11. del.

Trebnje: 12. in 13. 10. misliški barr. mladinski film »Vrmi se iz Mehike« — Joselito, 16. 10. angl. tragični film »Solitas«.

film »Cmok — cmok, bum — bums, 17. in 18. 10. franc. barr. film »Fekel v voz«.

Kostanjevica: 12. in 13. 10. ameriški barr. film »Deset zapovedi« — 1. del.

Metlika: 11. do 13. 10. amer. barr. film »Raj na havajski način«.

12. in 13. 10. ital.-franc. barr. film »V senci trkavščice«.

16. in 17. 10. madžarski film »Ljudje brez upanja«.

Mekong: 12. in 13. 10. franc. barr. film »Obratno« v Bangkoku.

Novo mesto: od 11. do 14. 10. danški barr. film »Roke v vis«.

15. do 17. 10. švedski film »Personas«.

Od 1. oktobra dalje je pričetek kino predstav ob delavnikih ob 17. in 19. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 15. in 19. uri.

Ribnica: 12. in 13. 10. španski film »Nevesta v črni«.

Sevnica: 12. in 13. 10. ital. film »Herku osvaja Atlantido«.

16. 10. amer. film »Ona in njeni možje«.

Sodražica: 12. in 13. 10. ital. barr. film »Invazija Vikingov«.

Sentjence: 12. in 13. 10. »Grof Monte Christo« — 1. in 11. del.

Trebnje: 12. in 13. 10. misliški barr. mladinski film »Vrmi se iz Mehike« — Joselito, 16. 10. angl. tragični film »Solitas«.

OBVESTILA

MIZARJI! Najmoderneje mizarске univerzalne kombinirane stroje s pečini operacijami, poravnalnike ter samosojne rezkalne stroje lahko nabavite pri inž. Pavlu Ledniku, izdelava lesnih strojev Maribor, Pajkova 6. Zahtevajte poradbe s prospekti.

CEMENTNO strojno opako do 500 kg. Naslov v upravi lista (1981/88).

SODARJI! Najmoderneje stroje za valno obrt izdelujemo: kombinirane stroje za obdelavo, ročne rezkalne stroje — gargle (obdelava glave, rezanje utorov), skobelne poravnalnike in drugo. Zahtevajte ponudbe. Inž. Pavel Lednik, izdelava lesnih strojev, Maribor, Pajkova 6.

SCETKE ZA LOSILCE in za sesalce za prah obnovi klesarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52.

V NEDELJO, 13. oktobra, bo v gostilni v Beli cerkvi veselica. Igraj bo kvintet Veseli Dolenjci (brata Slak). Pričetek ob 15. uri. Vabljeni!

Prav je, da zveste:

ČEMU STISKA in nepotrebno prerivanje?

Tudi vaš сосед ga lahko brezplačno

DOBIVA NA SVOJ NASLOV DO KONCA DECEMBRA 1968 BREZPLAČNO! To ugodnost nudimo novim naročnikom predvsem zato, da bi spoznali pokrajinski časnik Dolenjske in se lažje odločili, da stopijo v krog stalnih bralcev domačega tednika. Prvo naročnino bodo plačali šele januarja ali februarja 1969 za prvo polletje prihodnjega leta.

V VSAKO HIŠO — DOLENJSKI LIST! To znano in priljubljeno geslo še vedno uresničujemo, čeprav tiskamo zdaj vsak teden že nekaj nad 29.200 izvodov našega lista, ki ga bere doma in po svetu več kot 130.000 ljudi. Zares bi radi dosegli, da bi bil domači tednik vsak četrtek ljub in drag gost v sleherni naši družini! Prosimo Vas, seznanite zato z gornjo ugodnostjo vse, ki si morda zdaj »Dolenjca« še sposojajo pri vas...

Lepo pozdravljata vse naročnike in bralce

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame in stare mame

ANE PLUT iz Ručetne vasi

se zahvaljujemo vsem, ki ste ji darovali cvetje in jo spremlili na zadnji poti.

Zaljubljeni: družine Plut, Sinčič in Marinček

Ob smrti mojega moža, našega očeta in starega očeta

JOZETA NOVAKA

se najiskrneje zahvaljujemo vsem, ki ste prišli od blizu in daleč in ga spremlili na zadnji poti in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem TT Novoteka, Cestnemu podjetju, LABODU in garniziji v Briljini za podarjeno cvetje.

Zaljubljeni: žena in otroci

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ivanka Stojkovič iz Metlike — Darinko, Darinka Koo iz Šentčrčnjeja — Simono, Dragica Bobič iz Skojevane — Antona, Franciška Hauptman iz Metlike — Andrejo, Marija Avsec iz Smolenje vasi — Natašo, Marja Brlečić iz Hrsine — Vinka, Ana Modic z Verduna — Antona, Rozalija Kristof iz Sajenje — Stanislava, Marija Jaro iz Vrbovca — Marjana, Jožica Bohore iz Prešadola — Mihaelo, Ivanka Zaletež iz Sel-Sumberka — Natašo, Marjeta Kotar iz Trebnjega — Matjaza, Marija Zelenič iz Doline — Marijo, Ljudmila Starčič iz Preloca — Bojana, Marija Hočevar iz Podgorje — Roberta, Marija Murn iz Podhaste — Jelko, Marija Krančič iz Orncev — Stanislava, Marija Kapašin iz Podzemlja — Romana, Steška Savor iz Krškega vrha — Antona, Safa Puceč iz Otočca — Doruta, Ana Novak iz Strančje vasi — deklico, Pavlina Medle iz Smarjete — dečka, Angoša Triep iz Orlice — deklico, Magda Hočvar z Krke — dečka, Zinka Berkopec iz Koroske vasi — dečka, Cirila Zupančič iz Gorjnjega polja — deklico, Marija Balžovec iz Žilj — deklico, Marija Drežar iz Dolnjih Ponikv — deklico, Cvetka Rešetič iz Gomile — dečka, Anica Pevčič iz Metlike — dečka, Ana Mlakar iz Velikega Mraševega — deklico, Anica Volkar iz Ruperč vrha — dečka in Rozalija Koprina iz Društinske vasi — dečka.

Slamna vas: poln avto ljudi zletel s ceste

Osebnim avtomobil s štirimi potniki je 6. oktobra ob 15. uri zaneslo s ceste na skalnat breg pri Slamni vasi, na srečo pa se niti vozniku Ivanu Vidniču z Reke niti komu drugemu ni zgodilo kaj hudega. Lastnik bo moral plačati za popravilo vsaj 800 dinarjev, na kolikor je ocenjena tudi škoda pri nesreči.

Kartoljevo: tovornjak s slabimi zavorami

1. oktobra popoldne se je pri Kartoljevem, tam, kjer je bilo pol cestišča zaradi popravila zaprt, tovornjak, ki ga je vozil Petar Borič iz Vukovara, zaletel v ljubljanski taunus in ga politnil v mercedesa nekega nemškega voznika. Ko bi se moral Borič ustaviti, zavora na tovornjaku niso prijele. Škoda je bilo za okoli 9.000 dinarjev.

Drnovo: z austinom na streho

Brez ran se je končala prometna nesreča 6. oktobra ob 17.30 pri Drnovem, ko je s ceste Ljubljana—Zagreb zaneslo osebnim avtomobil austin Zagrebčana Draga Hercoga, ki je potoval v Zagreb. Osebnim avtomobil se je prevrnil na streho. Škoda so ocenili na 3.900 dinarjev.

Dole: avtomobil zaneslo s ceste

4. oktobra zvečer je v Dolah zaneslo s ceste Suhor—Novo mesto na breg ljubljanskega avtomobilista Branka Skočeviča. Ranjen ni bil nihče, medtem ko so škodo ocenili na 800 dinarjev.

Dobruška vas: voznik padel iz avtomobila

6. oktobra ob 3.50 se je Alojz Avguštin iz Metlike z osebnim avtomobilom pri Dobruški vasi zaletel v pokvarjen tovornjak, ki ga je vozil Bojan Vidrih iz Planine na Notranjskem. Avguštin je po trčenju padel iz avtomobila in se poškodoval, zdravniško pomoč pa so mu dali v novomeški bolnišnici. Škoda so ocenili na 6.000 dinarjev. Do nesreče je prišlo, ker je Avguštin v megli prepozno opazil tovornjak.

Jezero: Beograjčana vrglo z mokre ceste

22. septembra opoldne je z mokre ceste pri Jezeru zaradi neprilicne hitrosti zaneslo volkswagen, ki ga je vozil Beograjčan Lazar Sekulič. Škoda je bilo za okoli 700 dinarjev.

Crnomelj: ponoči sekal ovinek

V Loki pri Crnomlju je Vinko Vlahović 6. oktobra ob 3.15 z reaultom sekal nepregledni ovinek in se zaletel v flet, s katerim so se peljali voznik Jože Kure iz Kanjarice in trije potniki. Ranjen ni bil nihče. Škoda pa so ocenili na 5.000 dinarjev.

S kombijem v telefonski drog

Voznik kombija Anton Koojan iz Silovca je 29. septembra popoldne vozil iz Podgorja proti Pišecam. V Pišecah mu je spustila prednja guma, zato ga je zaneslo, da se je zaletel v telefonski drog in ga zlomil. Od tam ga je odbil muzej na cesto, kjer je obstal. Na avtomobilu in drogu je za okrog 1.300 din. škoda.

Mirna peč: motorist se ni zmenil za ponesrečenko

5. oktobra popoldne je motorist Jože Grabovec iz Ljubljane v Mirni peči podi Zvonko Gorvac in se, ne da bi se zmenil za ponesrečenko, odpeljal dalje. Ugotovili so, da je motorist vozil vinjen, vendar pa ni hotel na odzvem krvi.

Nesreča zaradi nezascenčenih luči

Voznik osebnega avtomobila Ivan Lesarčič iz Pirkenbrga je 27. septembra zvečer vozil iz Glinobrega proti Brezicam. V Dolenjski selhi mu je na ovinku pripeljal nsproti neznani voznik osebnega avtomobila, ki ni zasledil luči. Zaradi tega je Lesarčič, ki je imel priprave kratiče luči, zadel v zadnji del vpreznega voza Franca Vojtina iz Brezice. Škoda je za okrog 600 din.

Novo mesto: učenec se je potolkel

Na novomeškem Glavnem trgu se je učenec 7. razreda Branko Vehar 4. oktobra dopoldne s kolesom zaletel v tovornjak, ki ga je vozil Sergej Purger iz Kopra, in se potolkel.

Neprimerna hitrost

Motorist Jože Brečko iz V. 506 pri Planici se je 27. septembra ponoči peljal iz Brezic proti Čateškemu Toplicam. V križišču pri gostilni Budič je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal v desni občestni jarek, po njem se 15 metrov, nato pa padel na cesto. Pri tem se je teže poškodoval in so ga odpeljali v breziško bolnišnico. Na motornem kolesu je škoda za okrog 20 din. Ker je motorist kazal znake vinjenosti, so mu odvzeli kri za preiskavo.

Mirna: pes skočil na avtomobil

2. oktobra zjutraj je na osebni avtomobil Alojza Gričarja na Mirni skočil pes. Ko je voznik zavril, se je vanj z avtomobilom zaletel Jože Prelih. Škoda so ocenili na 900 dinarjev.

Mopedistu je zaprl pot

Vlado Finžgar iz Zagreba je 22. septembra popoldne z osebnim avtom v Pišecah prehitel skupino pešcev, ki so šli z avtobusne postaje. Pri tem je zaprl pot mopedistu Stanku Sularju iz Sentienarta, da se je zaletel v osebni avtomobil in se laže poškodoval. Na vozilih je za okrog 800 din škoda.

Novo mesto: jam se je izogibal

2. oktobra zjutraj se je Peter Gimpelj s fičkom peljal v službo v novomeško ISKRO, ker pa se je izogibal jam na cesti, se je zaletel v avtokarom, ki ga je vozil Franc Suštaršič. Škoda so ocenili na 1.000 dinarjev.

Motorni vlak povozil kravo

V nedeljo, 6. oktobra popoldne, je motorni vlak, ki vozi na progji Ljubljana—Novo mesto, povozil pri vasi Vrhovo kravo, last Terezije Kastelic iz Martinje vasi pri Sentiovincu. Krava je takoj poginila, vlak pa se je ustavil za toliko časa, da so jo potegnili izpod koles. Škoda so ocenili na 1.500 dinarjev.

Otočec: v temi podri kolesarja

Tomaz Pražnikar iz Dobrave je 1. oktobra zjutraj — bila je še tema — med Otočcem in Kromovim z osebnim avtom dohitel in podri kolesarja Jožeta Lindiča iz Stare vasi. Lindič se je pri padcu poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen- ce SZDL Brezice, Ornomej, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rina Bačar, Slavko Doki, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Prime, Jožica Tepey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndinarjev (3200 Sdin); polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5.000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustrežna druga valuta v vrednosti 4 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska OP »Delo« v Ljubljani